

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ДАЙВЕРЫ
РОСТУ
РЭГІЁНАЎ

МС

ЗБЕРАГЧЫ
ВЯСКОВЫ
КЛУБ

МС

ЗВЯЗДА

7 ЛЮТАГА 2020 г.
ПЯТНІЦА
№ 25 (29139)

9-24 стар.

МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ

+TV ПРАГРАМА

САМАКІРАВАННЕ

ЦЫТАТА ДНЯ

**Уладзімір МАКЕЙ,
міністр замежных спраў:**

«Беларусь будзе рухацца ў тым напрамку, які будзе адпавядаць яе нацыянальным інтарэсам. Наша прынцыповая пазіцыя ў тым, што мы не можам і не павінны сябраваць з кімсьці ў шкоду каму-небудзь ці супраць каго-небудзь. У Беларусі гістарычна склаліся добрыя адносіны з вялікім усходнім суседам — Расіяй. Мы ні ў якім разе не хочам разрываць гэтыя адносіны. Наадварот, мы гатовыя, маем намер і будзем надалей умацоўваць ўсебаковае супрацоўніцтва з Расіяй ва ўсіх сферах і галінах. Але гэта не значыць, што мы павінны зацyklівацца толькі на адным кірунку».

Лыжня-2020

ФОТА АНАТОЛЯ КІШЧУКА

Нягледзячы на незімовыя кліматычныя ўмовы, лыжная траса ў сталічным раёне Вясянкі дзейнічае. Праўда, з паўтаракіламетровай снежнай дыстанцыі засталася толькі 100—150 метраў. Тым не менш лыжня не пустэе, бо ахвочыя пабегаць на лыжах не чакаюць марознага надвор'я.

КОРАТКА

- Рэспубліканскі злёт маладых работнікаў АПК збярэ ў Горках каля 300 удзельнікаў.
- У беларускіх тэхнапарках у 2019 годзе з'явілася 600 новых працоўных месцаў.
- У Астраўцы адкрылі шматфункцыянальны спарткомплекс.

- «БелДжы» ў 2020 годзе плануе вырабіць каля 28 тысяч аўтамабіляў.
- Беларусь і Украіна будуць выконваць аўтаперавозкі на бездазвольнай аснове.
- У краіне аб'яўлены конкурс творчых работ да 25-годдзя дзяржаўных сімвалаў.
- Сёння з-за моцнага ветру ў Беларусі абвешчаны аранжавы ўзровень небяспекі.

Разумныя грошы

Рубель — галоўны

Як праходзіць дэдаларызацыя

Як вядома, урад зацвердзіў стратэгію павышэння даверу да нацыянальнай валюты да 2035 года. Гэты дакумент знаходзіцца ў адкрытым доступе на Нацыянальным прававым інтэрнэт-партале. Сярод мер па дэдаларызацыі — адвядзенне ад замежнай валюты стаўкі падаткаў, арэнднай платы, а таксама цэн і тарыфаў. Разбяромся больш удумліва.

ГЭТЫ ПРАЦЭС ПРАЦЯГЛЫ

Кіраўніцтва і Нацыянальны банк, «разумеючы першараднасць пытання аб аднаўленні даверу да нацыянальнай валюты, будуць рэалізоўваць узгодненую палітыку, якая дазволіць забяспечыць галоўную ролю беларускага рубля ва ўнутранай эканоміцы», — гаворыцца ў стратэгіі. А падмуркам далейшага аднаўлення даверу да беларускага рубля застаецца рэалізацыя паслядоўнай палітыкі па забеспячэнні ў краіне цэнавай стабільнасці і макраэканамічнай збалансаванасці. Але тут жа ў дакуменце гаворыцца, што «працэс поўнага аднаўлення даверу да нацыянальнай валюты можа быць доўгім».

Пра тое, што беларускай эканоміцы патрэбна дэдаларызацыя, фінансісты задумаліся яшчэ ў 2009 годзе. А неўзабаве былі зроблены першыя крокі да пастаўленай мэты. Нацбанк перастаў выдаваць новыя ліцэнзіі на разлікі ў наяўнай замежнай валюце, стаў праводзіць палітыку зніжэння ставак па фінансавых інструментах у замежнай валюце, а потым забараніў выдаваць насельніцтву крэдыты ў замежнай валюце.

Услед за забаронай выдачы людзям валютных крэдытаў урад прыняў яшчэ адну меру: пастановай Саўміна суму здзелак з нерухомасцю, ад якой вызначалася стаўка на рэзартарскія паслугі, адвядзлі ад еўра. З 1 жніўня 2009 года стаўка вызначаецца выключна беларускімі рублямі, а яе памер — базавымі велічынямі. Паслугі рэзартараў значна патаннелі.

СТАР. 4

Спытайце ў «Звязды»

ДЫ «ЧХАЦЬ» НА ПАСЫЛКІ!?

— У мяне двое маленькіх дзяцей. Працую дома. Я рамеснік па рамонце адзення. Без дробязяў з кітайскага сайта — ніяк, — з апраўдальнай ноткай у голасе расказвае сваю гісторыю Ірына ЧЫРЫЧ з Петрыкаўскага раёна. — Расходнікі: лалкі для трыкатажу і экаскуры, шпулькі, льякалы — і ў вялікім горадзе па даступнай цане не адшукаеш, што ўжо казаць пра нашу вёску. Заказала ўсё гэта на пачатку студзеня. Праз месяц паштальёнка прынесла паведамленне, што пасылка прыйшла. А я баюся ісці забіраць. Можна, нават аштрафуюць, што з Кітая нешта заказала? Недзе быццам казалі, што гэта цяпер забаронена — з-за каранавіруса.

За адзін дзень дзве маладыя жанчыны з розных раёнаў Гомельшчыны звярнуліся ў карэспандэнцкі пункт «Звязды». Маўляў, што рабіць — баімся забіраць свае тавары, якія заказалі ў кітайскай інтэрнэт-краме.

СТАР. 4

ISSN 1990 - 763X

20025 >

91771990763008

«Ні адзін жыхар Беларусі і ні адно прадпрыемства не павінны адчуць на сабе наступствы ад рознага роду манеўраў нашых партнёраў»

Напярэдадні сустрэчы з Уладзімірам Пуціным, якую Аляксандр Лукашэнка ахарактарызаваў, як момант ісціны, прайшла нарада па паліўна-энергетычных пытаннях

Больш за два тыдні таму на сустрэчы з кіраўніцтвам урада і нафтапрадпрацоўчай галіны Прэзідэнт Беларусі прадставіў новую схему паставак «чорнага золата» ў краіну — 40-30-30. 40 працэнтаў будзем купляць у Расійскай Федэрацыі, працэнтаў 30 — завозіць з Балтыкі, яшчэ 30 — праз Украіну. Кола «нафтавых» партнёраў пашыраецца паступова. Беларускія НПЗ ужо апрабавалі нарвежскую нафту, засталіся сувязі з пастаўшчыкамі з Венесуэлы, абмяркоўваюць пытанне з Казахстанам, свае паслугі прапанавалі нават ЗША. Варыянты ёсць, але якім чынам іх магчыма рэалізаваць, — пытанне, на якое ўчора на нарадзе ў Палацы Незалежнасці звярнулі асаблівую ўвагу.

Былі на парадку сустрэчы і іншыя акцэнтны — меры па выкананні прагнозных паказчыкаў і пераадоленні негатывных тэндэнцый у эканоміцы, звязаных з апошнімі падзеямі ў свеце і ва ўзаемаадносінах з Расіяй.

«Гэта не толькі вузкія пытанні. Яны ва ўсіх на слыху — пастаўкі нафты, газу, харчовыя войны, якія, на жаль, сталі звыклымі ў апошнія гады. **Гандлёвыя канфлікты паміж дзяржавамі-лідарамі**

Фота БелТА

пратэцкцыянізм і нават новы азіяцкі вірус — усё гэта ўплывае на сусветную эканоміку, а значыць, мы не можам ігнараваць тое, што адбываецца», — сказаў кіраўнік краіны.

Таму перш за ўсё ўраду неабходна загадзя мець планы рэагавання на любыя магчымыя выклікі, «а не закрываць амбраву» цэламі, калі ўжо пачаўся бой». **Галоўнае, як заўсёды адзначае Прэзідэнт, — захаваць мір і спакой у краіне, устойліваць эканоміку і ўпэўненасць грамадзян у заўтрашнім дні.**

Жыццё прымушае порах заўсёды трымаць сухім. Таму і запытаў кіраўнік краіны аб тым, што ёсць у арсенале ўрада для рэагавання на праблемныя пытанні: як будзе забяспечаны рост валавога ўнутранага прадукту, выкананне параметраў бюджэту,

цанавая стабільнасць і паступальны рост даходаў усіх слаёў насельніцтва.

«Ні ад адной праграмы мы адмовіцца не можам. І не толькі таму, што гэты год — год экзаменаў», — акцэнтаваў увагу беларускі лідар.

Па яго словах, у чарговы раз паўсталі рознагалосіі па энергетычных пытаннях з бліжэйшым партнёрам, і гэта адбываецца рэгулярна ўжо на працягу 13 гадоў, нягледзячы на ўзаемны абавязальнасць.

«Хоць пры іх падпісанні нам былі дадзены цвёрдыя гарантыі. Да прыкладу, у гэтым годзе Расія абавязалася на міжурадавым узроўні паставіць у Беларусь 24 мільёны тон нафты. Па два мільёны кожны месяц. У студзені было пастаўлена 500 тысяч — адна чвэрць», — паведаміў Аляксандр Лукашэнка і даў задачу прэм'ер-міністра далажыць, што зроблена, каб Расія выканала задачу.

Пацкавіўся Прэзідэнт механізмамі кампенсацый страт, якія наша краіна непазбежна панясе ў гэты перыяд, і тым, як выконваецца даручэнне аб пошуку альтэрнатыўных пастаўшчыкоў энергарэсурсаў, надзейных каналах іх пастаўкі. **«Патрабаванні вядомыя — ні адзін жыхар Беларусі, ні адно прадпрыемства не павінны адчуць на сабе наступствы ад рознага роду манеўраў нашых партнёраў»,** — канстатаваў ён.

Аляксандр Лукашэнка асобна падкрэсліў, што **ўсе нафтаперапрацоўчыя заводы краіны павінны працаваць і забяспечваць не толькі ўнутраны рынак (як гэта адбываецца цяпер), але і выконваць кантракты на знешнім.**

Як паведаміў у сваім дакладзе прэм'ер-міністру Сяргею Румас, з 2019 года ў Расіі пачалася рэалізацыя другога этапу падатковага манеўру, які прадугледжвае пастаўкі перавод вывазных мытных пошлін на нафту ва ўнутраную расійскую крыніцу, падаатак на здабычу нафты. Для Беларусі ў мінулым годзе агульная страта ад гэтага складала каля 330 мільёнаў долараў — 130 мільёнаў страты бюджэту і 200 мільёнаў страты НПЗ.

Марыя ДАДАЛКА.

«Мы ачышчалі ваду, удцяплялі дамы, будавалі самыя сучасныя дарогі»

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка на сустрэчы з прэзідэнтам Еўрапейскага банка рэканструкцыі і развіцця Сумам Чакрабарці падвёў вынікі ўзаемнага супрацоўніцтва

Сума Чакрабарці не плануе перавыбірацца на тэрці тэрмін, у ліпені яго паўнамоцтвы завяршаюцца. Таму сустрэча ў Палацы Незалежнасці пачалася са слоў шэкавання ад кіраўніка дзяржавы. Ад імя беларускага народа Аляксандр Лукашэнка падзякаваў за ўсё, што было зроблена для Беларусі падчас кіраўніцтва Банкам Сумам Чакрабарці.

«За гады супрацоўніцтва Банк інвеставаў у Беларусь каля трох мільярдэў долараў, толькі летась каля чатырохсот мільянаў долараў. Мы ачышчалі ваду, уцяплялі дамы за гэтыя грошы, будавалі самыя сучасныя дарогі ў Беларусі. Гэта звязана з нашым імем, я тут нічога не перабольшваю», — Прэзідэнт нават прапанаваў адну з дарог назваць дарогай Чакрабарці — таму што самыя лепшыя трасы пабудаваныя з дапамогай падтрымкі Банка.

Як падкрэсліў кіраўнік краіны, дарогі будуцца не толькі і не столькі для беларусаў, колькі для Расіі, іншых усходніх дзяржаў і Еўрапейскага саюза, калі ўлічыць, што толькі летась па тэрыторыі нашай краіны перамешчана 110 мільянаў тон грузаў. **Больш за 70 % з іх — грузы не для Беларусі.**

Таму Аляксандр Лукашэнка з вялікай надзеяй глядзіць на далейшае супрацоўніцтва з Банкам у плане працягу будаўніцтва дарог. Разлічвае Беларусь і на да-

памогу ва ўсталяванні такіх жа сяброўскіх адносін з Вялікабрытаніяй, які і з Банкам развіцця. І вядома, Прэзідэнт запрасіў Суму Чакрабарці наведаць Беларусь у любы час, нават без віз і папярэджання.

У сваю чаргу кіраўнік ЕБРР падкрэсліў, што адносіны паміж Беларуссю і Банкам узмацняліся менавіта пад кіраўніцтвам Аляксандра Лукашэнка.

Так, з першай сустрэчы ў 2015 годзе Банк укладаў шмат у развіццё інфраструктуры нашай краіны. Летась Беларусь заняла дзявятае месца сярод краін па гадзінным аб'ёме аперацый — інвестыцый Банка дасягнулі рэкордных 390 мільянаў еўра.

«Мы разлічваем і на далейшае супрацоўніцтва, на тое, што Беларусь у наступныя некалькі гадоў увойдзе ў пяцёрку краін, з якімі Банк супрацоўнічае», — абазначыў Сума Чакрабарці.

Ён не толькі падкрэсліў, што **імя Беларусі змяняецца да лепшага і становіцца больш пазітывым у вачах акцыянераў**, у тым ліку дзякуючы працы Банка, але і высока ацаніў нашы намаганні ў наладжванні адносін з Еўрапейскім саюзам і ЗША.

Сума Чакрабарці паведаміў журналістам, што за апошні год завершаны буйны праект на 126 мільянаў еўра па рэканструкцыі і будаўніцтве дванаццаці мастоў, ажыццяўляўся праект па экспарце грузаў, які ўключыў Індыю.

«Беларуская эканоміка патрабуе далейшай мадэрнізацыі. **І мы будзем пра-**

цаваць, каб дапамагчы Беларусі прыцягнуць новых інвестараў і развівацца і надалей. Колькасць інвестыцый будзе залежыць ад умоў, у якіх мы працуем. Чым больш канкрэтных рэформ у палітыцы, стратэгіі, тым больш інвеставання ў пэўныя галіны эканомікі», — такія перспектывы бачыць прэзідэнт Банка.

У прыклад ён прывёў магчымасць набыцця долі ў Белінвестбанку, што будзе добрым знакам для іншых інвестараў. Гэта пытанне таксама абмеркавалі з кіраўніком дзяржавы.

Сума Чакрабарці праанансаваў падчас інвестыцыйнага форуму сустрэчы ў маі — асобная сесія будзе прысвечана пытанням інвеставання ў беларускія праекты.

«Праца ў гэтым рэгіёне з'яўляецца прырытэтам нашай стратэгіі, і рэгіён цалкам з'яўляецца прырытэтным кірункам для працы нашага Банка. Мы бы хачелі адкрыць для сябе новыя праекты — напрыклад, у галіне медыцыны. Акрамя таго, мы падзяляем зацікаўленасць Прэзідэнта ў развіцці «зелянай эканомікі». Толькі за апошні год 46 % інвестыцый былі менавіта ў гэтай галіне. Асабліва інтарэс прадстаўляе электратранспарт», — паведаміў кіраўнік ЕБРР.

Ён прадставіў і новага кіраўніка прадстаўніцтва Еўрапейскага банка рэканструкцыі і развіцця ў Беларусі. Гэту пасаду заняла Марына Пятроў.

Варвара МАРОЗОВА.

Размова на вышэйшым узроўні

Учора Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка прыбыў з рабочым візітам у горад Сочы Расійскай Федэрацыі, перадае БелТА.

Сёння, 7 лютага, у Сочы адбудзецца сустрэча з Прэзідэнтам Расіі Уладзімірам Пуціным. У прэс-службе беларускага лідара расказалі, што кіраўнікі дзяржаў абмяркуюць шырокі комплекс пытанняў, якія стаяць на парадку дня беларуска-расійскага супрацоўніцтва.

Аб плануемай сустрэчы з Прэзідэнтам Расіі Аляксандр Лукашэнка расказаў 4 лютага падчас размовы з журналістамі на папяровай фабрыцы ў Добрушы Гомельскай вобласці. Ён падкрэсліў, што Беларусь хоча самых цёплых, добрых і сяброўскіх адносін з братэрскім народам Расіі, аднак звярнуў увагу на шэраг праблемных пытанняў, якія застаюцца ў міждзяржаўным супрацоўніцтве. Яны, у прыватнасці, датычацца пытанняў фарміравання цэн і паставак у Беларусь расійскіх энергарэсурсаў — газу і нафты.

У цэлым кіраўнік дзяржавы яшчэ раз заклікаў да канструктыўнага супрацоўніцтва.

Авальная зала знутры

Учора ў 14-ты раз сусветная супольнасць адзначыла свята, мэта якога — нагадаць пра важнасць дэмакратычных выбараў, павышэнне актыўнасці выбаршчыкаў, а таксама нагадаць палітыкам аб іх адказнасці за ўмацаванне дэмакратыі, — Сусветны дзень выбараў.

Паказальна, што менавіта да гэтай даты быў прымеркаваны візіт мінскіх школьнікаў у Паладу прадстаўнікоў і іх сустрэча са старшынёй Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенні рэфэрэндумаў Лідзіяй ЯРМОШЫНАЙ.

— Мы запрасілі самых актыўных маладых людзей — лідараў ярвічынскіх школьных арганізацый БРСМ, удзельнікаў клуба «Малады выбаршчык», актывістаў праекта «Крок» — тых дзяўчат і хлопцаў, якім неабябавана будучыня нашай краіны, — расказаў журналістам член Пастаяннай камісіі па адукацыі, культуры і навуцы Сяргей КЛІШЭВІЧ. — Думаю, ім цікава паглядзець знутры, як працуе вышэйшы заканадаўчы орган краіны, пагутарыць з кіраўніком Цэнтрвыбаркама. Думаю, нехта з іх, магчыма, стане і дэпутатам. Калі вучыўся ў школе, я прыходзіў у парламент на экскурсію, а сёння прадстаўляю ў ім Кастрычніцкую выбарчую акругу № 97 горада Мінска.

Па меркаванні дэпутата, беларускай выбарчай сістэме бракуе сучасных тэхналогій.

— Магчыма, галасаванне па інтэрнце да часнае, але іншыя тэхналогіі маюць права на жыццё, — лічыць ён. — Цяпер актывісты БРСМ Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі прапанавалі распрацаваць мабільную праграму «Мой дэпутат», праз якую можна будзе атрымаць даныя аб гадзінна прыёму дэпутата, кантакты яго і яго памочніка, мець зносіны з ім у рэжыме алайн праз сацыяльныя сеткі. Назавальнасць дэпутата — актуальная праблема, і моладзі, якая «сядзіць у гаджэтах», трэба прапанаваць адпаведную форму, таму такая ініцыятыва, мяркую, павінна атрымаць падтрымку.

Лідзія Ярмошына паведаміла маладым людзям, што падобныя сустрэчы будучыя традыцыйныя, падобным чынам робяць і цэнтрвыбаркамы іншых краін. Яна расказала пра структуру беларускага парламента, выбарчую сістэму і выбары ў Беларусь, кампетэнцыю і статус Цэнтральнай выбарчай камісіі, рэфэрэндумы, якія праходзілі ў нашай краіне.

— Наша мажарытарная сістэма чым добрая? Па-першае, яна ўлічвае меркаванне большасці выбаршчыкаў, па-другое, дазваляе прагаласаваць за канкрэтную персону. Але яе слабым бокам з'яўляецца тое, што не ўлічваецца меркаванне меншасці, — патлумачыла старшыня ЦВК будучыня выбаршчыкам. — У той час як прапарцыянальная сістэма дазваляе пачуць галасы меншасці выбаршчыкаў і садзейнічае развіццю палітычных партый, якія фарміруюць палітычны фон і палітычную эліту. У нашай краіне адбываецца дыскусія пра тое, што, магчыма, надыйшоў час перайсці да змешанай сістэмы. Але канкрэтная прапанова пра ўнясенне змяненняў у Канстытуцыю, у нашы заканадаўчыя акты пакуль не выпрацавана і ў парламент не ўносілася. Прэзідэнт не так даўно сказаў, што мажарытарная сістэма ў нашай краіне яшчэ не выпрацавала свой рэсурс і можа паспяхова выкарыстоўвацца.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

Сугучча

КНІГІ БЕЗ МЕЖАЎ

Шосты раз у межах Мінскай міжнароднай кніжнай выстаўкі-кірмашу прайшоў традыцыйны Міжнародны сімпозіум літаратараў «Письменник і час». Сёлета яго ўдзельнікамі сталі паэты, празаікі, перакладчыкі, журналісты, літаратуразнаўцы, педагогі, грамадскія дзеячы і нават дыпламаты — прадстаўнікі 20 краін свету абмеркавалі магчымасці і перспектывы літаратуры, як складовай часткі культурнага дыялогу.

гармоніі ды спакоі, у якім адраджаецца такія каштоўнасці, як свабода, роўнасць, любоў і духоўнасць».

Удзельнікі сімпозіума расказалі аб тым, як жонжы з іх уяўляе і рэалізуе на практыцы культурны дыялог праз літаратуру. **Расійскі публіцыст, намеснік рэдактара часопіса «Наш современник» Аляксандр КАЗІНЦАЎ** адзначыў: «Цяпер літаратура перажывае не лепшыя часы, і тое, што ў Беларусі яна мае падтрымку на дзяржаўным узроўні — вельмі каштоўна». Дарэчы, у кожным «беларускім» нумары часопіса друкуюцца сучасныя беларускія аўтары, а сучасныя расійскія літаратары выдаюць свае кнігі ў Беларусі, як, напрыклад, маладая пісьменніца Алена Тулушава, і гэты абмен узбагачае літаратурную палітру абедзвюх краін.

Былы пасол Славакіі ў Беларусі, а таксама **паэт і перакладчык Марыян СЕРВАТКА** ўзгадаў, які некалі з дапамогай беларускіх сяброў і аднадумцаў ініцыяваў праект «Дыялог культур», у межах якога ў Славакіі прайшоў шэраг мерапрыемстваў, прысвечаных Янку Купалу. «Я ўпаўнены, што такі дыялог мусіць працягвацца — і не толькі праз літаратуру, а ва ўсіх галінах мастацтва, каб супрацьстаяць глабалізацыі, уніфікацыі нацыянальных культур. Трэба будаваць, наводзіць наню, ў рэшце рэшт, рамантаваць разбураныя культурныя масты паміж краінамі».

Узвесці такі мост можна нават самому, што яскрава прадэманстравала Анхела Эспіноса Руіс (на фота). Дзяўчына, апантаная беларускай мовай і літаратурай, выдала на дзвюх мовах — беларускай і іспанскай — зборнік 30 вершаў Максіма Багдановіча, які зацікавіў не толькі беларускую дыяспору і іспанскую інтэлігенцыю — яго з захапленнем чытае нават 88-гадовая бабуля паэтыкі!

А, напрыклад, для народнага паэта Чувашы Валерыя Тургая вынікам асабістага знаёмства з Беларуссю стала невялікая анталогія беларускай паэзіі на чувашскай мове і ўдзел у маштабным творчым праекце — перакладзе санетаў Янкі Купалы на мовы свету. (Дарэчы, у маі гэтага года ў Чэбаксарах, сталіцы Чувашскай Рэспублікі, плануецца адкрыць мемарыяльнай дошкі беларускага песняра.)

Нам варты перастаць думаць стэрэатыпамі, перакананая частая гасця Беларусі, **нямецкая пісьменніца і кіраўнік дабрачыннага фонду падтрымкі пацярпелым ад аварыі на ЧАЭС Хайке ЗАБЕЛЬ**: «Гэта было б так проста, калі б можна было рассартаваць людзей па крынках паводле нацыянальнасці: вось «тыповы беларус», вось «тыповы немец»... Але межы паміж намі сціраюцца, і замест таго, каб гаварыць адно пра аднаго, давайце больш гаварыць адно з адным. Я напісала тры кнігі пра Беларусь, як многія ўдзельнікі сімпозіума, — але, быць можа, наперадзе яшчэ адна, якую напішам усе мы разам — сукупнасць поглядаў на Беларусь пісьменнікаў з розных краін?»

Узаемныя пераклады і выданне анталогій, лакальныя і маштабныя сумесныя творчыя праекты, арганізацыя дзён нацыянальных культур, захаванне памяці выбітных дзеячаў літаратуры — гаворку на гэтыя тэмы ўдзельнікі міжнароднага сімпозіуму літаратараў працягнуць і сёння на семінарах, творчых сустрэчах са школьнікамі і студэнтамі ВШУ, на літаратурным пленары ў Барысаве. Але найважнейшую рэзалюцыю форуму прынялі яшчэ ўчора: пісаць актуальна, шчыра і цікава, глыбока і ўдумліва, каб не было ніякіх перашкод і межаў паміж аўтарамі і чытачамі з розных краін.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.
Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Блізкая ўлада

АБЛВЫКАНКАМЫ НА СУВЯЗІ

Чарговыя прамыя тэлефонныя лініі пройдуць у суботу 8 лютага ў аблвыканкамах і Мінгарвыканкаме.

На званкі жыхароў краіны з 9.00 да 12.00 будучы адказваць:

- першы намеснік старшыні БРЭСЦКАГА аблвыканкама Валерый Васілевіч РЭБКАВЕЦ. Тэл. 8 016 221 31 21;
- намеснік старшыні ВІЦЕБСКАГА аблвыканкама Уладзімір Пятровіч ПЕНІН. Тэл. 8 021 222 22 22;
- намеснік старшыні ГОМЕЛЬСКАГА аблвыканкама Уладзімір Аляксандравіч ПРЫВАЛАЎ. Тэл. 8 023 233 12 37;
- кіраўнік спраў ГРОДЗЕНСКАГА аблвыканкама Ігар Андрэвіч ПАПΟΥ. Тэл. 8 015 273 56 44;
- кіраўнік спраў МАГІЛЁўСКАГА аблвыканкама Рыгор Аляксандравіч ВАРОНІН. Тэл. 8 022 250 18 69;
- кіраўнік спраў МІНСКАГА аблвыканкама Уладзімір Аляксандравіч ГУРЫНОВІЧ. Тэл. 8 017 500 41 60;
- кіраўнік спраў МІНСКАГА гарвыканкама Ганна Мар'януна МАЦЕЛЬСКАЯ. Тэл. 8 017 222 44 44.

Надвор'е

Заходні вецер зменіцца паўночным

Снег, мокры снег і галалёдзіца на дарогах...

Гэты халодны сезон быў шчодры на сінаптычныя сюрпрызы. Зіма да нас прыходзіла, але не наступала. Няўжо ў гэты выхадны наш тэрыторыю ўсё ж такі прыручыць снегам? Акрамя таго, будзе досыць марозна і ветрана, паведамляюць спецыялісты Рэспубліканскага цэнтра па гідрометэаралогіі, кантролі радыёактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды.

Сёння месцамі па ўсходзе краіны пройдзе невялікі снег. Адчуванне холаду ўзмоцніць парывісты вецер. У суботу ўначы па паўночным захадзе, а ўдзень на большай частцы краіны адаб'еца ўплыў атмасфернага фронту, які змяшчаецца з тэрыторыі Фінляндыі. Таму ўначы пераважна па паўночным захадзе, а раніцай і ўдзень на большай частцы тэрыторыі Беларусі пройдзе снег і мокры снег. У асобных раёнах чаюцца слабы туман, галалёд, на дарогах галалёдзіца. Прагназуецца, што заходні вецер зменіцца паўночным, паўночны прыойдзе на заходні ўмераны. Тэмпература паветра ўначы складзе ад мінус 4 да 11 градусаў марозу, месцамі — да мінус 13 градусаў. Удзень будзе ад мінус 5 градусаў па паўднёвым усходзе да 2 цяпла на захадзе краіны.

Праўда, пахаладанне ў нас будзе нядоўгім. Ужо ў нядзелю пацяплее. Тэмпература паветра ўначы складзе ад мінус 7 градусаў да нуля, а ўдзень — ад нуля да плюс 6 градусаў. Ноччу і раніцай у асобных раёнах пройдзе невялікі кароткачасовы мокры снег, удзень будзе пераважна без ападкаў. Уначы і раніцай месцамі чаюцца слабы туман і галалёд, на дарогах галалёдзіца. Вецер прагназуецца заходні, паўднёва-заходні ўмераны, удзень месцамі парывісты.

Сяргей КУРЧАК.

Рэгіёны

А прасы

на спірце вы бачылі?

Сёння ў Чуваскім раённым гісторыка-краязнаўчым музеі адкрываецца выстаўка «Музей праса». Гэта сумесны праект Мінгардаведкі, Карткі Госця і музея ў Чавусах, а таксама першы выезд калекцыі праса з Траецкага прадмесця Мінска ў рэгіён. Выстаўка будзе працаваць на працягу месяца.

«У экспазіцыі прадстаўлены больш за 180 старадаўніх і эксклюзіўных прасоў, — паведамляе «Звяздзе» дырэктар Чуваскага раённага гісторыка-краязнаўчага музея Іна КАЗАКОВА. — Наведванне выстаўкі стане цудоўнай магчымасцю пашырыць свой круггляд і будзе вельмі пазнавальным для гасцей усіх узростаў. Ёсць такія дзіўныя экспанаты, якіх мы самі ніколі не бачылі».

Усяго ў сталічным Музеі праса дэманструецца больш за 700 экспанатаў з калекцыі вядомых беларускіх калекцыянераў: цэльныя жалезякі, якія награвалі на адкрытым агні, сярэднявечныя прасы на вугалі, прасы з устайкай — «душой», газавыя, на спірце, паравыя і электрычныя.

Ад супрацоўнікаў музея ў Чавусах гасці даведаюцца не толькі пра асаблівасці канструкцыі гэтага прадмета быту, але і пра нюансы прасавання ў розныя перыяды гісторыі чалавецтва. «Карта Госця» — гэта пластыкавая smart-картка, якая дае права аднарадовага наведвання па ўсёй Беларусі (бясплатна або са зніжкай ад 10 да 50 %) музеяў, экскурсій, мастацкіх галерэй, заапаркаў, аквапаркаў і назіральных пляцовак Нацыянальнай бібліятэкі.

Уласная экспазіцыя Чуваскага гісторыка-краязнаўчага музея размешчана ў дзевяці залах. Усяго ў фондах раённай установы культуры — больш за адзінаццаць тысяч прадметаў.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Амерыканскі сенат прагаласаваў супраць імпічменту Трампа

Амерыканскія сенатары прызналі невінаватым прэзідэнта ЗША Дональда Трампа па ўсіх пунктах абвінавачвання ў рамках слуханняў па імпічменту. Сенатары большасцю галасоў адхілілі абодва пункты абвінавачвання: злоўжыванне ўладай і перашкоды ў расследаванні, якое праводзіў Кангрэс. Такім чынам працэс імпічменту ў кангрэсе завяршыўся. Трамп застаецца на пасадзе прэзідэнта. Ён стаў трэцім прэзідэнтам у гісторыі ЗША, у дачыненні да якога ініцыявалі працэдуру імпічменту. Першым быў Эндру Джонсан у 1868 годзе, другім — Біл Клінтан у 1998-м. Усіх прэзідэнтаў апраўдаў сенат. Таксама працэдуру імпічменту Палата прадстаўнікоў ЗША спрабавала пачаць у 1973 годзе ў дачыненні да Рычарда Ніксана, аднак той сышоў у адстаўку сам.

У Турцыі сышлі дзве лавіны, другая накрыла ратавальнікаў

Пасля другога сходу лавіны ў правінцы Ван па паўднёвым усходзе Турцыі больш чым 30 чалавек загінулі, звыш паўсотні былі параненыя. У аўторак у гэтым жа месцы сышла першая лавіна, у выніку загінулі пяць чалавек. На месца здарэння прыбыло каля 300 супрацоўнікаў выратавальных службаў. Яны знаходзіліся ў раёне катастрофы, калі сышла другая лавіна.

Турэцкая газета Hurriyet цытуе губернатора правінцы Ван, які паведаміў, што сьмерць загінулых ёсць супрацоўнікі паліцыі і аховы, адзін пажарны і некалькі чалавек, якія не ўдзельнічалі ў выратавальных работах. Правадзенню выратавальных работ перашкаджаюць моцны туман і снег. Яны паведамляюць, колькасць загінулых і параненых можа ўзрастаць. Па словах міністра ўнутраных спраў Турцыі, адзін з аўтамабіляў быў выняты з-пад слясы снегу таўшчынёй каля 4-5 метраў.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка накіраваў спачуванне Прэзідэнту Турцыі Рэджэпу Тайпу Эрдагану ў сувязі са шматлікімі чалавечымі ахвярамі ў выніку сходу снежнай лавіны ў турэцкай правінцы Ван.

Брытанія маркуе забараніць продаж дызельных і бензінавых машын

Урад Вялікабрытаніі плануе ўвесці поўную забарону на продаж новых дызельных, бензінавых і нават гібрыдных аўтамабіляў з 2035 года, з не з 2040-га, як прапаноўвалі раней. Па словах экспертаў, перанос даты звязаны з тым, што ў адваротным выпадку Брытанія не зможа выканаць сваё абавязальства дамагчыся практычна поўнага спынення выкідў ў атмасферу двухвокіс угляроду да 2050-га. Пасля ўвядзення забароны можна будзе купляць толькі электрычныя і вадародныя аўтамабілі і фургоны. З гэтай ініцыятывай прэм'ер-міністр Борыс Джонсан выступіў, адкрываючы год барацьбы з кліматычнымі зменамі, які павінен скончыцца самітам ААН па клімаце, што адкрыецца ў лістападзе. Па словах Джонсана, 2020 год «стане вызначальным для клімату планеты».

Рубель — галоўны

(Заканчанне.)

Пачатак на 1-й стар.)

Чарговы крок да дэдаларызацыі быў зроблены летам 2015 года. У многіх месцах, дзе раней гэта было дазволена, забаранілі разлічвацца замежнай валютай — напрыклад, у кавярнях і на запраўках на рэспубліканскіх аўтадарогах, у пунктах пропуску на граніцы. З таго часу нельга плаціць валютай за турыстычныя паслугі. У тым жа годзе ўлады адпусцілі курс рубля. Практычна адразу прыватныя наймальнікі пачалі масава адвезаць зарплату ад доларавага эквіваленту, цяпер яны імкнуліся зафіксаваць свае абавязальнасці ў нацыянальнай валюце.

У 2017 годзе Нацбанк забараніў разлікі замежнай валютай з фізічнымі асобамі медыцынскім установам і авіякампаніям. Каб зрабіць беларускі рубель прывабным для ўкладчыкаў, галоўны банк краіны з ліпеня 2017 года павысіў норму адлічэнняў у фонд абавязковых рэзерваў ад прыцягнутых у замежнай валюце сродкаў з 11% да 15%.

КАМУНАЛКУ ПРІВЯЖУЦЬ ДА БАЗАВАЙ ВЕЛІЧЫНІ

«Намінаванне арганізацыямі цэн, тарифаў, іншых плацяжоў у замежнай валюце ўносіць дысбаланс на ўнутраны валютны рынак, робячы яго адчувальным для шокаў паслаблення нацыянальнай валюты, а таксама павялічвае неабгрун-

таваныя дэвальвацыйныя чаканні з боку насельніцтва», — гаворыцца ў стра-тэгіі. Дык вось, цяпер на ўзроўні законодаўства неабходна адмаўляцца ад выкарыстання замежнай валюты ўнутры краіны. «Усе стаўкі падаткаў, арэнднай платы і тарифаў дзяржаўных арганізацый будучы ўстанавіваюцца ў беларускіх рублях. Усе выплаты, дапамогі, субсідыі будучы ажыццяўляюцца дзяржавай пераважна ў беларускіх рублях», — сцвярджае дакумент.

Адмова ад долара не можа адбыцца толькі на паперцы з пячаткай. У першую чаргу яна павінна здарыцца ў галовах людзей.

Дарэчы, у нашай краіне штогод павышаюць тарыфы на «камуналку», зыходзячы з прычыну, што суккупны плацеж не павінен перавысіць пяці долараў у разліку на тыпавую двухпакаёвую кватэру з трыма жыхарамі пры нарматыўным спажыванні імі паслуг. І вось цяпер рыхтуюцца дакумент, на якім прапануецца адвезаць ад долара дзеючае абмежаванне павышэння плацяжоў насельніцтва за ЖКП. Распрацоўшчы падрыхтаваны праекта збіраюцца адмовіцца ад долара ў разліку іх росту і прывязці плацяжы да базавай велічыні. Сама прывязка, мяркуецца, будзе дзейнічаць такім чынам: штогод «камуналка» павінна павышацца ў межах паловы базавай велічыні. (Цяпер базавая велічыня складае 27 рублёў, адпаведна яе палова — 13,5 рубля.)

З іншых планаў мер па дэдаларызацыі — унясенне змяненняў у Закон «Аб рынку каштоўных папер». Будучы дакумент прадугледжвае выпуск аблігацый, умовамі эмісіі якіх прадугледжана іх размяшчэнне на тэрыторыі нашай краіны, у беларускіх рублях. Урад таксама разглядае магчымасць унесці змены ў прэзідэнцкі Указ № 530 «Аб страхавой дзейнасці», каб выключыць магчымасць разлікаў у замежнай валюце паміж рэзідэнтамі ў страхавой сферы.

ГАЛОЎНАЕ, КАБ РУБЕЛЬ ЗАХОЎВАЎ СТАБІЛЬНАСЦЬ

Фінансавы аналітык Жанна Кулакова лічыць, што меры па дэдаларызацыі, якія цяпер робіць урад, прывільныя і доўгачаканыя. Гэта нават незразумела, калі шмат гадоў гаворыцца пра курс на дэдаларызацыю, а павышэнне платы за камунальныя паслугі лічаць у доларавым эквіваленце.

Аднак, на яе думку, адмова ад долара не можа адбыцца толькі на паперцы з пячаткай. У першую чаргу яна павінна здарыцца ў галовах людзей. Але як людзі, так і бізнес доволі часта лічаць у замежнай валюце. Цяпер трэба яшчэ вярнуць давер людзей да беларускага рубля. «Ён стаў вышэйшы, чым раней, але ўсё роўна застаецца досыць нізкі. За мінулыя гады давер быў вельмі моцна падарваны як да рубля, так і да заяў публічных дзяржаўных экспертаў, якія абяцалі стабільнасць

курсу нацыянальнай валюты», — тлумачыць спікер. З моманту апошніх непрыемных падзей, звязаных са скачкамі валютных курсаў, прайшло ўсяго пяць гадоў. Відавочна, што гэтага мала, што трэба яшчэ час. Больш таго, важна, каб на працягу гэтага часу захоўвалася стабільнасць на валютным рынку.

На думку аналітыка, трэба зрабіць так, каб курсатварэнне заставалася рынкавым, але пры гэтым рубель захоўваў стабільнасць. У такім выпадку ўрад будзе вымушаны выкупляць лішкі замежнай валюты на ўнутраным рынку. Яны фарміруюцца з-за таго, што людзі, прадпрыемствы і банкі прадаюць больш валюты, чым купляюць. Лішкі замежнай валюты маглі б ісці на ўмацаванне беларускага рубля. Па словах аналітыка, сітуацыя з нашымі валютнымі абавязальнасцямі такая, што ўрад павінен іх выкупляць і накіроўваць альбо ў склад золатавалютных рэзерваў, альбо на пагашэнне даўгоў.

Акрамя таго, Жанна Кулакова тлумачыць, што ў нас да гэтага часу кошт буйных дарагіх пакупок часта прывязваецца да курсу долара. Можна ў прыклад прывесці жыллё — забудовычны ўстанавіваюцца цэны квадратнага метра ў доларах. Плату яны потым прымаюць у беларускіх рублях, але ўсё роўна чалавек плаціць у эквіваленце па актуальным курсе, гэта значыць, з прывязкай да замежнай валюты. Разлікі па ўсіх здзелках на другасным рынку — прадажах-пакупках машын, кватэр — таксама лічацца

ў доларавым эквіваленце. Гэта няправільна, але так адбываецца. Нягледзячы на тое, што пытанне па адвезці кошту нерухомасці ад долара ўжо не раз абмяркоўвалася, асаблівы змен пакуль не назіраецца.

АЦЭНКА ўзроўню жыцця павінна быць у нацыянальнай валюце

Як адзначаюць фінансавыя эксперты Беларускага эканамічнага даследча-адукацыйнага цэнтру BEROС, узровень даларызацыі ў нас паступова зніжаецца, але гэта не хуткі працэс. Варта адзначыць тыя меры, якія ўжо былі прынятыя Нацбанкам. Напрыклад, зняцце валютных абмежаванняў, якія ўключаюць адмену абавязковага продажу валютнай выручкі экспарцёрамі, абавязковае прад'юленне пашпарта фізічнымі асобамі пры куплі замежнай валюты і іншыя захады адгралі сваю станоўчую ролю. Гэта сведчыць пра тое, што фінансавы рэгулятор упэўнены ў стабільнасці на валютным рынку.

Яшчэ адзін момант, які паказвае на тое, што ідзе дэдаларызацыя, — павелічэнне долі дэпазітаў у рублях. Валютныя ўклады насельніцтва яшчэ складаюць досыць вялікую частку ад іх агульнай колькасці. Але апошнія гады назіраецца паступовае зніжэнне гэтага паказчыка. На думку аналітыкаў, адвезка павышэння платы за ЖКП ад долара — адна з мер, якая будзе паступова прыводзіць да таго, што мы перастанем думаць у «зялёных», плануючы свае даходы і выдаткі.

Наша краіна дасягнула стабільнасці на валютным рынку. Нацыянальны банк, прымаючы такія меры, чакае, што нейкіх рэзкіх змяненняў курсу не прадабыцца. У нас устойліва нізкія інфляцыйныя працэсы, нізкі дэвальвацыйны працэс — некалькі працэнтаў у год. Неабходнасць пераводзіць усё ў доларавы эквівалент як у эквівалент стабільнасці ўжо аб'ектыўна адпала. У краінах з устойлівым валютным рынкам і стабільнай манетарнай сістэмай прывязваць тарыфы, стаўкі і іншыя паказчыкі да замежнай валюты няправільна.

Сяргей КУРКАЧ.

ДЫ «ЧХАЦЬ» НА ПАСЫЛКІ!?

(Заканчанне.)

Пачатак на 1-й стар.)

— Я ў адпачынку па доглядзе дзіцяці, — нібы «кодавае слова», зноў паведамляе маладая мама Таццяна Барабанова з Гомельскага раёна. — Вясной на работу ў офіс трэба выходзіць, таму паступова заказваю сабе тое-сёе з адзення з Кітая. 10 студзеня заказала блейзер. Потым пайшлі чуткі, што каранавірус можа трапіць на рэчы ў інтэрнэт-краме ад хворага прадаўца. Можна, у пасылцы зараз і яе ўвогуле нельга прыносіць дадому?

Сумненні маладых жанчын зразумелыя. Яны перастрахоўваюцца і сумняваюцца: ці забірае заказ з pošты? Калі не пакінеш пільна адмовы, кінуўшы рэчы месца пільна на pošце, потым аддзяленне сувязі перашле іх назад адпраўніку.

Каб не страціць заплачаны грошы, заказчык можа схлусціць у паведамленні адпраўніку, быццам пасылка не прыйшла. Калі яе ўвогуле затрымалі і не адправілі ў тэрмін, можна і скасаваць заказ. Аднак толькі праз 20 дзён гандлёвая пляцоўка — пасярэдні паміж прадаўцом і пакупніком — апрацуе інфармацыю і верне на карту заказчыка грошы.

На гэты конт дзясяткі людзей на форумах у інтэрнэце выказваюць свае вельмі розныя меркаванні.

Дарэчы, папулярная пошуквая сістэма на запыт «Каранавірус з пасылкі з Кітая» аператыўна выдае 11 мільёнаў вынікаў і больш за сем тысяч паказаў толькі гэтага даслоўнага запыту. Фразы, якія гуляюць у інтэрнэце, уражаюць у памяць. Многія загады выстаўляюць пасылкам свой дыягназ: «Прадавец, калі збіраў пасылку, мог чхнуць на рэч, адправіць вірус па pošце»; «Вы што, ужо ўсе адмовіліся ад куплі ў кітайскіх інтэрнэт-крамах»; «Пасылкі з Кітая ідуць доўга, перавозыцца пры экстрэмальна нізкіх тэмпературах, але вядома, што каранавірус устойлівы да замарозкі».

Ёсць спасылкі на інтэрв'ю экспертаў, якія прыводзяць аргументы, што заразіцца, адкрыўшы пасылку, нельга. Між тым розныя крыніцы сцвярджаюць, што працягласць жыцця небяспечнага віруса — да 48 гадзін. Дарэчы, у Беларусь пасылка з Паднябеснай ідзе 3-4 тыдні — мінімум. Ёсць інфармацыя, што перад адпраўкай тавары праходзяць санпрацоўку.

І ўсё ж на форумах самы папулярны вердыкт такі: лепш перастрахавацца і цяпер увогуле не заказваць тавары з Кітая. Вопытныя карыстальнікі паслуг глабальнай віртуальнай гандлёвай пляцоўкі з КНР тлумачыць, што такая пазіцыя зразумелая з пунк-

ту гледжання захавання інтэрэсаў прадаўцоў і пакупнікоў. Цяпер жа супрацоўнікі гандлёвых кампаній не могуць вярнуцца да звыкллага тэмпу апрацоўкі заказаў, збору пасылкі і яе адпраўкі. Заказы будучы аформлены з затрымкай, да гэтага дадасца працяглае працэс дастаўкі, а значыць, пакупнік не атрымае пасылку ў тэрмін і змога падаць у адрас гандлёвай пляцоўкі патрабаванне аб вяртанні грошай. Потым заказ усё ж дойдзе да адрасата, але прадавец застанеца ў мінусе.

Ці вызважоць масава карыстальнікі паслуг pošты апаку на кошт бяспечнага пасылка з Кітая? На гэты пытанне адказала дырэктар Гомельскага філіяла РУП «Белпошта» Галіна ЦЯРЭШЧАНКА:

— Ніякіх абмежаванняў па дастаўцы пасылкаў з Кітая няма. Ёсць грамадзяне, якія цікавяцца не могуць вярнуцца да звыкллага тэмпу апрацоўкі заказаў з пасылкамі, інфармацыя паштальёнаў людзі даяраюць.

Дарэчы, адзначае кіраўнік гомельскага філіяла, за студзеня на тэрыторыю Гомельскай вобласці прыйшло каля 250 тысяч паштовых адпраўленняў з КНР.

— Можна гаварыць толькі пра адзінкавыя выпадкі адмовы ад пасылкаў з Кітая. Калі чалавек робіць адзнаку, што не будзе забіраць адпраўленне на сваё імя, то пакупок праз месяц аўтаматычна адсылаецца адпраўшчыку назад. Апошні, адпаведна, і аплаціць кошт адвартнай перасылкі. Адпраўленне

вяртаецца па той жа схеме, калі адрасат і без паведамлення не забірае пасылку на працягу месяца.

Так здараецца, што ў спісе адмоўленых і пасылкі, пра якія адрасаты банальна забываюць.

— Вядзецца, нашы карыстальнікі паштовых паслуг спачуваюць: пытаюцца, ці не баяцца паштальёны і супрацоўнікі аддзяленняў сувязі працаваць, калі штодзень праз іх праходзяць дзясяткі адпраўленняў. Мы спакойна тлумачым, чаму для хвалявання няма падставы.

У гомельскім філіяле «Белпошты» адзначаюць, што і раней хапала адмоў ад пасылкаў з кітайскіх сайтаў. Прычыны ў людзей розныя. Правадзіць паралель паміж пасылкамі, ад якіх адмовіліся, і сітуацыяй з каранавірусам — некарэктна. Пра тую тэндэнцыю гаварыць увогуле нельга.

Дарэчы, у Гомельскім абласным цэнтры гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя не было зваротаў ад насельніцтва з просьбамі растлумачыць, ці можа пасылка з Кітая ўтрымліваць вірус і быць небяспечнай для адрасата. «Атрымальнікам пасылкаў вірус не пагражае», — каментуюць ва ўстанове і па поўную інфармацыю раць звартацца на сайт Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь, дзе размешчана дакладная інфармацыя пра каранавірус.

Наталія КАПРЫЛЕНКА.

Намінанты на прэмію Дарвіна,

або Няма ў чалавека горшага ворага,

Чым ён сам

Не ведаю, як вас, а мяне вельмі ўразіў выпадак, пра які на днях пісала наша газета ў падборцы навін. Жанчына з Мар'інай Горкі нешта, напэўна, вельмі смачнае смажыла на патэльні — можа, катлеты, можа, пончыкі, можа, чабурэчкі — у аператыўнай зводцы такія падрабязнасці не ўказваюцца. Зрэшты, што б там ні смажылася, алей на патэльні ў адзін момант загарэўся. Гаспадыня, не падумаўшы, схапіла пальчачую патэльную і падсунула яе пад вялікі напор вады. Вогненныя кроплі (алеі, па сутнасці сваёй, гэта той жа бензін, вадой яго не патушыш), палляецца ўверх і трапіла на нацяжную столь. Якая, як вядома, «хімічная хімія», да таго ж лёгкаўзгаральная. Яна пачала гарэць і капачэ ўніз... Карацей, вынік той няўдалай вачэрэй, — гаспадыня і яе дванаціццагадовы сын трапілі ў балыніцу з апёкамі, палсаваная мзбяла на кухні, столь згарэла не толькі на кухні, але і ў калідоры...

Абмяркоувалі гэта з калегамі, здзіўлена ўздыхалі: маўляў, чым чалавек думае... Але, калі я спытала: а што б кожны з нас рабіў у падобнай сітуацыі, большасць шчыра прызналася, што з палаючым посудам таксама паспяшаліся б да крапа вады. І гэта пры тым, што ўсе яшчэ са школьных часоў ведаюць: так рабіць неглыбока...

Што кіруе намі, калі робім учынкi, якія ідуць уразэрз з элементарнымі штодзённымі правіламі бяспекі, ад выканання якіх залежыць жыццё і здароўе нярэдка не толькі нас саміх, але і блізкіх людзей? Няведанне? Упэўненасць: з кім заўгодна, толькі не са мной? Адсутнасць самага галоўнага інстынкту — самазахавання? Напэўна, і гэтыя і іншыя. Асабліва калі размова ідзе не пра пераход дарогі на чырвонае святло ці рыбальку на танючым лёдзе — тут дыягназ вядомы: звычайная невылечная дурасць, а пра выпадкі, калі чалавек не схільны да рызыкаўных учынкаў і мазгі ў яго, здаецца, на месцы, — але ж на табе...

Выпадак, калі мужчына зліў ва ўнітаз рэстаранальнік для фарбы, а пасля, прыктурыўшы цыгарэту, кінуў туды ж непатушаную запалку, успрымаецца як анекдот. Але, калі вывучыць аператыўны паведамленні МНС за мінулыя гады, даведзешся, што здарэнне спраўдзіла мела месца ў Мінску. Летас у суседняй з нашай вёсцы адбылося нешта падобнае. Дачнік забег у сенцы выпіць кава. Схапіў цёмную бутэльку, глынуў ад душы... У бутэльцы аказалася бензін: сам жа з кладоўкі і вынес, калі трымер запраўляў. Вядома, тут жа выплонуў атрут, ды няўдала — трапіла і на майку, і на штаны. Што, вы думаеце, ён зрабіў? Паспяшаўся пераапрацуваць? Як бы не так — ён вырашыў гэтую справу спачатку «перактурыць». Паднёс запальнічку да твару і... Добра, што жонка палыкія на вуліцы выбівала — гэтым самым палавіком яна з яго польскія і збіла. Але грудзі добра падсмажылі... Ды што казаць: ваша пакарная слуга аднойчы з трухлявага высокага пня каля хаты шэршнёў рашыла выкурыць, укінуўшы ў дупло запаленую анучку, намочаную ў бензіне. І ведала ж, і не раз на свае вочы бачыла, што трухлявае ўспыхае, як порох, і гарыць хутка... Не спаліла я родную хату і палову вёскі толькі таму, што дома была ўся наша немалая сям'я, ды і калодзец з даволі магутнай помпай і ў нас зусім недалёка ў двары...

ДОБРА, агонь — сама па сабе субстанцыя небяспечная, на казачку: зрабіў і не падумаўшы. А чым думаеце (так, думаю, бо часу на гэта хапае), людзі, якія цыгнуць на падворак знойдзеныя боепрыпасы часоў мінулай вайны. Памятаеце нядаўні выпадак, як адзін «мелец» балгаркай бомбу плаваў? А ратавальнікі дагэтуль, пэўна, усламяюць той падворак на Гомельшчыне, дзе тая ж авіяцыйная бомба (дарэчы, абсалютна спраўная), выкарыстоўвалася ў якасці калодкі, на ёй нават дрывы секлі. У знаёмай свякруха на сапраўдную міну, якую дзед прывалок з лесу, паставіла бочку са збожжам для курай. А год назад — ізноў пра бомбу, любіць іх нашы людзі! — у Лельчыцкім раёне сапёры даставілі небяспечны боепрыпас са стога сена на падворку. Бомбу прынес гаспадар, адпалаваў (!) ад яе хвост, астатнюю частку — з тратылам на месцы распілу — схаваў у стог і загадаў жонцы нікому пра тое не казаць. Сапёры толькі дзіву даваліся, як стаілаграмавы снарад не ўзарваўся — аказалася, ён быў у баявым стане...

А як мы вядомым сябе з незнаёмымі жывёламі? Не толькі з чужымі свойскімі, але і з дзікімі. Ой ты мусі-пусі, ды каб яшчэ і паглядзець. Але ж навакольны свет — гэта не кантактыны запарк. І жывыя істоты ваводле спрадвечнага законаў прыроды, будуць сябе бараніць, як могуць, калі бачаць у нас небяспеку. Памятаеце гэты выпадак на Брэстчыне, калі спроба зрабіць фота з баром скончылася трагедыяй? Звер не ведаў пра бяскрыўдныя намеры таго, хто да яго наблізіўся, падскочыў і ўкусіў чалавека за нагу, пракусіўшы артэрыю... І хто цяпер скажа, што ў смерці гэтага небарака вінаваты бабёр? Як нішто ў нашых мясцінах не вінаваты ярыша, калі хавалі маладога хлопца, які на рыбальцы, паспрачаўшыся, паспрабаваў гэтую рыбіну праглынуць жывой. Ёрш проста бараніў сваё жыццё, распустыўшыся калючыя пёркі прама ў рыбака ў горле...

Вялікі штошчэ пра прэмію Дарвіна? Гэта такая віртуальная антыпрамія, якая штогод прысуджаецца людзям, што найбольш дурным спосабам памерлі або страцілі здольнасць мець дзяцей. Чаму Дарвіна? Бо яе намінанты з-за сваіх дурных невытлумачальных учынкаў ужо не папоўняць генафонд чалавецтва і тым самым яго... папешаць.

Калі задумацца, многія з нас маглі б на яе прэтэндаваць. Проста пашанцавала, што не трапілі нават у намінанты.

Алена ЛЯЎКОВІЧ.

чыкі, санвузел, кухня... Зою зусім не палыхала, што гэта на два чалавекі... І з тым самым другім да яе не ўжыўся ніхто...

Ніна і сапраўды была дзеўка здакаватая. Расказвалі, што расла недзе ў лесе і ў досыць праблемнай сям'і. А таму не разумела, навошта, напрыклад, прыбіраць са стала, мыць посуд і падлогу, навошта мыцца самай часцей, чым адзін раз на месяц, навошта наогул нешта рабіць, калі, наеўшыся макарон з рэшній, можна ляжаць на ложку?

Прыняўшы вось такое суседства за чарговае выпрабаванне веры, Зоя спярша паіху-памалу ўзялася за справу. Падарыла суседцы зубную пасту і шотку, сама стала наводзіць шык-бляск ва ўсіх агупных памяшканнях, прыбіраць, нават мыць Нінін посуд, каб лютым сказаць:

— Ну, паглядзі — гэта ж так проста... А як прыгожа!

Суседка, як здавалася, бачыла (хоць і маўчала), яна сабе нават звычку ўзяла ў шчылінку паміж лістамі фанеры ў дзвярах пазіраць, што робіць Зоя.

— Не хавайся, выходзь, — клікала часам тая.

Ніна не адзывалася...

— Ну нікіх сіл маіх з ёю! — паскардзілася няяк Зоя, на тыдзень прыхаўшы да бацькоў. — Не ведаю, што і рабіць.

— У мяне ёсць ідэя! — заікнуўся старэйшы брат.

— Гэта ж яка? — насцярожылася сям'я, але марна.

— Расказаць нічога не буду, — папярэдзіў хлопца. — Я паспрабую... Праўда для гэтага, — сказаў ён Зоі, — мне трэба ў цябе паначаваць.

...Назаўтра ўвечары яны ўдваіх прыхалі ў інтэрнат.

— Глядзі — і вось так кожны раз! — ледзь не з палачка сказала Зоя, убачыўшы ў ванне замочаную (яшчэ да яе ад'езду...) Нініну куртку, а ў кухні — брудныя патэльны, каструлі ды цэлюгу гару талерак.

Шчасце, што есці ім зусім не хацелася, і таму Зоя з братам разышліся спаць.

...А назаўтра з раніцы яны прагнуліся і, можна сказаць, жытло не пазналі: і ракавіна ў кухні, і ванна былі пустыя і чыстыя.

— Ты што — усё павыкідваў? — спалохана спытала Зоя ў брата.

— Не. Я спяў як сурок, — ледзь не бажыўся той. — Ты ж мяне ведаеш — мне б галаву да падушкі...

— І што — нічога не чуў, не бачыў?

— Не.

— Цуд нейкі! — не зразумела Зоя.

Прычым, як аказалася, зусім не «аднадзённы», бо суседку — ну як хто падманіў! На кухні больш ніводнай бруднай талеркі, у ванне — ніводнай недамытай адзежыны...

Толькі праз гады, за чаркай, са смехам і зусім не Зоі брат расказаў, што ж ён тады зрабіў.

Спачатку, значыць, пастаяў каля акна (пераканаўся, што Ніна заняла сваю пазіцыю — падглядвае ў шчыліну ў дзвярах), потым да трусой раздзёўся, з ручніком на плячы схадзіў у ванну, вярнуўся назад, на кухні адкрэціў кран над брудным посудам, з мылам, добрасумленна і па парадку вымыў рукі і твар, шыю і грудзі, а нарэшце — усё, што... ніжэй, выцерся, лёг на раскладушку і нават «захроп».

Дзікунка Ніна (ён таксама падглядваў) з'явілася ў кухні хвілін праз дваццаць і ціхенька, па адной місачцы-талерцы стала пераносіць посуд у свой пакой. Туды ж, выктурыўшыся, пазносіла ўсё, замочанае ў ванне...

Карацей, па словах майго суседа па балынічным ложку, лянэне шокам стала для той дзікуні не менш карысным, чым для некага лянэне токкам.

А. Мароз,

г. Мінск.
Рубрыку вядзе
Валянціна ДОУНАР.

Што той інструмент, што гэты

Было ўста гады два-тры таму, калі вянона ўсё больш уступала ў свае правы, з сорамам выстаўляючы на вочы месцы, дзе тэрмінова трэба было прыбрацца, навесці парадак... Час суботнікаў, карацей.

Адзін з іх ладзіўся ў вёсцы Крупа, добра вядомай сваёй купеллю на сямі крыніцах з гаючай вадой. Туды, каб ануціцца, каб набраць вадыцы, едзе шмат людзей. І не толькі на Вадохрышча.

Дык вясё якраз там у час суботніка мы збіраліся папрацаваць. Але спачатку (усе ў рабачай вопратцы, хто з граблямі, хто з венікам, хто з сякерай ды рыдлёўкай) у пэўны час прыйшлі ў пэўнае месца. Стаім — чакаем аўтобус, які павінен завезці ў Крупу, вітаецца з новымі людзьмі, што даглядаюцца да нашай кампаніі, здалёку бачым і вядомага ў раёне музыкі Міхаіла Папругу. Прычым пры парадзе, як той казаў, з гармонікам.

— Вы таксама ў Крупу? — жартам пытаемца ў яго.

— Так, — на поўным сур'ёзе адказвае Міхаіл.

«Можа, яго некуды падвезці трэба?» — мільганула думка.

Аказалася — не: яму, як і многім з нас, напярэдняй патэлефанавала начальства і без лішніх падрабязнасцяў папярэдзіла, каб заўтра а восьмай раніцы быць на плошчы... Абавазкова з інструментам.

Для нашага славагата музыкі такія званкі, вядома ж, не ў навінку. Яго часта некуды запрашаюць — з інструментам, з гармонікам, значыць. Таму і гэтым разам Міхась падумаў, што яго ключыч выступіць на нейкім мерапрыемстве.

Карацей, па дарозе ў Крупу не абыйшлося без жартаў і смеху. Маўляў, сваёй музыкай ён будзе ствараць нам адпаведны настрой... Але ж на месцы музыка адставіў убок свой любы інструмент, зняў святочную куртку, надзеў рабочыя пальчаткі.

Затое па дарозе назад, здавалася, сам аўтобус разам з гарманістам спяваў заліхвацкія песні!

...Дарэчы і да гонару музыканта, ён зусім не супраць быў, каб я расказала гэту гісторыю. І нават прозвішча яго назвала. Вясёлі чалавек, які любіць жарты сам, не супраць павесяліць іншых.

Ала Альфер,

г. Берасіно.

Хто пытае, той не блукае...

Некалі даўно, у канцы 60-х гадоў мінулага стагоддзя, я зрабіла адно «вынаходніцтва», і зараз хацелася б расказаць, што мяне падштурхнула і як гэта было.

Значыць, на той час дзеткі мае ўжо трохі падраслі, пайшлі ў школу, а следам і я вырашыла паступіць у інстытут, атрымаць вышэйшую адукацыю. Падрыхтавалася да экзаменаў, паспяхова здала і — ура! — мяне залічылі на завочнае аддзяленне!

Радасіць з гэтай нагоды было шмат, але ненадоўга — пакуль не даведзлася, што чатыры гады нам давядзецца здаваць экзамены па замежнай мове, якая мне асабіста не давалася ну ніяк: вучу-вучу нямецкія словы, а яны адскокваюць як гарох ад сценкі! Галоўнае — з іншымі прадметамі ніякіх праблем, а вось гэты... Ну проста нейкай неадунай гарой звышаецца на маім шляху да дыплома.

Хоць-нехаць тады ўспомніла прымаўку, што разумны ўгару не пой-

дзе — стане шукаць абход. І — зўрыка! — я знайшла яго! Ведаючы, што вывучаць замежную мову мы будзем на базе газетных матэрыялаў у тысячу слоў за семестр, я купіла дзесяць аднолькавых газет (як зараз помню, «Новая Германія» за 18 верасня 1967 года), папрасіла знаёмага, які досыць добра чытаў па-нямецку, падбраць мне лясчэйшы артыкул і пісьмова перакласці яго на рускую мову. Атрыманы тэкст, як верхык, я завучыла на памяць, а ўсе словы «занесла» ў адмысловы слоўнік (ім дазвалялася карыстацца). Карацей, да экзамену я падрыхтавалася.

Убачыўшы гэта, педагог, які прымаў іспыт, застаўся задаволены і зусім не прыдзіраўся. Адно што газету маю перакрэсліў і забраў сабе. «Ну няхай, — падумала, — дома ж яшчэ дзевяць шпук за тое ж 18 верасня... І таму на іспытах, што здавалася по-тым у канцы кожнага семестра, я адчувала сябе ўсё смялей і смялей, а газет, па якіх я здавала экзамены, становілася ўсё меней і меней.

І вось нарэшце доўгачаканы фініш: зачынаючы дзверы аўдыторыі ў апошні раз, я па-нямецку сказала выкладчыкам: «Ауф відэр зее!» (да пабачэння).

...Ці сорамна мне (было і ёсць) за сваё вынаходніцтва? Здаецца, не, бо вывучаць нямецкую мову праз 20 гадоў пасля Перамогі над фашыстамі не хацелася многім. Да таго ж, шчыра кажучы, і сэнсу ў тым амаль не было. Мы не марылі тады аб паездках у Германію і не прымалі замежных турыстаў туды.

Міра Любаскіна,

г. Бабруйск.

Лянэне шокам... Як токкам

Не так даўно мне давялося ляжаць у балыніцы. Дні (а тым больш вечары) там, як вядома, доўгія, а разаму — дык хоць вушы затыкай!

Неяк вось гамонка зайшла пра лянэне токкам. «А можна яшчэ і шоккам, — засмяяўся мой сусед па ложку і потым вясё што расказаў.

Яго суседка Зоя вырасла ў сям'і набожных старавераў. Бацькі не хацелі, каб яна ўступала ў піянеры, потым у камсамол. Яны, можа, і ў школу яе не пусцілі б, каб не баяліся ўлад (на той час — няхай і бязбожных).

Але ж вясё вучоба скончана. Паступаючы ў які-небудзь інстытут або тэхнікум Зоя нават не спрабавала. Цвёрда верачы яшчэ, што ўсе людзі добрыя і сумленныя, што без Божай волі з яе галавы не ўпадзе ніводзін волос, што шлюбы ладзяцца толькі на нябёсах і г. д., яна, як паралі бацькі, уладкавалася працаваць на швейную фабрыку, засялілася ў рабочы інтэрнат. І, мякка кажучы, вельмі здзіўлялася: амаль усе яе «сужыцелькі» — ад учарашніх школьніцаў да цётка пад сарак — не баяліся выпіць-пакурыць, многія не саромеліся грубай мужчынскай лянэны ды і нечапанак з сябе не строілі — прыводзілі да сябе хлопцаў, часам пакідалі іх нанач...

У такім атачэнні Зоі было, вядома ж, надобна, аднак яна вырашыла цярпець, думаць, што вясё гэта — выпрабаванне веры, якое паслаў сам Госпад. І ўсё б, можа, нічога, калі б яго, гэтае выпрабаванне, скончылася праз год ці праз два, а то ж «працэс» зацягнуўся...

Факт, што аднойчы цярпенне ў дзятчынны лопнула: пайшла да старэйшын прафкама, разам з ім да дырэктара фабрыкі, які з улікам Зойных працоўных заслуг згадзіўся выдзельці ёй жытло ў іншым інтэрнаце, прычым блочнага тыпу: два пакой-

Столинский районный исполнительный комитет сообщает о проведении 9 марта 2020 года в 14.00 аукционов на право заключения договоров аренды земельных участков

№ п/п	Адрес земельного участка	Кадастровый номер	Площадь, га	Целевое использование	Характеристика земельного участка	Наличие ограничений	Годовая арендная плата, руб.	Затраты, подлежащие возмещению, руб.	Начальная цена, руб. (без учета затрат)	Сумма задатка, руб.
Срок аренды земельных участков – 20 лет										
1	аг. Олшаны, пер. Валерия, Чкалова, 17	125884501601002618	1,5794	Строительство и обслуживание базы по заготовке и обмундированию саженцев голубики	Пахотные и неиспользуемые земли	Зона санитарной охраны водного объекта, используемого для хозяйственного водоснабжения, охранная зона линий электропередачи напряжением свыше 1000 вольт	613,56	потери с/х производства 3212,95 руб.; 2761,19 + сумма за объявления	31 588	6317,60
2	аг. Олшаны, пер. Валерия, Чкалова, 19	125884501601002619	1,5737		Неиспользуемые земли и земли под дорогами и иными транспортными коммуникациями		611,34	2667,82 + сумма за объявления	31 474	6294,80
3	аг. Олшаны, пер. Валерия, Чкалова, 23	125884501601002620	1,7245		Неиспользуемые земли, земли под дорогами и иными транспортными коммуникациями, земли под застройкой		669,92	3206,77 + сумма за объявления	34 490	6898,00
Срок аренды земельного участка – 30 лет										
4	г. Столин, ул. Гранничная, 10В	125850100001003568	0,4781	Строительство и обслуживание производственной базы	Земли под застройкой	Охранная зона электрических сетей	1154,37	2648,50 + сумма за объявления	23 000	4600,0
Срок аренды земельного участка – 35 лет										
5	аг. Олшаны, ул. Гагарина, 50	125884501601002729	0,7053	Строительство и обслуживание непроизводственной группы товаров	Земли под водными объектами, осушенные; неиспользуемые земли	Водоохранная зона, охранная зона линий электропередачи, охранный режим земель	341,45	3739,15 + сумма за объявления	14 000	2800,00
Срок аренды земельного участка – 50 лет										
6	г. Давид-Городок южнее	125800000021000075	0,4538	Строительство и обслуживание овощехранилища № 3	Земли под ДКР	Придорожная полоса (контролируемая зона) автомобильной дороги	176,29	2082,43 + сумма за объявления	7000	1400,0
7	0,1 км южнее г. Давид-Городок	125884500001000106	0,4533	Строительство и обслуживание овощехранилища № 4	Земли под ДКР, прочие земли	Водоохранная зона р. Горынь, придорожная полоса (контролируемая зона) автомобильной дороги	176,10	1134,65 + сумма за объявления	7000	1400,0

Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462 и состоится в 14.00 в здании райисполкома по адресу: г. Столин ул. Советская, 69.

Комиссии представляются следующие документы:

- заявление об участии в аукционе;
- документ, подтверждающий внесение в срок **по 3 марта 2020 г. до 16.00 включительно** указанной суммы задатка на расчетный счет ГУ МФ РБ по Брестской области, р/с № BY53 АКВБ 3600 2260 0241 9000 0000 ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Минск, УНП 200 676 206, код платежа 04002, код банка АКБВВУ2;
- представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица – доверенность, выданная юридическим лицом или документ, подтверждающий полномочия доверенного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица, документ с указанием банковских реквизитов;
- физическими лицами – копия документа, содержащего идентификационные сведения, а их представителями – нотариально удостоверенная доверенность;
- индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации, а их представителем – нотариально удостоверенная доверенность.

При подаче документов граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют документ, удостоверяющий личность. Фамилия доверенного лица сообщается заранее.

Заявления и прилагаемые к ним документы принимаются с **8.00 10 февраля 2020 г. по 3 марта 2020 г. до 16.00** по адресу: г. Столин, ул. Советская, 69, 1-й этаж, 20 кабинет.

Аукцион проводится при наличии не менее двух участников. Победителем аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену.

Условия, предусмотренные для победителя аукциона (единственного участника несостоявшегося аукциона):

- в установленный законодательством срок осуществить государственную регистрацию прав на земельный участок;
- не позднее одного года со дня государственной регистрации прав получить в установленном порядке техническую документацию и разрешение на строительство;
- не позднее шести месяцев (для юридических лиц, индивидуальных предпринимателей) и одного года (для граждан) со дня утверждения в уста-

новленном порядке проектной документацией и получения разрешения на строительство приступит к занятию земельного участка в соответствии с целью его предоставления;

- до начала строительства снять плодородный слой почвы в местах размещения строений и использовать его для улучшения земельного участка;
- осуществить строительство объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией;
- по окончании срока аренды земельного участка возвратить его прежнему землепользователю в состоянии, пригодном для использования по целевому назначению, либо не позднее трех месяцев до окончания срока аренды обратиться в Столинский районный исполнительный комитет за его продлением;
- предоставление с материалами землеустроительного дела по формированию земельного участка для проведения аукциона, градостроительной и иной документации, а также по вопросу организации осмотра на местности земельного участка можно обращаться в отдел землеустройства Столинского райисполкома.

Адрес и контактный телефон комиссии: г. Столин, ул. Советская, 69, 1-й этаж, 20 каб., тел.: (8-01655) 2 28 63, 2 02 96.

Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» сообщает о проведении 20.02.2020 повторного аукциона по продаже недвижимости в г. Шклове (цена снижена на 20 %)

Лот № 1: капитальное строение с инв. № 725/С-15697 – административное здание, общей площадью 74,7 кв. м. Составные части и принадлежности: одноэтажное кирпичное административное здание с пристройкой, от-мосткой. Капитальное строение с инв. № 725/С-17747 – станция технического обслуживания автомобилей, общей площадью 3205,6 кв. м. Составные части и принадлежности: станция технического обслуживания автомобилей с подвалом, уборной, асфальтовым покрытием, воротами въездными, воротами металлическими, забором кирпичным, ограждением, двумя отстойниками, эстакадой. Капитальное строение с инв. № 725/С-15635 – здание мойки, общей площадью 221,9 кв. м. Составные части и принадлежности: двухэтажное кирпичное здание мойки. Капитальное строение с инв. № 725/С-17815 – кабельная линия АВВГ 3 х 35 + 0. Лот № 1 расположен по адресу: Могилевская обл., Шкловский р-н, г. Шклов, ул. 70 лет Великой Победы, 56А, 56А1, 56А2. Сведения о земельном участке: кадастровый номер: 725850100001003416, площадь – 1,4678 га (право постоянного пользования), целевое назначение земельного участка: земельный участок для размещения объектов административного назначения.

Начальная цена продажи с учетом НДС: 471 446,38 бел. руб. Сумма задатка – 47 144,64 бел. руб.

Аукцион состоится 20 февраля 2020 года в 12.00 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352. Прием заявлений: по 19.02.2020 до 15.00 в рабочие дни с 8.30 до 12.30 и с 13.30 до 16.30 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352. Аукцион может быть отменен в любое время, но не позднее чем за три дня до даты аукциона

Продавец: ОАО «Шкловский льнозавод», 213004, г. Шклов, ул. Льнозаводская, 1, УНП 700015065

Расчетный счет для внесения задатка: получатель платежа – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182, р/с IBAN BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИС банка BPSBВУ2

Срок и условия оплаты: победитель аукциона уплачивает вознаграждение за организацию и проведение аукциона в течение 3 (трех) рабочих дней со дня проведения аукциона. Победитель аукциона обязан в течение 10 (десяти) рабочих дней со дня подписания протокола аукциона подписать договор купли-продажи предмета аукциона. Оплата предмета аукциона производится на условиях заключенного договора купли-продажи. Внесенный Победителем аукциона задаток засчитывается в счет оплаты предмета аукциона

Информация о предыдущем аукционе была опубликована в номере газеты «Звязда» 27.11.19

Организатор аукциона: Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182, г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352, Mogilev@ino.by. Доп. информацию можно получить по тел.: +37522-72-41-14, +37529-624-26-25, +37529-550-09-56 и на сайте ino.by

Извещение о проведении аукциона

Организатор аукциона	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46				
Продавец	Частное предприятие «СПОРТАВО СЕРВИС», г. Минск, ул. М. Богдановича, 120-54				
Предмет аукциона					
Месторасположение – г. Минск, ул. Уборевича, 103					
Лот № 1					
Наименование	Назначение	Общ. пл., м²	Инвентарный номер	№ дома	
Помещение станции технического обслуживания автомобилей	Помещение в транспортном назначении	654,7	500/D-798801019	103-	101
Принадлежность лота № 1 является компрессорная 6 кв. м.					
Начальная цена лота № 1 – 760 000 долларов США					
Лот № 2					
Гардероб, комната приема лиц, комната проведения инструктажа	Помещение не установленного назначения	271,9	500/D-798801020	103-	102
Дополнительная информация: 2-й этаж – блок из 4 изолированных помещений с двумя санузлами и собственным выходом на улицу. Требуется установление сервитута, т. к. на 2-м этаже имеется венткамера					
Начальная цена лота № 2 – 245 390 долларов США					
Лот № 3					
Административное (служебное) помещение	Административные помещения	40,7	500/D-798191029	103-	304
Начальная цена лота № 3 – 36 732 долларов США					
Лот № 4					
Административное (служебное) помещение	Административные помещения	30,6	500/D-798191030	103-	305
Начальная цена лота № 4 – 27 617 долларов США					
Лот № 5					
Административное (служебное) помещение	Административные помещения	32,1	500/D-798191022	103-	413
Начальная цена лота № 5 – 28 970 долларов США					
Лот № 6					
Комната совещаний	Административные помещения	51,9	500/D-798191018	103-	317
Начальная цена лота № 6 – 46 840 долларов США					
Лот № 7					
Административное (служебное) помещение с гардеробом	Административные помещения	55,1	500/D-798191021	103-	411
Начальная цена лота № 7 – 49 728 долларов США					
Обременения					
Лоты №№ 1–6 находятся в залоге у ОАО «Технобанк». Помещения сдаются в аренду. Более подробную информацию по арендаторам можно узнать у организатора аукциона					
По лоту № 1 задаток 1 %, а по лотам №№ 2–7 – 10 % по курсу НБРБ на дату платежа от начальной цены предмета аукциона перечисляется на счет BY92BELB30120048350080226000 в ОАО «Банк БелБЭ», г. Минск, ул. Мясникова, 32; БИК BELBYU2X; получатель платежа – ООО «ИПМ-Консалт оценка», УНП 191224638					
Срок подписания договора купли-продажи		10 рабочих дней после проведения аукциона			
Условия оплаты предмета аукциона					
Если между продавцом и покупателем (победителем аукциона либо единственным участником аукциона, согласившимся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи					
Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения победителем торгов за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте www.cpo.by					
Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия					
Дата и время проведения аукциона – 10.03.2020 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, оф. 46, ООО «ИПМ-Консалт оценка». Дата и время окончания приема документов – 09.03.2020 до 17.00 по указанному адресу					
Контактные тел.: +375 17-280-36-37; +375 44-704-92-06. E-mail: auction@ipmconsult.by. Интернет-сайт www.cpo.by					

ООО «Электронная торговая площадка» организатор торгов по продаже имущества ОАО «Мехколлонна № 93», объявляет о проведении 24.02.2020 г. в 9.00 до 16.00 на электронной торговой площадке e-torgi.by аукционов публичных торгов в форме аукциона.

Предмет торгов:

Лот 1. Движимое имущество Открытого акционерного общества «Мехколлонна № 93» на общую сумму 36 060,00 бел. руб. без НДС. Ознакомится с предметом торгов можно в рабочее время, предварительно связавшись с контактным лицом по тел. +375296855155. Сумма шага аукциона – 5 % от начальной стоимости предмета торгов.

Продавец: ОАО «Мехколлонна № 93»

Организатор торгов: ООО «Электронная торговая площадка», 220090, г. Минск, ул. Полиграфическая, 31–8, тел. +375296855155; contact@e-torgi.by.

Для участия в торгах необходимо уплатить задаток в размере 10 % от начальной стоимости лота не позднее 21.02.2020 г. на р/с BY51 UNBSB 3012 0400 8110 1001 0933 в ЗАО «ЕБС Банк» БИК UNBSBY2X, УНП 193284725, получатель – ООО «Электронная торговая площадка». Назначение платежа: задаток за участие в торгах по лоту № (номер лота).

Заявления на участие в торгах принимаются с **9.00 07.02.20 по 17.00 21.02.20** на ЭТП e-torgi.by.

Организатор торгов может отказаться от проведения торгов не позднее чем за пять дней до даты проведения торгов.

Стоимость возмещаемых затрат на проведение торгов составляет **106,80 руб.**, аукционный сбор в размере 5 % от конечной цены предмета торгов.

Оформление участия в торгах в соответствии с регламентом ЭТП. Победителем торгов признается лицо, предложившее наивысшую цену за предмет торгов.

Оформление результатов торгов в соответствии с регламентом ЭТП в день проведения торгов.

В случае признания торгов не состоявшимися предмет торгов может быть продан единственному участнику, подавшему заявление на участие в торгах (претендент на покупку), при его согласии, по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Срок подписания договора купли-продажи: в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов.

Срок и порядок оплаты (условия оплаты): в течение 30 (тридцати) рабочих дней со дня проведения торгов.

ЗАО «Белреализация» объявляет аукцион

Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 27, тел.: (8017) 298-53; (8029) 690 54 09, BELTORG.BY.

Продавец: ОАО «МИНСКИЙ ЛАКОКРАСОЧНЫЙ ЗАВОД» (УНП 100645846), г. Минск, ул. Бирозова, 4, в лице антикоррозийного управляющего ООО «Юридический момент», тел. +375 (293) 616-50-57.

Публичные торги в электронной форме в процедуре экономической несостоятельности (банкротства) будут проведены: **24 февраля 2020 г. в 12.00** по адресу: г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 27.

Предмет торгов – капитальное строение с инв. № 500/С-1021204 (подземный железнодорожный путь), расположенное на земельном участке с кадастровым номером 500000000000029237, г. Минск, ул. Бирозова, 4. Начальная цена без НДС – 6853,97 бел. руб. Шаг торгов – 5 %, задаток – 10 % от начальной цены предмета торгов. Телефон для ознакомления и осмотра +37529 698 53 53.

Для участия в торгах необходимо в срок по 21.02.2020 г. до 17:00:

- Зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORG.BY. 2. Перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY33BPSB30121854590139330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», код BPSBВУ2X, УНП 191113330, получатель – ЗАО «Белреализация».

Организатор торгов вправе отказаться от их проведения не позднее чем за день до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лицо, предложившее наиболее высокую цену. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Участнику, не выигравшему торги, задаток возвращается в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов. Победителю торгов задаток не возвращается и учитывается при окончательных расчетах по приобретению предмета торгов. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Победитель торгов (претендент на покупку) обязан возместить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, в течение 5 рабочих дней со дня их проведения, а также аукционный сбор, заключить договор купли-продажи. Извещение о раннее проведенных торгах было опубликовано в газете «Звязда» от 27.12.2019 г.

ИЗВЕЩЕНИЕ о переносе даты торгов

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) сообщает об изменении даты аукциона, назначенного на 10.02.2020, по продаже принадлежащего унитарному предприятию «Строительный-монтажное управление «Подземный открытый склад с мостовым краном, инв. № 100/У-91645, общей площадью 1160 кв. м, расположенный по адресу: Брестская обл., г. Брест, ул. Вычулки, 129/7, трансформаторная подстанция с инв. № 100/У-91646 общей площадью 57 кв. м, расположенная по адресу: Брестская обл., г. Брест, ул. Вычулки, 129/9, административно-бытовое здание с инв. № 100/У-91643 общей площадью 653,2 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., г. Брест, ул. Вычулки, 129.

Дата торгов переносится с 10.02.2020 на 12.02.2020. Аукцион состоится 12.02.2020 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 11.02.2020 до 16.00 по указанному адресу. Тел.: (8017) 207-71-34, (8029) 102-21-17.

Просим считать свидетельство о государственной регистрации ООО «Компас Интер» (УНП 192761947) недействительным, в связи с его утерей.

Извещение о проведении повторных электронных торгов

Организатор аукциона ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец ОАО «ОИЗ», Витебская обл., г. Орша, ул. Мира, д. 39а
Оператор ЭТП ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46
Адрес ЭТП www.ipmtorgi.by

Предмет электронных торгов:

Столовая (здание специализированное для общественного питания) общ. пл. 3186,8 кв. м, инв. № 240/С-26352, адрес: Витебская обл., г. Орша, ул. Мира, 39Л. **Сведения о земельном участке:** предоставлен на время постоянного пользования для обслуживания здания столовой, общ. пл. 0,3156 га

Начальная цена (с НДС 20%) – 263 400,00 бел. руб.

Обременение: залог.

Подробная информация на сайте <https://www.cpo.by/>

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях (BYN) перечисляется на счет **BY60BLBBV30120191021390001001**; нерезидентами РБ задаток может перечисляться в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на счет в долларах США (USD) – **BY76BLBBV30120191021390001004**; в евро (EUR) – **BY43BLBBV30120191021390001002**; в американских рублях (USD) – **BY22BLBBV30120191021390001006** в Дирекции «ОАО Белфинвэстбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBVY2X, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки», УНП 191021390

Срок подписания договора купли-продажи 10 (десять) рабочих дней после электронных торгов

Условия оплаты предмета электронных торгов

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5% в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и в порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после заключения договора купли-продажи

Электронные торги проводятся в порядке, установленном регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by

Победитель аукциона либо единственный участник электронных торгов, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%, обязан возместить затраты на их проведение и оплатить вознаграждение организатору аукциона в размере 3% от цены продажи предмета аукциона в течение 3 (трех) рабочих дней со дня проведения аукциона

Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов без объяснения причин снятия

Предыдущее извещение о проведении электронных торгов опубликовано в газете «Звезда» 24.01.2020 г.

Дата и время начала и окончания электронных торгов

Начало торгов: 18.02.2020 в 11.00.

Окончание торгов: 18.02.2020 в 12.00.

Торги проводятся на 10 минут с момента подачи ставки в случае, если ставка поступила менее, чем за 10 минут до окончания торгов

Дата и время окончания приема заявок: заявки на участие в электронных торгах принимаются по 17.02.2020 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу www.ipmtorgi.by

Контактные данные +375 (17) 373-21-33; +375 (44) 704-92-06.
E-mail: auction@cpo.by

Ликвидатор ООО «АвтопартнерКОМ»

(УНП 191727606, г. Минск) ЗАО «Центр ликвидации и банкротства предприятий» в связи с ликвидацией ООО «АвтопартнерКОМ» объявляет о проведении 12.03.20 в 14.00 торгов в форме аукциона по адресу: Минск, ул. Л. Беды, 29, помещение 1Н по продаже имущества ОАО «АвтопартнерКОМ»:
лот № 1. **Грузовой седельный тягач MERCEDES-BENZ ACTROS 1841 LS, 2012 г. в., номер кузова WDB93403211696207. Начальная стоимость: 72 000 руб., в том числе НДС – 12 000 руб.;**

лот № 2. **Полуприцеп бортовой тентовый KRONE SDP27, 2013 г. в., номер кузова WKESD00000592269. Начальная стоимость: 24 000 руб., в том числе НДС – 4000 руб.;**

лот № 3. **Грузовой седельный тягач IVECO EUROTECH MP440E43, 2001 г. в., номер кузова WJMM1VSK00421355. Начальная стоимость: 8160 руб., в том числе НДС – 1360 руб.;**

лот № 4. **Полуприцеп бортовой тентовый KRONE SDP24, 2007 г. в., номер кузова WKESD00000364324. Начальная стоимость: 10 440 руб., в том числе НДС – 1740 руб.;**

лот № 5. **Полуприцеп бортовой тентовый KOEGEL SN24, 2006 г. в., номер кузова WKOS0002400052486. Начальная стоимость: 7200 руб., в том числе НДС – 1200 руб.**

Шаг торгов – 5%. Задаток в размере 5% от начальной цены лота перечисляется на р/с ликвидатора: ЗАО «Центр ликвидации и банкротства предприятий» BY43PUCB3012036024100000933 в ОАО «Приморбанк», код РРСБВY2X, УНП 192368886.

Договор купли-продажи предмета торгов может быть заключен с единственным участником торгов с увеличением стоимости соответствующего лота на 5%.

Договор купли-продажи предмета торгов заключается в течение 3 дней со дня проведения торгов.

Выставленное на торги имущество обременено залогом ОАО «Бел-агропромбанк». Оплата по договору купли-продажи предмета торгов осуществляется в течение 5 дней с момента подписания договора непосредственно на р/с ОАО «Бел-агропромбанк».

Имущество находится в Минске по адресу: пр-т Партизанский, 19/5. Вся информация и порядок осмотра согласовываются по телефонам, указанным ниже.

Заявления на участие в торгах направляются по адресу: 220040, Минск, ул. Л. Беды, 29, пом. 1Н или по электронной почте info@likvidator.by в срок до 17.00.10.03.20 г. Справки по тел. 8029 763-97-34 (вайбер, телеграм); 8029 117-90-77 (вайбер, телеграм); 8017 266-22-32.

ЗАО «Центр промышленной оценки» информирует

о снятии с аукциона по продаже имущества ОАО «Минский завод оптического оборудования», назначенного на 12.02.2020 в 12.00, г. Минск, ул. Тимирязева, 29, лота № 1 – жилой дом (здание одноэтажного жилого дома), общ. пл. 73,0 кв. м, инв. № 632/С-14899, расположенный по адресу: Минская обл., Воложинский р-н, аг. Раков, ул. Радошквичская, 51

Тел.: +375 29 317-95-42; +375 44 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by

УНП 10008064

РУП «Институт недвижимости и оценки» сообщает об отмене аукциона, назначенного на 02.03.2020 в 11.00 по продаже здания навеса-гаража ОАО «ПСБ» (газета «Звезда» от 28.01.2020 № 17).

УНП 190055182

Извещение о проведении повторных электронных торгов

Организатор аукциона ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец ОАО «МИЛКАВИТА», г. Гомель, ул. Бр. Лизюковых, 1
Оператор ЭТП ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46
Адрес ЭТП www.ipmtorgi.by

Предмет электронных торгов: транспортные средства, оборудование, бывшие в употреблении Местонахождение: г. Гомель, ул. Братьев Лизюковых, 1

№ лота	Наименование	Начальная цена (с НДС 20%), бел. руб.
1	Полуприцеп специальный фургон-рефрижератор KRONE SDR 27, рег. знак А8527А-3, инв. № 5403	84 724,76
2	Полуприцеп специальный фургон-рефрижератор KRONE SDR, рег. знак А9824А-3, инв. № 5538	87 298,44
3	Прицеп специальный фургон-рефрижератор MAZ 837810 1012 КУРАВА 871100, рег. знак А3237А-3, инв. № 4246	31 567,18
4	Прицеп специальный фургон-рефрижератор MAZ 837810 1012 КУРАВА 871100, рег. знак А3520А-3, инв. № 4278	26 049,50
5	Прицеп специальный фургон-рефрижератор MAZ 97585 КУРАВА 930011, рег. знак А2653В-3, инв. № 5920	10 272,00
6	Полуприцеп специальный фургон-рефрижератор КУРАВА 9300 W0, рег. знак А5725А-3, инв. № 5004	57 849,14
7	Полуприцеп специальный фургон-рефрижератор КУРАВА 9300 W0, рег. знак А5007А-3, инв. № 4907	56 419,38
8	Полуприцеп специальный фургон-рефрижератор КУРАВА 9300 W0, рег. знак А5281А-3, инв. № 4972	46 464,00
9	Полуприцеп специальный фургон-рефрижератор КУРАВА 9300 W0, рег. знак А5211А-3, инв. № 4919	67 881,23
10	Полуприцеп специальный фургон-рефрижератор КУРАВА 9300 W0, рег. знак А3222А-3, инв. № 4241	46 497,00
11	Полуприцеп специальный фургон-рефрижератор КУРАВА 9300 W0, рег. знак А3221А-3, инв. № 4239	46 485,25
12	Полуприцеп специальный фургон-рефрижератор КУРАВА 9300 W0, рег. знак А7328А-3, инв. № 5237	73 329,80
13	Грузовой специальный фургон изотермический MAZ 6303 А5 341 КУРАВА 673100, рег. знак А1 9402-3, инв. № 4247	21 969,62
14	Грузовой специальный фургон изотермический MAZ 6303 А5 341 КУРАВА 673100, рег. знак АК 6641-3, инв. № 4245	18 289,42
15	Упаковочная машина PK 91SP для упаковки вязких продуктов в пакет «Доипак» с угловым штуцером (2008/014/P044), инв. № 4296	125 953,20

Задаток 10% от начальной цены предмета электронных торгов в белорусских рублях перечисляется на р/с BY60BLBBV30120191021390001001 в Дирекции «ОАО Белфинвэстбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBVY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи 10 (десять) рабочих дней после электронных торгов

Условия оплаты предмета электронных торгов

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5% в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и в порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после заключения договора купли-продажи

Электронные торги проводятся в порядке, установленном регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by

Победитель аукциона либо единственный участник электронных торгов, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%, обязан возместить затраты на их проведение и оплатить вознаграждение организатору аукциона в размере 4% (для транспортных средств) / 2% (для оборудования) от цены продажи предмета аукциона в течение **3 (трех) рабочих дней** со дня проведения аукциона

Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов без объяснения причин снятия

Предыдущее извещение о проведении электронных торгов опубликовано в газете «Звезда» 20.12.2019 г.

Дата и время начала и окончания электронных торгов

Начало торгов: 19.02.2020 в 11.00.

Окончание торгов: 19.02.2020 в 12.00.

Торги проводятся на 10 минут с момента подачи ставки в случае, если ставка поступила менее, чем за 10 минут до окончания торгов

Дата и время окончания приема заявок

Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 17.02.2020 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу www.ipmtorgi.by

Контактные данные: +375 (17) 373-21-33; +375 (44) 704-92-06.
E-mail: auction@cpo.by

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «БЕЛФА» г. Жлобин (продавец имущества) извещает о проведении 11 марта 2020 года открытого аукциона по продаже имущества (лотов №№ 1–5) и повторного аукциона (лот № 6) со снижением начальной цены на 50% в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20%), бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20%), бел. руб.
1	Изолированное помещение с инв. № 320/D-34623, площадью 35 167,2 кв. м, назначение – производственное помещение, наименование – изолированное помещение № 15. Адрес: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, пр-д Красный, 2/1–15	2 544 000,00	127 200,00
2	Изолированное помещение с инв. № 320/D-34621, площадью 2 912,7 кв. м, назначение – производственное помещение, наименование – изолированное помещение № 13. Адрес: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, пр-д Красный, 2/1–13	360 000,00	18 000,00
3	Изолированное помещение с инв. № 320/D-34615, площадью 3 006,00 кв. м, назначение – складское помещение, наименование – изолированное помещение № 11. Адрес: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, пр-д Красный, 2/1–11	364 800,00	18 240,00
4	Изолированное помещение с инв. № 320/D-34611, площадью 2 759,7 кв. м, назначение – складское помещение, наименование – изолированное помещение № 7. Местонахождение: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, пр-д Красный, 2/1–7	334 800,00	16 740,00
5	Изолированное помещение с инв. № 320/D-34622, площадью 9 151,1 кв. м, назначение – производственное помещение, наименование – изолированное помещение № 14. Адрес: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, пр-д Красный, 2/1–14	1 123 200,00	56 160,00
6	Капитальное строение с инв. № 320/С-20074, общей площадью 189,7 кв. м, назначение – здание специализированное иного назначения, наименование – одноэтажное панельное здание станции осветления воды по перекачке 130 куб. м воды в час. Информация о земельном участке: кадастровый номер 321850100003003709 общей площадью 0,3957 га – для обслуживания здания станции осветления воды (земельный участок для размещения объектов промышленности). Право постоянного пользования (доля в праве 1/1). Адрес: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, пр-д Красный, 2	14 820,00	741,00

Продавец: ОАО «БЕЛФА» г. Жлобин, 247210, г. Жлобин, проезд Красный, 2. **Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактным телефонам:** 8 (044) 797-88-07, главный инженер – Галактионов Виктор Владимирович. **Шаг аукционных торгов – 5%. Для участия в аукционе необходимо:** 1. Оплатить задаток на расчетный счет **Организатора торгов** ОАО «Гомельоблреклама»: р/с BY52 BLBB 3012 0400 0712 0400 1001, БИК BLBBVY2X, дирекция ОАО «Белфинвэстбанк» по Гомельской области, УНП 400071204, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления). 2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с 7 февраля 2020 г. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00. Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 9 марта 2020 г. в 16.00 включительно. **Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказать от проведения аукциона в любое время, но не позднее, чем за три дня до его проведения. Для участия в аукционе предоставляются:** документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков) на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в извещении, с отметкой банка; юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем Республики Беларусь – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию этого юридического лица или индивидуального предпринимателя, без отрицательно засвидетельствован, иностранного юридического лицом – легализованный в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения, необходимой для регистрации участника торгов, **порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomeloblreklama.by, www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы». Дополнительная информация по контактным телефонам Организатора аукциона: 8 (0232) 23-23-54 (тел./факс), 23-23-56, 8 (029) 126-66-62**

Очередное общее собрание акционеров ОАО «Гомельоблреклама» состоится 10 марта 2020 г. в 12.00.

- Повестка дня:
- Об итогах финансово-хозяйственной деятельности общества за 2019 год и основных направлениях деятельности общества в 2020 году.
  - Отчет наблюдательного совета общества.
  - Утверждение годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности общества за 2019 год.
  - Утверждение распределения прибыли общества за 2019 год, о выплате дивидендов за 2019 год.
  - Утверждение основных направлений использования прибыли в 2020 году и первом квартале 2021 года.
  - О материальном вознаграждении членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии общества.
  - Избрание членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии общества.
- Дата составления списка акционеров для регистрации участников собрания – 10 февраля 2020 года.
- Местонахождение ОАО «Гомельоблреклама»: ул. Кирова, 17, г. Гомель. Место проведения собрания: ул. Кирова, 17, г. Гомель. Время регистрации в день проведения собрания с 11.30 до 12.00. При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера – доверенность).
- С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни, начиная с 17.02.2020 (с 14.00 до 16.00) по месту нахождения общества.
- УНП 400022625

Ракавіна з крапам			Агародная расліна	Высокі двухколавы воз	Ніжняя канечнасць
Орган кіравання войскам	Доўгі сабачка		Сорт яблыкаў		
Пасудзіна, сплецёная з дубу				Усе пад сябе зграбае	Ганаровая вядомасць
Тоўстыя бліны	Трапічны фрукт				
			Літара грэчаскага алфавіта	Рэвалвер з барабанам	
			Здольнасць гаварыць	Трапічнае пладовае дрэва	Афрыканская антылопа
			Свавольнік	Птушаня савы	Халодная стравя
			Выцягнуты круг	Цвёрды мінерал	
Механічны чалавек	"Рэлігія" індуса	Пачуццё спалоху	Рака ў Расіі		
Прылада ў ткацкім станку				Казачная Баба...	
Вокліч з пераможнай інтанацыяй		Тоўстая вяроўка			
Шырокая канапа			Літара грэчаскага алфавіта		

ЭКАНВОРД

ПРАВЕРЦЕ: КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ
 Па гарызанталі: Штэб, Рвач, Кораб, Аманас, Аладкі, Сіпа, Манга, Вюц, Кросла, Агал, Бэрдэ, Яга, Апа, Канат, Тахта, Ета, Па вертыкалі: Такаса, Бурак, Араба, Нета, Рукамыльнік, Анис, Неган, Сіпава, Мова, Гу, Савяне, Салата, Робат, Спрах, Аліт, Ета, Ака.

Склаў
Юрый ФАЛІНСКІ,
 г. Мінск.

СЁННЯ

Месяц
 Першая квадра
 2 лютага.
 Месяц у сузор'і Рака.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	8.46	18.01	9.15
Віцебск	8.40	17.47	9.07
Магілёў	8.37	17.52	9.15
Гомель	8.28	17.53	9.25
Гродна	9.01	18.17	9.16
Брэст	8.57	18.23	9.26

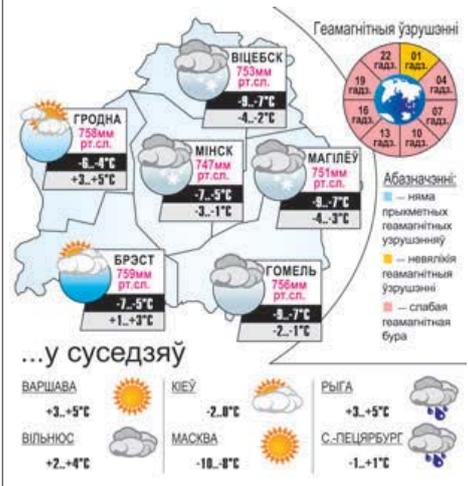
Імяніны

Пр. Алксандра, Анатоль, Віталь, Майсея, Пліпа, Пятра, Рыгора, Уладзіміра, Фелікса, К. Рамуальда, Рышарда.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА

ЗАЎТРА

Даты

Падзеі

Людзі

7 ЛЮТАГА

1915 год — нарадзіўся Мікалай Трафімавіч Мастоўроў, удзельнік вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў у гады Вялікай Айчыннай вайны, Герой Савецкага Саюза (1944 г., пасмертна). Ваюваў на Заходнім, Паўднёва-Заходнім, Цэнтральным, Беларускам фронтах. Удзельнік баёў пад Масквой. Камандзір кавалерыйскага эскадрона лейтэнант Мастоўроў асабліва вызначыўся пры фарсіраванні Дняпра ў Камарынскім раёне. Загінуў у 1943 годзе.

1925 год — нарадзілася Людміла Іванаўна Старажава, актрыса, заслужаная артыстка Беларусі (1966). З 1959 года служыла ў Брэсцкім, з 1962-га — у Гродзенскім, у 1968—1974 гадах — у Гомельскім абласных драматычных тэатрах. Выканаўца драматычных і характарных роляў. Найбольш з іх — Ганна Карэніна («Ганна Карэніна» Льва Талстога), Манахава («Варвары» Максіма Горкага), Клеопатра («Антоній і Клеопатра» Уільяма Шэкспіра).

1945 год — нарадзіўся Аляксандр Іванавіч Марцынюк, акцёр, заслужаны артыст Беларусі (1991). З 1969 года служыў у Беларускаму рэспубліканскім тэатры юнага глядача, з 1976-га — у Гродзенскім абласным драматычным тэатры. Сярод роляў — Куртгорка («Пінская шляхта» Вінцэнта Дуніна-Марцінкевіча), Алег Кашавой («Маладая гвардыя» Аляксандра Фадзеева) і іншыя.

1855 год — у горадзе Сімода адміралам Яўхім Пуцяціным падпісаны першы руска-японскі дагавор. Паводле дамовы, усталяваліся «пастаянны мір і шчырае сяброўства паміж Расіяй і Японіяй». Для рускіх суднаў былі адкрыты парты Сімода, Хакадзэ і Нагасакі. У першых двух дазваляўся ўзаемны гандаль і ў адным з гарадоў магло быць адкрыта рускае консульства. Да Японіі адышла паўднёвая частка Курыльскіх астравоў, а востраў Сахалін заставаўся ў сумесным валоданні.

1870 год — нарадзіўся Пётр Бернгардавіч Струвэ, рускі эканаміст, філосаф, гісторык і публіцыст, тэарэтык «легальнага марксізму».

1920 год — Чырвоная Армія вызвалена ад белгавардзейцаў Адэса.

1960 год — нарадзіўся Джэймс Спэйдар, амерыканскі кінаакцёр. Здымаўся ў фільмах «Секс, хлусня і відэа», «Благі ўплыў», «Воўк», «Аўтакатастрофа» і іншых.

1960 год — нарадзіўся Дзітэр Болен, нямецкі поп-музыкант (гурты Modern Talking, Blue System).

1964 — гурт The Beatles прыбыў у Нью-Ёрк, дзе ў аэрапорце імя Кенедзі яго сустракалі тры тысячы прыхільнікаў. Гісторыкі поп-культуры потым назвалі гэты дзень пачаткам «брытанскага ўварвання» ў Амерыку.

ЭКСПЕРТНЫ АСЯРОДАК

РЭГІЯНАЛЬНЫЯ ДРАЙВЕРЫ РОСТУ ЦІ ДОНАРЫ?

Асноўная частка беларусаў абірае буйныя гарады для камфортнага жыцця. Гараджанамі сёння могуць назваць сябе амаль 7,5 мільёна нашых суайчыннікаў, а вяскоўцамі — каля двух мільёнаў. Такі разрыў зразумелы — у буйных цэнтрах лягчэй знайсці работу, узровень і якасць жыцця лепшыя, ёсць развіццё тэрыторый... Усё гэта большай часткай характэрна для абласных цэнтраў, магчымасці малых і сярэдніх гарадоў больш сціплыя. Таму зразумела, чаму ўлады паставілі перад сабой задачу развіцця эканомікі гэтых рэгіёнаў, каб скараціць разрыў у якасці жыцця насельніцтва. Акцэнт зроблены на 11 гарадах краіны з насельніцтвам больш за 80 тысяч чалавек, дзе ў бліжэйшыя гады павінна быць забяспечана паскоранае сацыяльна-эканамічнае развіццё. У спіс гарадоў, якім нададуць «другое дыханне», увайшлі Баранавічы, Пінск, Наваполацк, Полацк, Орша, Мазыр, Ліда, Барысаў, Салігорск, Маладзечна і Бабруйск.

Ці можна разглядаць гэтыя населеныя пункты ў якасці не толькі драйвера рэгіянальнага развіцця, але і донара для сумежных тэрыторый? Якім чынам можна замацаваць людзей на перыферыі? Якія праблемы мясцовага самакіравання сёння існуюць? Адказы на гэтыя і іншыя пытанні шукалі ўдзельнікі круглага стала, які прайшоў у прэс-цэнтры БелТА з ініцыятывы беларускага інстытута стратэгічных даследаванняў (далей — БІСД) на тэму «11 цэнтраў прыцягнення — рэгіянальныя драйверы росту». У якасці экспертаў запрасілі старшыню Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні Міхаіла РУСАГА, старшыню Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па аграрнай палітыцы Мікалая ШАЎЧУКА, дырэктара БІСД Алега МАКАРАВА, намесніка дырэктара БІСД Юрыя ПРАКОПАВА, аналітыка гэтага інстытута Андрэя ЧАРНАБАЯ і дырэктара даследчага цэнтра ІПМ (які займаецца даследаваннямі, прагнозамі, маніторынгамі) Аляксандра ЧУБРЫКА.

стар. 4, 13

СЁННЯ Ў НУМАРЫ

Парламенцкая дыпламатыя

У Савеце Рэспублікі прайшлі сустрэчы з шэрагам кіраўнікоў дыпламатычных місій у Мінску.

стар. 2

Падтрымаць ініцыятыву

Старшыня Гродзенскага аблсавета дэпутатаў Ігар Жук адказаў на пытанні жыхароў рэгіёна.

стар. 14

Дапаможам, чым зможам

Ніводзін зварот да сенатараў падчас прамых ліній і прыёмаў грамадзян не застаецца без увагі.

стар. 14

Вялікія магчымасці

Як у датацыйным раёне змаглі ажыццявіць 12 мясцовых ініцыятыў, даведаліся старшыні Саветаў дэпутатаў базавага ўзроўню Гомельшчыны.

стар. 15

Каб не павесілі замок

Жыхары Бабіч, што на Брэстчыне, не хочуць страціць адзіную ў вёсцы грамадскую установу.

стар. 16

НА ПАРАДКУ ДНЯ

НАСУСТРАЧ АДНО АДНАМУ

У беларускім парламенце створаць рабочую групу па ўзаемадзейні з Кангрэсам ЗША

Пра гэта паведаміў журналістам старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па міжнародных справах і нацыянальнай беспэцы Сяргей Рачкоў, паведамляе БелТА.

Парламентарый адзначыў паступальны працэс нармалізацыі беларуска-амерыканскіх адносін, у якім зацікаўлены абодва бакі. «Мы заўсёды падкрэслівалі і падкрэсліваем, што выступаем за канструктыўны і раўнапраўны дыялог з ЗША, за пашырэнне супрацоўніцтва па ўсіх кірунках і пытаннях, што ўяўляюць узаемную цікавасць. У тым ліку мы гатовыя і да паглыблення адносін на міжпарламенцкім узроўні. Дастаткова сказаць, што цяпер завяршаецца фарміраванне рабочай групы па ўзаемадзейні з Кангрэсам ЗША», — праінфармаваў Сяргей Рачкоў.

Такая група ў беларускім парламенце будзе створана ўпершыню. У яе ўвойдуць як члены Савета Рэспублікі, так і дэпутаты Палаты прадстаўнікоў. «Мы гатовыя абмяркоўваць з калегамі абсалютна ўсе пытанні», — падкрэсліў старшыня пастаяннай камісіі.

Сяргей Рачкоў звярнуў увагу, што дыялог паміж Беларуссю і ЗША не спыняўся нават у самы складаны для двухбаковых адносін часы. Працягваюцца ён і паміж заканадаўчымі органамі. Так, Беларусь неаднаразова наведвалі амерыканскія парламенцкія дэлегацыі. Яны сустракаліся з Прэзідэнтам, прадстаўнікамі ўрада, калегамі з Савета Рэспублікі. Па словах сенатара, у Беларусі зацікаўленыя ў арганізацыі новага візиту амерыканскіх кангрэсменаў. «Мы хацелі б працягваць сустрэчы з нашымі калегамі і абмяркоўваць самыя складаныя пытанні. Ёсць пэўныя абмежаванні, якія выбудаваны не нам, не беларускім бокам. Спадзяёмся, што яны будуць паступова здымацца, мы будзем лепш і лепш разумець адно аднаго, працаваць над канструктыўным і пазітыўным двухбаковым парадкам дня».

Сведчаннем нармалізацыі, паступальнага развіцця беларуска-амерыканскіх адносін, на думку Сяргея Рачкова, з'яўляюцца відзіты ў Беларусь дарадцы Прэзідэнта ЗША па нацыянальнай беспэцы Джона Болтана, намесніка дзяржаўнага сакратара ЗША па палітычных справах Дэвіда Хэйла. Яны прыехалі ў Мінск у жніўні і верасні 2019 года адпаведна. Днямі беларускае сталіцу наведваў дзяржсакратар ЗША Майкл Пампеа.

ПАРЛАМЕНЦКАЯ ДЫПЛАМАТЫЯ

Істотны ўнёсак ва ўмацаванне двухбаковага супрацоўніцтва з замежнымі краінамі робіць парламенцкая дыпламатыя, у тым ліку сустрэчы сенатараў з акрэдытаванымі ў Беларусі пасламі. Днямі старшыня Савета Рэспублікі Наталля Качанавя сустрэлася з шэрагам кіраўнікоў дыпламатычных мійў у Мінску.

Форум — зона адказнасці сенатараў

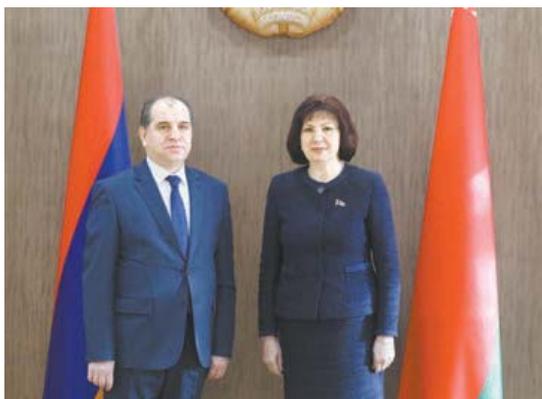
Спікер верхняй палаты парламента сустрэлася з паслом Расійскай Федэрацыі ў Рэспубліцы Беларусь Дзмітрыем Мезенцавым. Падчас размовы з паслом былі абмеркаваны бягучыя пытанні двухбаковых адносін. У прыватнасці, прадметна гаварылі аб пашырэнні міжпарламенцкага ўзаемадзейнення. Суразмоўцы таксама закрэпілі тэму падрыхтоўкі VII Форуму рэгіянаў Беларусі і Расіі. Між іншым, аргкамітэт па яго правядзенні ўзначальвае намеснік старшыні Савета Рэспублікі Анатоль Ісачанка. Форум сёлета вясенню прымуць Мінск і Мінская вобласць. Нагадаем, такія форумныя зарэкамендавалі сабе выдатнай формай развіцця прамых кантактаў і сувязі паміж рэгіёнамі, сталі моцным стымулам паглыблення супрацоўніцтва. Праводзяцца яны штогод пад эгідай беларускага Савета Рэспублікі і расійскага Савета Федэрацыяў. Яны стварылі сумесную міжпарламенцкую камісію па міжрэгіянальным супрацоўніцтве. Сёння, дарэчы, у Савец Рэспублікі пад кіраўніцтвам Наталлі Качанавой пройдзе першае пасяджэнне арганізацыйнага камітэта па падрыхтоўцы і правядзенні VII Форуму рэгіянаў Беларусі і Расіі.

Сур'ёзны палітычны дыялог

Наталля Качанавя правяла сустрэчу з паслом Рэспублікі Балгарыя ў Рэспубліцы Беларусь Георгі Васіліевым. У цэнтры ўвагі былі пытанні міжпарламенцкага, гандлёва-эканамічнага і гуманітарнага супрацоўніцтва. Старшыня Савета Рэспублікі падкрэсліла, што адносіны з Балгарыяй актыўна развіваюцца. Вельмі важна, што ў апошнія гады аднавіўся сур'ёзны палітычны дыялог. Яна адзначыла, што Беларусь зацікаўлена ва ўмацаванні міжпарламенцкіх кантактаў з Балгарыяй.

Наталля Качанавя звярнула увагу на станоўчую дынаміку тавараабароту паміж краінамі. За студзень—лістапад 2019 года аб'ём узаемнага гандлю вырас на 10,4% у параўнанні з аналагічным перыядам 2018 года. Развіваецца рэгіянальнае супрацоўніцтва, пабрацкія сувязі ўмацаваліся больш за 40 гарадоў.

— Думаю, у нас добрыя перспектывы, — выказала ўпэўненасць старшыня Савета Рэспублікі.

гандлю, супрацоўніцтва ў прамысловасці і навуцы, сельскай гаспадарцы, перапрацоўчай галіне і інфармацыйных тэхналогіях.

Пра гэта сведчыць статыстыка. У 2017 годзе аб'ём двухбаковага тавараабароту склаў 42,7 мільёна долараў (132,9% да ўзроўню 2016 года). Па выніках 2018 года тавараабарот пераўзышоў 50 мільёнаў долараў (117,3% да ўзроўню папярэдняга перыяду). За студзень—лістапад 2019 года аб'ём узаемнага гандлю паміж краінамі склаў 63,7 мільёна долараў і вырас у параўнанні з аналагічным перыядам 2018 года на 39%.

Арменія набывае ў нашай краіны машыны, трактары, будаўнічы і сельскагаспадарчы тэхніку, запчасткі, лекі, запалкі, пластымасавыя вырабы, покрывы, драўляныя будматэрыялы, кабель, трыкатажныя вырабы і іншыя тавары. У ліпені 2012 года ў Мінску адкрылася сумесная вытворчасць па разліве якасных армянскіх каньякоў.

У цэлым Беларусь гатова да далейшага супрацоўніцтва з Арменіяй па ўсіх кірунках, канстатвала ў ходзе размовы з паслом старшыня Савета Рэспублікі.

— Я хачу запэўніць, што парламентарый, члены Савета Рэспублікі зрабюць усё для таго, каб нашы добрыя адносіны развіваліся ў далейшым, — сказала Наталля Качанавя.

Суразмоўцы падкрэслілі, што важную ролю ва ўмацаванні двухбаковага супрацоўніцтва адыгрываюць беларуска-армянская міжурдава камісія па гандлёва-эканамічным супрацоўніцтве (праведзена 13 пасяджэнняў), беларуска-армянская міжурдава камісія па ваенна-тэхнічным супрацоўніцтве (праведзена 3 пасяджэнняў), сумесная беларуска-армянская камісія па пытаннях навукова-тэхнічнага супрацоўніцтва.

Пасол у гутарцы з журналістамі падкрэсліў, што ў рамках вышэйзгаданай міжпарламенцкай камісіі абмяркоўваецца шырокае кола пытанняў — ідзе размова і аб садзейнічэнні парламентарый ў развіцці эканамічных сувязіў паміж Беларуссю і Арменіяй.

У прыватнасці, Армен Гевандзян лічыць, што і ў Арменіі, і ў Беларусі робіцца вялікая стаўка на чалавечы капітал. Адсоль і актуальнасць узначалення ўзаемадзейнення ў сферы высокіх тэхналогій. Надшыю час актывізаваць сумесную дзейнасць профільных кампаній, наладзіць абмен досведам, выкарыстоўваць напрацоўкі, якія ёсць у парку «Вялікі камень» і Парку высокіх тэхналогій. Гэта можа значна павялічыць аб'ёмы двухбаковага тавараабароту, адзначыў дыпламат.

Леанід ЛАХМАНЕНКА.

Як адзначыў пасля сустрэчы ў размове з журналістамі Георгі Васіліў, Беларусь і Балгарыя маюць вялікі патэнцыял для развіцця супрацоўніцтва. На яго погляд, варта практыкаваць новыя падыходы партнёрства. Напрыклад, у Балгарыі высока ацэньваюць узровень развіцця беларускага ІТ-сектара. Таму, лічыць пасол, трэба актывізаваць двухбаковае ўзаемадзейненне ў гэтай сферы.

Плён міжпарламенцкага ўзаемадзейнення

Наталля Качанавя сустрэлася з паслом Рэспублікі Арменія ў Рэспубліцы Беларусь Армен Гевандзянам.

Па яе словах, найбольш паспяховым прыкладам ўзаемадзейнення з'яўляецца партнёрства паміж парламентамі Беларусі і Арменіі. Створана і паспяхова працуе міжпарламенцкая камісія, адбылося ўжо 12 пасяджэнняў. Летас камісія збіралася ў Ерване, сёлета сустрэча пройдзе ў Мінску. Наталля Качанавя падкрэсліла, што ў Беларусі высока цэняць узровень палітычнага дыялогу, які склаўся паміж краінамі.

У цэлым беларуска-армянскія адносіны заснаваны на дружбе народаў, а таму і супрацоўніцтва, напрыклад у гандлёва-эканамічнай сферы, дынамічна развіваюцца, адзначыла старшыня Савета Рэспублікі.

— Хацелася б у гандлёва-эканамічным супрацоўніцтве бачыць цэлы шэраг новых праектаў, якія былі б выгаднымі Беларусі і Арменіі. Гэта датычыцца і паставак гарадскога пасажырскага транспарту. Ведаю, што ўжо заключаны дагаворы з беларускімі прадпрыемствамі па замене ліфтаў у Ерване, — звярнула яна ўвагу.

Арменія пакуль не ўваходзіць у спіс асноўных знешнегандлёвых партнёраў Беларусі, як і Беларусь не належыць да вядучых партнёраў Арменіі. Але будзем спадзявацца, што гэта з'ява часова. У дзвюх краінах ёсць велізарныя магчымасці для развіцця ўзаемавыгаднага

БЛІЗКАЯ ЎЛАДА

Выкуп будынка і зямельны канфлікт

Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні Міхаіл Русы правёў асабісты прыём грамадзян. Пытанні, з якімі звярнуліся людзі, датычыліся зямельных адносін і судовых спрэчак, паведамілі ў прэс-службе верхняй палаты парламента.

Напрыклад, жыхарка Быхаўскага раёна прасіла пасадзейнічаць з выкупам аднаго з пустых будынкаў бальнічнай установы, які ў свой час яна ўзяла ў карыстанне і ўладкавала для развіцця аграэкзартуры. «Гэта быў стары дом, вы прывялі яго ў парадка, сюды ездзяць адпачываць лю-

дзі, тэрыторыя развіваецца. Мы ўжо звярнуліся з гэтым пытаннем у Дзяржкаммаёмасць, думаю, зможам вам дапамагчы», — адзначыў Міхаіл Русы.

На прыём таксама прыйшла жыхарка сталіцы і звярнулася з просьбай разабрацца ў забы-

танай сітуацыі з вызначэннем межы ў зямельнага ўчастка для абслугоўвання жылга дома, які дастаўся ёй у спадчыну ад маці ў Кіраўскім раёне. Судовыя цяжбы цягнуцца ўжо некалькі гадоў. Межы зямельнага ўчастка сталі прычынай сур'ёзнага канфлікту

з суседзямі. Бакі звярталіся ў розныя ведамствы, аднак кропку ў справе не могуць паставіць да гэтага часу. Міхаіл Русы ўважліва вывучыў усе дэталі канфлікту, паабяцаў разабрацца і даць адказ. «Мы звернемся ў Кіраўскі райвыканкам, вывучым сітуацыю і дадзім адказ, ацнім, што можна зрабіць у рамках дзеючага заканадаўства», — адзначыў старшыня Пастаяннай камісіі.

У цэлым Міхаіл Русы звярнуў увагу на тое, што многія пытанні, з якімі прыходзяць людзі, могуць вырашацца на месцах. «Трэба праводзіць тлумачальную работу, падказваць, што можа зрабіць чалавек у пэўнай сітуацыі, куды яму звярнуцца, каб вырашыць праблему», — падсумаваў ён.

УСЁ ПАВІННА РАБІЦЦА ДЛЯ ЧАЛАВЕКА І ІСЦІ АД ЖЫЦЦА

Спікер верхняй палаты парламента ацаніла новыя аб'екты Магілёва і сустрэлася з дэпутаткім актывам рэгіёна

За апошні час Магілёў істотна змяніўся: з'явіліся новыя сацыяльныя і культурныя аб'екты, больш дасканалая стала інфраструктура. І працэс працягваецца — будуюцца жыллё, паліклінікі, новыя дарогі. Сёння мікрараён Казіміраўка ў Магілёве — адзін з самых перспектывіных. Летась тут была ўведзена ў эксплуатацыю сучасная школа № 46 з начынем па апошнім слове ІТ-тэхнікі. Менавіта з наведвання гэтага аб'екта і пачалі свой рабочы візіт у Магілёў старшыня Савета Рэспублікі Наталля КАЧАНАВА і старшыня Пастаяннай камісіі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні Савета Рэспублікі Міхаіл РУСЫ.

Магілёву надалі глянцу

Новая ўстанова адукацыі сапраўды ўражае. Інтэрактыўныя дошкі, мультыборды, у навукаў на сталах камп'ютары, у вучню — электронныя дзённікі. Такая школа чацвёртая ў краіне пасля Мінска, Бабруйска і Крычава. Але са сваімі мясцовымі адметнасцямі. У фая на ўсю сцяну мастацкае панно з усімі тэматычнымі славутасцямі — ратушай, ільвамі на мосце праз Дняпро, уязной аркай, астралагам на плошчы Зорак...

— Самае галоўнае, што нашы будаўнікі прыклалі шмат намаганняў, каб зраць гэтую школу датэрмінова — да 1 верасня, — прадставіў яе высокім гасцям мэр Магілёва Уладзімір ЦУМАРАЎ. — Па нарматывах яе павінны былі зраць толькі сёлета ў сакавіку. Але мы разумелі, наколькі важны для горада аб'ект. Мікрараён вялікі, перспектывіны. Школа ўжо стала цэнтрам прыцягнення ўсіх жыхароў Казіміраўкі. Па вечарах тут заўсёды шмат людзей, школьны спартыўны гарадок і будаваўся з разлікам на насельніцтва мікрараёна.

ні Магілёву «глянцу», губернатар вобласці Леанід Заяц далажыў пра ўсе тыя змены, якія ўжо адбыліся і якія яшчэ чакаюць Магілёў у найбліжэйшай будучыні. Гэта будаўніцтва новых важных спартыўных і медыцынскіх аб'ектаў, а таксама дубль-трасы, якая разгрузіць перапоўненыя сёння Мінскую шашу і вуліцу Якубоўскага. Горад пасля гэтага ўздыхне на поўныя грудзі, падкрэсліў губернатар.

На будаўніцтве паліклінікі працуюць нават ноччу

Хутка ў Казіміраўцы з'явіцца вельмі запатрабаваная жыхарамі паліклініка — таксама перадавая і сучасная. Будаўнічая пляцоўка стала наступным аб'ектам наведвання. Яе ўзвядзеннем займаецца будтрэст № 12. Паліклініка таксама будзеца з апырэджаннем

тут абслугоўвацца, атрымаюць дапамогу ў поўным аб'ёме. Не спатрэбіцца дзецям хадзіць у адзін бок, дарослым — у другі: усё будзе засяроджана ў адным будынку. Тут жа размесціцца падстанцыя хуткай медыцынскай дапамогі, чатыры медыцынскія брыгады якой будзе аказваць экстранную дапамогу жыхарам раёна. Кошт паліклінікі складзе 48 мільёнаў рублёў, з якіх 19 мільёнаў пойдзе на закупку самага сучаснага абсталявання. Адкрыццё запланавана на лістапад.

Наталля Качанова ацаніла і новы паветрапорны футбольны манеж на базе ДЮСШАР № 7, пабудаваны ў Магілёве таксама з апырэджаннем тэмпаў.

— Летась у адпаведнасці з даручэннямі кіраўніка дзяржавы мы яго адкрылі, — удакладніў мэр Магілёва Уладзімір Цумараў. — Гэта вельмі добры комплекс для дзяцей. Усе ўмовы для развіцця гэтага віду спорту мы стварылі. Летам таксама адкрылі крытыя тэнісныя корты з

ем сучасны гандлёва-дзелавы цэнтр з гасцініцай.

Кіраўнік гатэля Таццяна ФІЛІПАВА паведаміла, што адна з галоўных мэт іх установы — павысіць эксарт турыстычных паслуг і ўзровень сэрвісу. Гасцінічны нумары займаюць аж сем паверхаў — з чацвёртага да дзясятага.

— Мы сябе пазіцыянуем як бізнес-атэль, мэтавая аўдыторыя якога бізнес-турысты, — удакладніла Таццяна Філіпова.

Падводзячы вынікі знаёмства з аб'ектамі Магілёва, Наталля Качанова падкрэсліла, што яны яе прыемна ўразілі.

— Прэзідэнт краіны некалькі гадоў таму даў даручэнні па развіцці горада, і гэта знаходзіцца на кантролі ў Адміністрацыі Прэзідэнта, — рэзюмавала яна. — Таму падчас выязной сустрэчы з дэпутаткім корпусам я для сябе вырашыла паглядзець, як выконваецца гэтыя даручэнні. Зроблены істотныя крокі ў развіцці горада. Самае галоўнае, што ўсе гэтыя перамены ішлі ад жыцця. Неабходна было рабіць транспартныя развязкі, рамантаваць пуцэправоды, і гэтая работа вядзецца. У скарачэння тэрмінаў уводзяцца сацыяльныя аб'екты. Мяне вельмі ўразіла школа, пабудаваная раней, чым запланавана. Я спадзяюся, што ўсе даручэнні, якія былі дадзены Прэзідэнтам, будуць выкананы ў кароткія тэрміны. Па шэрагу аб'ектаў мы бачым, што гэта рэальна.

3 клопатам пра людзей

Падчас сустрэчы з актывам гарадскіх і раённых Саветаў дэпутатаў Наталля Качанова звярнула ўвагу на важнасць іх работы на месцах. У размове з журналістамі яна адзначыла, як будзеца ўзаемадзеянне Савета Рэспублікі з дэпутатамі розных узроўняў.

— Мы выбралі такую форму работы, як выезд у рэгіёны і сустрэча з кіраўнікамі Саветаў дэпутатаў на месцах, — паведаміла яна. — Я нагадваю пра задачы, якія вызначыў Прэзідэнт, выступаючы перад парламентарыямі 5 снежня, і якія абзначаны ў заканадаўчых актах для Савета Рэспублікі. Я праводзіла падобную сустрэчу ў Віцебскай вобласці і пераканалася, што тыя людзі, якія працуюць на месцах, глыбока ведаюць існуючыя там праблемы. Але ведаць пра іх — мала, іх яшчэ трэба вырашаць. І сумесная дэпутатская работа з органамі ўлады вельмі патрэбна. У Савец Рэспублікі дзейнічае Савет па ўзаемадзеянні з органамі мясцовага кіравання. Важна, каб тыя пытанні, якія ўзнікаюць у людзей, былі своечасова пастаўлены перад тымі, ад каго залежыць іх вырашэнне. Заканадаўча ў нашай краіне ўсе пытанні ўрэгуляваныя, зроблены заходы для развіцця ўсіх галін гаспадарання. Выразна вызначаны ўсе задачы і кірункі ў развіцці, застаецца толькі іх рэалізоўваць. А вось як мы робім гэта на месцах, так і складаецца работа. Дэпутаткі корпус нашай краіны нацэлены на тое, каб усе задачы, якія былі пастаўлены, вырашаліся своечасова. І той лозунг, які пазіцыянуе наш Прэзідэнт, — галоўнае — людзі і справядлівая адносіны да іх — быў у поўнай меры рэалізаваны.

Падчас размовы з дэпутатамі спікер парламента звярнула ўвагу на тое, што для прыняцця правільных законаў патрэбна і ініцыятыўнасць на месцах. «І планы трэба распрацоўваць не на год, а адразу на пяцігодку. І не баяцца выступаць з прапановамі», — падкрэсліла яна.

Нэлі ЗІГУЛЯ. Фота БелТА.

Спікер парламента завітала на ўрок.

Наталля Качанова і Міхаіл Русы прайшліся па будынку ў суправаджэнні губернатара вобласці Леаніда ЗАЙЦА і іншых прадстаўнікоў мясцовай улады і ведамстваў. Спікер парламента пагутарыла з настаўнікамі, спыталася, як ім працуюць у новай школе. На ўроку ў першакласнікаў пацікавілася, якія прадметы яны вывучаюць.

— І беларускую мову таксама? — спыталася яна ў дзятвы.

— Так, — хорам адказалі яны.

— А ці падабаецца яна вам?

— Вельмі!

На пытанне Наталлі Качановай, як выконваецца даручэнні Прэзідэнта па надан-

тэрмінаў. Работы вядуцца нават па начах, але, як запэўнілі прадстаўнікі мясцовай улады, ніводнай скаргі не паступае. Народ чакае гэтую паліклініку і церпіць часовыя нязручнасці.

— Гэта будзе цэлы камбінаваны комплекс для аказання першаснай медыцынскай дапамогі, — паведаміў начальнік упраўлення аховы здароўя Магілёўскага аблвыканкама Аляксандр СТАРАВОЙТАЎ. — Тут сабраны ўсе найноўшыя тэхналогіі, якія датычацца арганізацыі амбулаторна-паліклінічнай дзейнасці. Зручнасць паліклініцы заключаецца ў тым, што 37 тысяч жыхароў Магілёва, якія будзець

На ўроку ў першакласнікаў Наталля Качанова пацікавілася, якія прадметы яны вывучаюць.

— І беларускую мову таксама? — спыталася яна ў дзятвы.

— Так, — хорам адказалі яны.

— А ці падабаецца яна вам?

— Вельмі!

трыбунамі — зрабілі ўсё для таго, каб чалавек мог развівацца і весці здаровы лад жыцця.

Акрамя таго, летась у цэнтры Магілёва быў урачыста адкрыты вялікі шматфункцыянальны комплекс — дзясціпавярховы гандлёва-дзелавы цэнтр «Атрыум» агульнай плошчай 43 тысячы квадратных метраў. Пад адным дахам знаходзяцца крамы, кіназалы, забаўляльны комплекс, чатырохзоркавая гасцініца са спа-цэнтрам і фітнес-залай.

— Мы яшчэ памятаем той стары сціплы будынак Дома быту, які быў на гэтым месцы. Ён функцыянаваў з 1973-га і ўжо маральна састарэў, — кажа Уладзімір Цумараў. — У 2008 годзе мы знайшлі інвестара, які абяцаў надаць старому будынку новы выгляд, але працэс з-за фінансвай нестабільнасці кампаніі на некалькі гадоў прыпыніўся. Будынак вярталі праз гаспадарчы суд. У 2014 годзе для яго знайшоўся новы інвестар, які ўсе свае абавязальствы выканаў. Сёння мы ма-

РЭГІЯНАЛЬНЫЯ ДРАЙВЕРЫ

Праблематыка развіцця

Алер МАКАРАЎ: Пытанні, якія для нас важныя ў гэтым праекце: колькі сістэма кіравання можа быць мабільзаваная для вырашэння буйной дзяржаўнай задачы? Які будзе наступны крок пасля яе выканання? Мы рухаемся да Мэт устойлівага развіцця, да паскарэнага развіцця па фронце ці наступаем па нейкіх асноўных кірунках? Гэта другая тэма, якая мае для нас значэнне. Трэцяя тэма — гарады разглядаюцца як драйверы ці наступаем па нейкіх элементах, якія потым будуць аддаваць? Яшчэ адным пытаннем з'яўляюцца метады вырашэння задач: мы прывыклаемся гэта рабіць за кошт высокага адміністрацыйнага ціску. А ці зможам праз нейкі перыяд развіцця гэтага праекта назіраць элементы самаразвіцця, элементы таго, што не трэба засяроджваць выскікі на тым, каб зрабіць кожны крок у вырашэнні задач па 11 гарадах? Вось такія пытанні, якія для нас як інстытута стратэгічных даследаванняў з'яўляюцца важнымі.

Міхаіл РУСЫ: Чым павінны стаць 11 гарадоў і рэгіёнаў? Драйверамі. У нас такі тэрмін — пункты росту. Так, яны пакуль і не донары, калі браць асобна, і не драйверы, і ёсць элементы, дзе з імі трэба па цэлым шэрагу прадпрыемстваў працаваць, каб яны выйшлі на гэтыя паказчыкі. Але тут існуюць чалавечыя рэсурсы, выдатная інфраструктура (транспартная, лагістычная, гандлёвая, прамысловая), вельмі моцныя прадпрыемствы, якія здольныя і ўжо генеруюць той аб'ём сродкаў, што дазваляе ім стаць пунктамі росту ці донарамі на сумежныя тэрыторыі. Іх не трэба разглядаць асобна. Я прывяду некалькі прыкладаў. Мазыр і раён пачалі атрымліваць развіццё. Я вылучу асобна прадпрыемства «Зара», якое, стварыўшы пад сябе базы (два свіннаводчыя комплексы, МТФ), размясціла іх на землях

Нараўлянскага раёна, у якога пакуль недастаткова рэсурсаў, але ёсць зямля і жаданне развівацца. Літаральна за кароткі перыяд Нараўлянскі раён стаў пунктам прыцягнення працоўнай сілы: ёсць рабочыя месцы, заработная плата, умовы для жыцця. Праз гэты элемент рэгіён стаў донарам для далейшага развіцця.

Што датычыцца драйвераў, возьмем Бабруйск. Мы звярнулі сур'ёзную ўвагу на цэлы шэраг прадпрыемстваў, у тым ліку і праблемных, напрыклад «Белшыну», вызначылі крыніцы і магчымасці іх развіцця. Я называю бы разумным падыход, каб разглядаць «Белшыну» і спадарожныя прадпрыемствы як адно цэлае. Яны дадуць сыравіну для вытворчасці і, адпаведна, будуць выкарыстоўваць вырабленую прадукцыю.

Трактарны завод цяпер размяшчае ў Бабруйску вытворчасць для забеспячэння сваіх патрэб. У Магілёве пачаў працаваць «Омсккарбон» — асноўная крыніца забеспячэння сыравінай «Белшыны». Гэта значыць, нам трэба разглядаць цэлы комплекс пытанняў. Далі развіццё ў Бабруйску «Чырвоному харчавіку», ён стаў донарам для Слаўгарадскага раёна. Літаральна сёлета будзе запушчана ўнікальная вытворчасць па выпуску больш чым 3,5 тысячы тон мармеладу, з'явіцца 100 рабочых месцаў. Гэтыя раёны — і пункты прыцягнення эканомікі, і пункты развіцця іншых тэрыторый. Буйныя драйверы павінны быць, але разам з імі неабходна разглядаць і донарства на сумежныя тэрыторыі.

Наша задача (масловых органаў улады, парламента) стварыць умовы і вывучыць, чаго яшчэ не хапае. У прынцыпе, у нас і заканадаўчай базы, і нарматыўна-прававой дастаткова, каб забяспечыць неабходныя умовы для жыцця. Але што яшчэ перашкаджае? Таму самае галоўнае — у межах такіх круглых сталоў, вывучэння меркаванняў насельніцтва, органаў кіравання, суб'ектаў гаспадарання працаваць падыход, які дапаможа зняць бар'еры. А праз год вывучыць, што атрымалася, а што не. Ёсць шмат пытанняў, нестыковак мясцовых органаў улады і прадпрыемстваў рэспубліканскай формы ўласнасці. Напрыклад, губернатар хоча рухацца далей, а міністра задавальняе тэмпы росту 101–102%. Тут трэба здымаць перашкоды і сумесна адпрацоўваць падыходы як адзін з элементаў стварэння ўстойлівага развіцця рэгіёна.

Адукацыя, ахова здароўя, лагістыка...

Юрый ПРАКОПАЎ: Аляксандр, вы даўно вывучаеце тэму

рэгіянальнага развіцця. Насколькі я ведаю, вы правялі параўнальны аналіз дэмаграфічных змен, неадволькаваці эканамічнага развіцця рэгіёнаў. Зыходзячы з вашай ацэнкі працэсаў, ці бачыце вы праблему рэалізацыі гэтага маштабнага праекта? Ці, наадварот, тое, што робяць улады, паказвае, што пункты выбраны правільна?

Аляксандр ЧУБРЫК: На самай справе, калі паглядзець на доўгую дынаміку развіцця рэгіёнаў, становіцца заўважна, што цэнтры прыцягнення фарміруюцца натуральным чынам. Зразумела, яны, як правіла, фарміруюцца вакол буйных гарадоў. Ёсць выключэнні, напрыклад, Астравец, дзе невялікі раён, але тэмпы міграцыйнага прыросту ў ім супаставіць з тэмпамі міграцыйнага прыросту ў Мінскім раёне.

Ёсць некалькі істотных момантаў, на якія трэба звярнуць увагу. Першы: адукаль рэгіёнам браць рэсурсы? Напрыклад, Аршанскі раён не трапляе ў групу раёнаў, якія натуральным чынам сталі лакаматывамі росту. Ён, хутчэй, страчвае людзей, перайшоў з групы рэгіёнаў са шчыльнасцю насельніцтва ад 100 да 150 у катэгорыю ад 50 да 100 чалавек на квадратны кіламетр. Тое самае па Маладзечанскім раёне. Гэта калісьці былі раёны з буйнымі гарадамі, але яны страчваюць жыхароў. Чаму? Што прымушае людзей з'язджаць адтуль? І гэта на самай справе нават для буйных раёнаў вельмі важнае пытанне. Для дробных — яшчэ большае.

Паставім пытанне інакш: што павінна ўтрымаць чалавека на канкрэтнай тэрыторыі, у рэгіёне, горадзе, пасёлку, вёсцы? Пытанне істотнае. Першае: адукацыя. То-бок я хачу, каб мае дзеці атрымлівалі добрую адукацыю, каб у іх была будучыня. Другое: ахова здароўя. Зразумела, што старэнне — гэта агульная праблема для краіны, а не толькі невялікіх раёнаў, якія страчваюць людзей. Атрымліваецца, у нас ёсць раёны, дзе сярэдні ўзрост жыхароў набліжаецца да 50 гадоў. Напрыклад, Свіслацкі ці Зэльвенскі раёны Гродзеншчыны. Хоць па краіне ў сярэднім гэта каля 41 года. Гэта значыць, дзю сістэмы аховы здароўя на аддаленых тэрыторыях гэтыя праблемы дастаткова сур'ёзныя. І самае цікавае, праз 10, 15, 20 гадоў гэтыя ж праблемы будуць на тэрыторыях, якія зараз выглядаюць адносна добра. Таму што яны цяпер прыцягваюць рабочую сілу, а потым яна дасягне пенсійнага ўзросту і сфарміруе запыт на ахову здароўя.

Адпаведна, другі момант: што прымушае мяне тут жыць? Адукацыя, ахова здароўя і, самае

галоўнае, — работа. Разумеецца, пытанне заключаецца ў тым, што немыгчыма забяспечыць работай усіх, хто тут жыве. Людзі гатовы ездзіць кудысьці, і для іх трэба стварыць нармальную лагістыку і транспартнае забеспячэнне. Да гэтага часу, калі мы возьмем Маладзечна, Барысаў, Стоўбцы Мінскай вобласці, — чаму дабрацца электрычкай ад іх да сталіцы займае шмат часу? Гэтыя рэчы, канешне, трэба адпрацоўваць. Зразумела, значную частку возьме на сябе прыватнік, але дзяржава можа зрабіць вялікі ўнёсак. І гэта не тыя задачы, якія дзяржава прывыкла была вырашаць: не пабудова буйных, маштабных і развіццё інвестыцыйных праектаў, а лакальныя рэчы.

Яшчэ адно пытанне: як забяспечыць нармальную адукацыю ў рэгіёнах? Гэта ключавое пытанне, якое вынікае з зарплатны настаўнікаў. Чаму настаўнік павінен заставацца працаваць у рэгіёне? Чаму ён не павінен сысці з прафесіі, пераехаць у Мінск, дзе больш магчымасцяў зарабіць? То-бок пытанне затрымання чалавека на месцы — не толькі даць яму арэнднае жыллё, але і забяспечыць узровень жыцця і зарплаты. Для чалавека, які не бюджэтнік і гатовы ездзіць, трэба забяспечыць нармальную лагістыку, камунікацыю і доступ да сістэмы аховы здароўя.

Нарэшце, найважнейшае пытанне ўнутранага рынку. Мы кажам, малы, сярэдні бізнес, прадпрыемальніцтва павінны стаць апорай там, дзе няма буйных маштабных праектаў. Але адкуль ім там узяцца? Калі ёсць Шаркаўшчынскі раён, які па заробку заўсёды быў горшы за ўсіх, адкуль там возьмецца прадпрыемальнік, які не працуе ў сферы рэгулярных паслуг, устаноўчы шклопакетаў ці цырульні? То-бок пытанне: калі людзі з гэтага раёна могуць працаваць у іншых цэнтрах прыцягнення, яны забяспечыць унутраны рынак, і тады пачне працаваць гэты канал — драйвер развіцця малага і сярэдняга прадпрыемальніцтва. Таму задача дзяржавы ў значнай ступені перыарыентуецца.

Рэгіянальныя ўніверсітэцкія цэнтры

Мікалай ШАЙЧУК: Чаму 11 гарадоў і што там сёння не спрацавала? Указ свечасовы, на месцах з'явіўся энтузіязм, зумоўлена, што гарады атрымаюць новы імпульс, у прадпрыемствы будуць укладзены інвестыцыі. Яны абаранілі бізнес-планы, гарады — праграмы, усё разу-

меюць, што трэба рабіць. Але па выніках першага года 90% сродкаў — гэта сродкі саміх прадпрыемстваў і арганізацый, 10% — сродкі інавацыйнага фонду, танных крэдытаў, грошы, якія прыцягнуты іншымі спосабам, і яны далі 1–3% росту эканомікі ў гэтых гарадах. На мой погляд, ёсць абмежаваныя рэсурсы, але мы павінны атрымаць пункты росту, прабы на гэтых 11 гарадах для таго, каб яны потым сталі донарамі развіцця для навакольнай тэрыторыі.

У кожным рэгіёне ёсць суперсучасныя прадпрыемствы, і, па вялікім рахунку, гэты абмежаваны рэсурс — танныя крэдыты, асабліва сродкі дзяржаўнага інавацыйнага фонду — трэба інвеставаць у такія прадпрыемствы. У якасці прыкладу прывяду Паллацкі раён і суперсучасны завод металаканструкцый, дзе працуе 400 чалавек, 99,8% прадукцыі экспартуецца. Ён зноў мадэрнізуецца, туды ўкладзены інвестыцыі (у тым ліку дзяржаўныя), там з'явіцца новыя рабочыя месцы з высокай заробатнай платой, і гэта прадпрыемства дасць рэгіёну эканамічны рост.

Яшчэ адзін прыклад сучаснага прадпрыемства — «Шкловалакно», дзе працуе 4 тысячы чалавек. Сёння дзяржава туды ўкладвае сур'ёзныя грошы — гэта другі драйвер росту. Але ёсць шэраг прадпрыемстваў — рабі, не рабі ўкладанні — рынку збыту няма! Таму выбіраем лепшыя прадпрыемствы, робім укладанні, і яны самі стануць пунктамі росту для горада, раёна.

«**Смае важнае — стварыць умовы, каб чалавек меў магчымасць зарабіць: прыйдуць сродкі ў бюджэт — тады лягчэй працаваць і мясцовому самакіраванню. Калі раён датацыяны, не зарабляе на сваё ўтрыманне, якое б самакіраванне мы там ні стварылі, што атрымаецца?**»

Юрый ПРАКОПАЎ: А што з людзьмі, якія працуюць на іншых прадпрыемствах?

Мікалай ШАЙЧУК: Мы ні ў якім выпадку не кідаем тыя прадпрыемствы, яны таксама абаранілі бізнес-планы, мы з імі працуем, ім дапамагаюць горад, аблвыканкам, укладваюцца рэсурсы, але максімальныя грошы туды ўкладваць нельга. Трэба, каб былі пункты росту.

Што яшчэ? Трэба навукаць людзей на месцах. Калі Салігорск стане ўніверсітэцкім горадам, людзі адтуль нікуды не паедуць. Кожная сям'я салігарчан сёння звязана з шахтай, і калі чалавек атрымае вышэйшую адукацыю, ён застанеца. А калі ён паехаў вучыцца ў Мінск, у яго з'явілася кола зносін, сябры, ён знайшоў работу, і яртацца ў рэгіён не хочацца. Нам трэба перагледзець работу ВНУ. Працуюцца рабочыя месцы для Салігорска? Неабходна адкрываць там філіял факультэта, які рыхтуе спецыялістаў для горадаздабываючай прамысловасці.

Тэлесеткі

Пра кіно нямала песень складзена

А яшчэ адну спячюць 10 лютага ў фінальным выпуску праекта «Кіно майі краіны» ўдзельнікі творчай каманды — акцёры, рэжысёры і тэлеведучыя.

Наогул праект рэжысёра і прадзюсара Белтэлерадыёкампаніі Сяргея Кацёра выходзіць на канале «Беларусь 3» са снежня 2019-га. У шотыднёвай праграме аўтар і вядучы, таксама вядомы рэжысёр і пісьменнік Уладзімір Арлоў расказвае пра знакавыя падзеі і самыя любімыя свае кінастужкі за 95-гадовую гісторыю айчыннага кіно. Завершаць гэты аповед 10 лютага калейдаскоп сучаснага этапу кіно і ваенны дэтэктыў «Сляды на вадзе» («Беларусьфільм», 2016 год). А для прыгожай фінальнай кропкі ў гуказапісваючай студыі медыяхолдынга сабраўся суцэльны кветнік сямброў і калег па творчым цэху: сам Уладзімір Арлоў, народны артыст Беларусі Аляксандр Яфрэмаў, актрыса, заслужаная артыстка краіны Валерыя Арланава, дырэктар нацыянальнай кінастудыі «Беларусьфільм» Уладзімір Карачэўскі, карэспандэнт АТН Лідзія Заблоцкая і вядучая «Навін культуры» Ганна Панцялеева, якія пад акампанімент кампазітара Алега Елісеенкава выканалі лірычную кампазіцыю. Тэкст песні, якая называецца «Час кіно», напісаў рэжысёр Сяргей Кацёр, і гэта своеасаблівае прызнанне ў любові да «найважнейшага з усіх відаў мастацтва».

Вікторыя ЗАХАРАВА.

Фота прэс-службы Белтэлерадыёкампаніі.

ШАХМАТНЫ КЛУБ

Выпуск № 87

Сённяшняю задачу склаў расійскі шахматны кампазітар А. Вінаградцаў (гл. дыяграму).
Белыя: Крб5, Фд8, Ла6, Кд7 (4).
Чорныя: Крб7, Сс8, пс7 (3).
Мат за 2 ходы.
Дасылайце рашэнні на адрас рэдакцыі («Звязда», вул. Б. Хмяльніцкага, 10а, Мінск, 220013) або на электронны адрас вядучага аддзела: vadim_ne67@mail.ru

Завяршыўся жаночы матч на першынство свету паміж кітайкай Цзюй Вэньцзюнь і расіянкай Аляксандрай Гарачанай. Першая палова спаборніцтва праходзіла ў Шанхай, другая — ва Уладзісластоку. З 12 класічных партый кожная шахматыстка выйграла тры, а шэсць скончыліся ўнічыю. У чатырох дадатковых партыях у хуткія шахматы мацнейшая была кітайка: 1 перамога, 3 нічыі. Такім чынам, Цзюй Вэньцзюнь захавала свой тытул і стала ўжо трохразовай чэмпіёнкай свету.

8. Ca4 b5 9. Cb3 d6 10. Le1 Ce6 11. h3 h6 12. C:e6 Л:e6 13. Kf1 d5 14. Fe2 Fd7 15. Kg3 Ld8 16. Ce3 C:e3 17. F:e3 d4 18. cd K:d4 19. K:d4 F:d4 20. F:d4 L:d4 21. Лас1 Л:d3 22. Л:c7 Ld2 23. Лс8+ Крh7 24. Лес1 Л:b2 25. Л1с7 Ke8 26. Л:f7 Kd6 27. Лс6 K:f7 28. Л:e6 Л:a2 29. Ле7 Kd6 30. Лd7 Ld2 31. Kf5 K:e4 32. Л:g7+ Крh8 33. f3 Kc3 34. Лb7 a5 35. K:h6 a4 36. Kg4 Ld6 37. Лa7 b4 38. K:e5 Ld1+ 39. Крh2 a3 40. Kg4 Крg8 41. Ke3 Лb1 42. Лd7 Крf8 43. Лa7 a2 44. Kc2 b3 45. Kd4 b2, 0:1.

Аляксей Фёдарэў — Орцік Нігматаў. 1. e4 c5 2. Ke2 Kc6 3. Kbc3 Kf6 4. g3 g6 5. Cg2 Cg7 6. d3 d6 7. 0-0 0-0 8. h3 Lb8 9. Лb1 b5 10. a3 a5 11. a4 b4 12. Kb5 Kd7 13. e5 d5 14. f4 e6 15. c4 bc 16. bc f6 17. d4 cd 18. Ke:d4 K:d4 19. cd Ca6 20. Ca3 Lf7 21. Cd6 Lb7 22. C:d5 ed 23. e6 Le7 24. C:e7 Fe7 25. ed F:d7 26. f5 C:b5 27. ab Л:b5 28. Fe2 Л:b1 29. Л:b1 Крf7 30. Фа6 Ф:f5 31. Фа7+ Крg8 32. Лb8+ Сf8 33. Фс5, 1:0.

Кірыл Стулак — В. Картлік. 1. d4 c5 2. d5 d6 3. Kc3 g6 4. e4 Cg7 5. h3 Kf6 6. Cb5+ C:d7 7. a4 0-0-8. Kf3 Ka6 9. Cc4 Kc7 10. 0-0

a6 11. e5 Kfe8 12. Le1 b5 13. Cf1 Lb8 14. La2 Cc8 15. Cf4 Fd7 16. b3 Cb7 17. ab ab 18. La7 f6 19. ed ed 20. Fd3 b4 21. Ka4 Fd8 22. K:c5 dc 23. d6 Ka8 24. Л:e8 Л:e8 25. d7 Lf8 26. Cd6 Cc6 27. C:c5 Lf7 28. C:b4 Л:d7 29. Л:d7 F:d7 30. F:d7 C:d7 31. Cc4+, 1:0.

У індыйскім Чэнаі (284 ўдзельнікі) А. Аляксандраў і К. Стулак падзялілі 1—8 месцы, А. Фёдарэў быў трэцяццаты.

Цікавы «марш» блага караля вядзе да перамогі ў наступным эпізодзе (аўтар — В. Дуброўскі).

Белыя: Крg8, пп. a6, a7, b6 (4).
Чорныя: Кра8, Кн8, пf6 (3).
Выйгрыш.
Рашае 1. Крg7 f5 2. Крf6 Кg6 3. Крe6 Kf4+ 4. Крd6 Kd3 5. Крc7 Kc5 6. b7+ K:b7 7. ab+.

Рашэнне задачы з мінулага выпуску: 1. Kf2! Першыя правільна адказалі Ігар Ананіч, Васіль Жуковіч, Сяргей Цяльчук, Віктар Жук, Уладзімір Ізотаў.
Вадзім ЖЫЛКО.

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

Сядзі і глядзі

Прэм'еры ў любімых жанрах

Надвор'е сёлета мяняе настрой без папярэджання, і многія ўжо жывуць у чаканні вясні. Тэлеканалы таксама радуюць глядачоў навінкамі.

ВЯЧЭРУ АДАЙ БЛОГЕРАМ

«Вячэра не патрэбна» — такую назву мае новы праект, які стартуе ўжо ў гэтую нядзелю. У забаўляльным шоу мы ўбачым, як нарэзачы інгрэдыенты для салаты шрубакрутам, ці магчыма пасмажыць мяса газавай гарэлкай на рыдлёўцы, які атрымліваецца амлет, калі гатаваць яго ў зварачнай мас-

нальнае аб'яднанне тэлеэфіру і вшчання ў сёцве, якое прадываана сучаснымі густамі моладзі і яе захапленнем разнастайнымі гумарыстычнымі інтэрнэт-фарматамі. Кулінарнага шоу ў звыклым фармаце чакаць не варта, і не спрабуйце паўтарыць убачанае самастойна! Вядучымі новага праекта будуць трое таленавітых юнакоў Васіль Чэхаў, Пётр Сафраонаў і Дзмітрый Лаўроў. А вось сярод гасцей і непасрэдных удзельнікаў кулінарна-гумарыстычных выпрабаванняў убачым, напрыклад, спявачку і блогера Леру Яскевіч, Віце-міс свету Plus Size Яўгенію Цюленеву, былога лідара гурта «Без бі-

фармату — здымаць серыял з беларусамі і пра іх. Што адметна, стаць суаўтарам можа кожны — варта толькі прайсці апытанне на сайце тэлеканала і тым самым дапамагчы творчай групе ўбачыць запыты глядацкай аўдыторыі. Тэлевізійнікі кажуць, што гатовы да канструктыўнага дыялогу і народнага абмеркавання.

Пасля прагляду пілотнага выпуску серыяла рэжысёр Аляксандр Яфрэмаў, напрыклад, зазначыў: «Я не лічу, што гэта чарнавы матэрыял, бо гэта вельмі якасная работа і перспектыўная. Яна прадугледжвае працяг. Знойдзена цудоўнае месца дзеяння — запраўка, дзе можна адбывацца ўсё што заўгодна. У іх цудоўная тройка персанажаў, і іх прыгоды могуць мець самы розны працяг. Яны могуць жыць з намі штовечар». Таму цалкам імаверна, што ў хуткім часе ў тэлеэфіры мы нарэшце убачым серыял айчынай вытворчасці. Даку праём'еры, аднак, на АНТ пакуль не называюць.

«СЛАБАЕ ЗВЯНО» ПЕРАЗАГРУЗКА

Любімая многімі тэлегульня вернецца ў тэлеэфір праз 15 гадоў адсутнасці 14 лютага. Здымкі новых выпускаў распачаліся пасля з'яўлення канікул, і да канца года плануюцца вытворчасць 32 эпізодаў. Вядучая

шоу па-ранейшаму застанецца алімпійская чэмпіёнка Марыя Кісялёва, а вось месцам «прапіскі» стане цяпер тэлеканал «Мір». Вядома, што ў праграме захаваюцца класічныя сцэнарыі і вобраз вядучай, а як зменіцца тэлевізійная карцінка — гэта глядачы ўбачаць і ацэняць неўзабаве. Як адзначае генеральны прадзюсар МТРК «Мір» Павел Карчагін, «Слабае звяно» — фармат, які па-спраўдзана «чэпчэ» глядача». «Гэта практычна гульня на выжыванне — каб набраць гэты вельмі якасная работа і перспектыўная. Яна прадугледжвае працяг. Знойдзена цудоўнае месца дзеяння — запраўка, дзе можна адбывацца ўсё што заўгодна. У іх цудоўная тройка персанажаў, і іх прыгоды могуць мець самы розны працяг. Яны могуць жыць з намі штовечар». Таму цалкам імаверна, што ў хуткім часе ў тэлеэфіры мы нарэшце убачым серыял айчынай вытворчасці. Даку праём'еры, аднак, на АНТ пакуль не называюць.

Нагадаем, праграма «Слабае звяно» з'яўляецца адаптацыяй брытанскага фармату The Weakest Link, які стаў папулярным ў многіх краінах свету. У прыватнасці, у расійскім тэлеэфіры шоу з'явілася ў 2001 годзе. На тэлеканале «Мір» яно будзе выходзіць кожную пятніцу ў 19.15. Пры жаданні трапіць на здымкі і згуляць у тэлеэфіры ахвотныя могуць, пасправаўшы папярэдне свае сілы на сайце slaboezveno.tv.

Алена ДРАПКО.

цы, і шмат іншых цікавых эксперыментаў... «Вячэра не патрэбна» — гэта тая праграма, дзе вядучыя і ўдзельнікі кідаюць выклік адно аднаму, правяраючы сябе і іншых на трываласць, стрэсаўстойлівасць і пачуццё гумару. У кожным выпуску дзве каманды праз выкананне непрадказальных, інтэлектуальных, а часам і небяспечных заданняў павінны будучы вырашыць вельмі простую задачу: прыгатаваць звычайную страву. Яна ў канцы праграмы адпраўцца на дэгустацыю «таёмнаму госцю». Аднак кулінарыя ў праграме будзе далёка не гадунай, бо ў прырытэце гумар і відовішча. Стваральнікі праекта адзначаюць, што праграма «Вячэра не патрэбна» — арыгі-

лета» Віталія Артыста ды многіх іншых персон.

Прэм'еры выпуск глядзіце 9 лютага на «Беларусь 2» у 19.30.

ХТО ВЫЙДЗЕ Ў «НАЧНУЮ ЗМЕНУ»?..

Плотную серыю новага серыяла нядуна прадставілі першым глядачам у сталіцы. Яго стваральнікамі выступілі энтузіясты — супрацоўнікі тэлеканала АНТ. Маючы ўласных апэратараў, рэжысёраў і сцэнарыстаў у штаце і багаты вопыт выпуску разнастайных праграм, аднавілі да дакументальных, спартыўных, музычных і забаўляльных, тут вырашылі пасправаваць наладзіць вытворчасць новага

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.00 Зона Х. Крымінальная хроніка (16+).
9.10 Галоўны зфр.
10.20 Навіны надвор'я.
10.40, 12.10, 18.35, 19.20 Меладрама «Дажыць да каханья». 1-я і 2-я серыі (12+).
13.05 Меладрама «Другое першае каханне». 1-я і 2-я серыі (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
15.25 Меладрама «Другое першае каханне». 3-я і 4-я серыі (16+).
17.05 Беларускае часінка.
21.00 Панарама.
21.50 Серыял «След» (16+).
23.40 Арэна.
0.25 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
9.00, 18.40 Тэлебарометр.
9.05, 20.05 «Зразумець. Даравач» (16+).
10.15 Капейка ў капейку (12+).
10.50 Камень, нажніцы, папера (16+).
11.20 «Да пабачэння!» (16+)
12.05 Меладрама «Апошняя святая» (12+).
14.25 М/с «Чарапашкі-ніндзя» (12+).
15.30 Анімацыйны фільм «Монстр у Парыжы» (12+).
16.55 Фільм-катастрофа «Глыбаководны гарызонт» (16+).
19.15 Суперлато.
21.10 Спортлато 6 з 49, КЕНО.
21.15 «Тата папаў» (16+).
22.55 Хадзі суды і танцы.
23.00 «Вячэра не патрэбна» (16+).
23.45 Серыял «Тэст на цяжарнасць». 1-я серыя (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабранак».
7.35 «Беларуская кухня». Цатні.
8.05, 12.00, 20.15 Навіны культуры.
8.25, 20.35 «Гэты дзень».
8.30 «Нацыянальны хіт-парад».
9.20 «Сваімі словамі». Тэлевіктарына.

10.00 «Навукаманія» (6+).
10.25 «Архітэктура Беларусі».
10.45, 17.10 «Візіт да Мінатаўра». Маст. фільм. 1-я серыя (12+).
12.15, 18.30 «Апошні дзень».
Міхаіл Еўдакімаў (12+).
12.55 «Свінарка і пастух». Маст. фільм (12+) [СЦ].
14.20 «Наперад у мінулае».
14.45, 22.45 «Кіно маёй краіны».
Частка дзясятая. «Новыя надзеі. Кіно сучаснай Беларусі».
15.30, 21.05 «Сляды на вадзе». Маст. фільм (16+).
19.05, 23.30 «Пастарыя за стацыя жывым». Маст. фільм (12+).
20.40 «Калыханка» (0+).

5 Беларусь 5

7.00 Азбука спорту.
7.10 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. «Матор» (Украіна) — БГК імя Мяшкова (Беларусь).
8.50 Вынікі тыдня.
9.35, 17.55 Тэніс. Кубак Федэрацый. Нідэрланды — Беларусь.
11.20 Вялікі спорт.
12.05 Футбол. Чэмпіятат Англіі. «Манчэстэр Сіці» — «Вест Хэм».
14.05 Баскетбол. Адзіная ліга ВТБ. УНІКС — «Цмокі-Мінск».
15.55 Футбол. Чэмпіятат Англіі. «Шэфілд Юнайтэд» — «Борнмут».
19.50 Спорт-цэнтр.
20.00 Барацьба. Чэмпіятат Еўропы (16+).
21.25 Футбол. Чэмпіятат Англіі. Агляд тура.
22.25 На шляху да «Токіа-2020». Відазаапіс.
22.55 Піт-стоп.
23.25 Фактар сілы.

Н АНТ

6.00, 7.05, 8.05 «Наша раніца». 7.00 [СЦ], 8.00 [СЦ], 9.00 [СЦ].
11.00, 13.00, 16.00, 18.00 [СЦ].
20.30 Нашы навіны.
9.10 «Контурсы».
10.10 «Жыць здорава!» (16+)
11.10 Серыял «І ўсё-такі я кахаю...» (16+)
12.10 «Модны прыгавор» (6+).
13.10 Серыял «Пенелопя» (16+).
15.05 «Давай пажэнімся!» (16+)
16.20, 0.25 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.20, 18.20, 23.10 «На самай справе» (16+).
18.50 «Нахай гавораць» (16+).
20.00 Час.
21.10 Серыял «Трыгер» (16+).
22.10 «Док-ток» (16+).

С СТБ

6.00, 6.40, 7.45 «Раніца СТБ». 6.30 [СЦ], 7.30 [СЦ], 8.30 [СЦ].
10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
8.40 «Тыдзень».
9.45, 23.00 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40 «Баец». Серыял (16+).
12.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.35, 21.20, 23.50 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45, 20.30 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
14.40 «Як уладкаваны свет» (16+).
15.40, 22.05 «Глядзец усім!» (16+)
15.50, 16.50 «Бацькі». Серыял (16+).
20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 «Міншчына».
9.35, 17.55 Тэніс. Кубак Федэрацый. Нідэрланды — Беларусь.
11.20 Вялікі спорт.
12.05 Футбол. Чэмпіятат Англіі. «Манчэстэр Сіці» — «Вест Хэм».
14.05 Баскетбол. Адзіная ліга ВТБ. УНІКС — «Цмокі-Мінск».
15.55 Футбол. Чэмпіятат Англіі. «Шэфілд Юнайтэд» — «Борнмут».
19.50 Спорт-цэнтр.
20.00 Барацьба. Чэмпіятат Еўропы (16+).
21.25 Футбол. Чэмпіятат Англіі. Агляд тура.
22.25 На шляху да «Токіа-2020». Відазаапіс.
22.55 Піт-стоп.
23.25 Фактар сілы.

МІР

6.00, 10.10 Серыял «Адналюбы» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.45 Навіны (бягучы радок).
13.15 «Справы судовыя. Грошы варніце!» (16+)
14.10 «Справы судовыя. Бітва за будучыню» (16+).
15.05 «Справы судовыя. Новая гісторыя» (16+).
16.15, 19.25 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.50 «Гульня ў кіно» (12+).
21.30 «Сусветныя гульні розуму» (0+).
22.05, 0.00 Серыял «Гульня. Рэванш» (12+).
1.00 «Сямейныя гісторыі» (16+).
1.50 «Паляўнічыя на прывідаў» (16+).
2.20 «Водпуск без пецыўкі» (16+).
3.05 The Who: Live in Hyde Park (16+).
4.55 «Мая-твая ежа» (16+).
5.20 «Здароўе» (16+).

БЕЛАРУСЬ РТР Беларусь

7.00 «Новая раніца».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае».
Ток-шоу (12+).
12.30 «Правілы жыцця» (12+).

13.00 «У людзях».
13.35 «Плюс-мінус».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.40 Серыял «Тайны следства».
6.30 [СЦ], 7.30 [СЦ], 8.30 [СЦ].
17.25 «60 хвілін».
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
20.00 Весткі.
20.40 Серыял «Вялікія надзеі» (12+).
22.30, 23.10 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

6.05 «Астрапрагноз».
6.10 Спорт-мікс.
6.25 «50 рэцэптаў першага (12+).
7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
7.10 «Здароўе» (12+).
8.20 Серыял «ППС» (16+).
10.20 «Чакай мяне» (12+).
11.10 Серыял «Масква. Тры вакалы» (16+).
13.25, 16.30 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.00 Пракурорская праверка. (16+).
15.05, 17.05 Баявік «Марскія д'яблы» (16+).
16.25, 19.40, 23.20 Сёння. Галоўнае.
17.55 «ДНК» (16+).
19.55 Дэтэктывы «Пёс» (16+).
21.00, 22.25 Дэтэктывы «Неўскі» (16+).
22.00 «НЗ.by».
23.35 Серыял «Адсяея сышчыка Гурова» (16+).

8 канал

7.00, 15.50, 18.15, 21.05, 1.00 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 16.00 «Мультипарад». «Мой маленькі пон».
7.35 Камедыя «Па-банку» (12+).
9.25, 20.00 Драма «Ардынартар» (16+).
10.15 «BELFASHION.TV».
10.45 Трылер «Аквामен» (12+).
13.05 Серыял «Унутры» (16+).
14.35 Серыял «Вялікая імператрыца» (12+).
15.55 «Гумарынка».
17.25 Серыял «Агент Мак Гайвер» (16+).
18.20 Серыял «Унутры» (16+).
20.50 «Вечарніца».
21.10 Прыгоды «Прынц Персіі. Пяскі часу».
22.50 Драма «Тры дні на ўцёкі» (16+).

ВТВ ВТБ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.20 «Лаві момант» (16+).
8.35 «Пары на Канары» (16+).
9.10 «Ералаш» (6+).
9.45 М/с «Тры каты» (0+).
10.05 М/с «Качыныя гісторыі» (0+).
10.25 М/с «Цімон і Пумба» (0+).
11.00, 2.45 «Проста кухня» (16+).
11.35 «Саранхэ» (16+).
12.35 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
13.55 Баявік «Кін» (12+).
15.50 Анімацыйны фільм «Лаві хвалою» (12+).
17.20 «Рускія не смяюцца» (16+).
19.15, 1.30 «Уральскія пельмені» (16+).
20.40 Баявік «Тэрміна-тар-3: паўстанне машын» (16+).
22.45 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).
23.45 Серыял «Галыгін» (16+).
3.15 Make-over шоу «Рогаў у горадзе» (16+).
4.05 Скетч-шоу «Даеш моладзь» (16+).
5.10 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).

КУЛЬТУРА

6.30 «Дзядзечка Ау». «У запарку — ремонт!» «Вялікі сакрэт для маленькай кампаніі». М/ф.
8.00 «Хлопец з нашага горада». Маст. фільм.
9.30 «Мы — грамадзі!»
10.10 «Кін-дза-дза!»
Маст. фільм [СЦ].
12.20 «Лісты з правінцы». Барнаул (Алтайскі край) [СЦ].
12.45 Дыялогі пра жывёл [СЦ].
13.25 «Іншыя Раманавы». «Злачынства і пакаянне» [СЦ].
13.55, 0.50 Ілюзіён. «Гульня ў карты па-навуковаму». Маст. фільм.
15.45 Да 75-годдзя Вялікай Перамогі. «Як выйці з пекла. Зэльвенскі пракры». Дак. фільм [СЦ].

16.30 «Карціна свету».
17.15 «Пешшу...» Масква вычварная [СЦ].
17.45 «Бураў і Бураў». Дак. фільм [СЦ].
18.35 «Рамантыка раманса». Ніна Шацкая.
19.30 Навіны культуры.
20.10 «Рабыня каханья». Маст. фільм [СЦ].
21.40 «Шэдэўры сусветнага музычнага тэатра». Ганна Нятрэбка. Людвiк Тэзье, Ёнас Каўфман у оперы Дж. Вердзі «Сіла лёсу». Каралеўскі оперны тэатр «Ковент-Гардэн». 2019 год.
2.40 «Каралеўская гульня». М/ф для дарослых.

НОВАЛЬГІЯ Настальгія

6.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1979-ы. 2-я частка. 2009 год (16+).
7.20, 9.45, 13.25, 17.25, 3.55, 5.00 Музычная настальгія (12+).
7.25 Маст. фільм «Матылёк» (12+).
7.40 «Музычная гавань» Элеаноры Філінай (16+).
9.00, 21.00, 3.10 «Мінулы час» (12+).
7.40 З Непаля з любоўю (12+).
9.40 Любоў-маркоў па французскаму (18+).
11.15 Усе пары робяць гэта (16+).
13.15 Украдзі маю жонку (16+).
15.10 Пампушка (16+).
17.20 Мы — Мілеры (16+).
19.30 Канікулы строгага рэжыму (12+).
21.40 Іронія лёсу. Працяг (12+).
23.55 Паездз да чортавай бабулі (12+).

ТВ3 ТБЗ

6.00 М/ф (6+).
9.05 Маст. фільм «Слаўныя хлопцы» (12+).
10.30 «Выратуйце, я не ўмею гатаваць!» (12+)
11.20, 1.25 Серыял «Індус» (16+).
14.55 М/с «Пінгвіны Мадагаскара» (0+).
16.25 Серыял «Жыццё пасля жыцця» (12+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

0.55 Аўтагонкі. Формула Е.
2.05, 5.00, 10.30, 12.55, 19.25 Скачкі на лыжах з трампліна. Кубак свету (12+).
3.00, 6.00, 11.30, 15.40, 20.25 Горныя лыжы. Кубак свету (12+).
3.30, 7.00, 21.00 Снукер. Welsh Open (6+).
8.30, 17.55, 18.40 Лыжныя гонкі. Кубак свету (6+).
9.30 Бялтон. Чэмпіятат свету. Антхольц. Мужчыны. Спрынт (6+).
14.45 Бялтон. Чэмпіятат свету. Антхольц. Жанчыны. Гонка пераследу.
16.45 Бялтон. Чэмпіятат свету. Антхольц. Мужчыны. Гонка пераследу.

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

1.05 Бармен (16+).
2.35 Раство з няўдачнікамі (16+).
4.10 Навагодні адрыў (16+).
5.40 Чумавыя боты (16+).
7.40 З Непаля з любоўю (12+).
9.40 Любоў-маркоў па французскаму (18+).
11.15 Усе пары робяць гэта (16+).
13.15 Украдзі маю жонку (16+).
15.10 Пампушка (16+).
17.20 Мы — Мілеры (16+).
19.30 Канікулы строгага рэжыму (12+).
21.40 Іронія лёсу. Працяг (12+).
23.55 Паездз да чортавай бабулі (12+).

ТВ3 ТБЗ

6.00 М/ф (6+).
9.05 Маст. фільм «Слаўныя хлопцы» (12+).
10.30 «Выратуйце, я не ўмею гатаваць!» (12+)
11.20, 1.25 Серыял «Індус» (16+).
14.55 М/с «Пінгвіны Мадагаскара» (0+).
16.25 Серыял «Жыццё пасля жыцця» (12+).

20.25 «ТБЗ вядзе раследаванне» (16+).
21.25 «Асцярожна, махляры!» (16+)
22.00 «Фарсаж-4». Баявік (16+).
0.00 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
4.30 «Далёка яшчэ далей» (16+).
5.20 «Без падману» (16+).

TV 1000 ТБ1000

6.10, 14.45 Я Франкенштэйн (12+).
8.15 Брудныя танцы-2: гаванскія ночы (16+).
9.50 Еш, маліся, кахай (16+).
12.15 Афера па-амерыканску (16+).
16.20 Вясельны перапаляк (12+).
18.10 Прыгажуня і пачвара (12+).
20.10 Кейт і Леа (12+).
22.15 Паралельныя светы (16+).

Discovery Discovery

0.10 Апошняя каханне на Зямлі (16+).
1.50 Усе грошы свету (18+).
4.10 Апусканне (16+).
0.10 Апошняя каханне на Зямлі (16+).
1.50 Усе грошы свету (18+).
4.10 Апусканне (16+).

ТВ1000 ТБ1000 Рускае кіно

6.10 Нянькі (16+).
8.15 Метро (16+).
10.45 Мая марачка (12+).
12.05 Шчаслівы выпадак (12+).
13.50 Палюбоўніцы (16+).
15.35 Жаніх (12+).
17.10 Нявеста (16+).
19.50 Ён — дракон (6+).
20.50, 5.30 Мужчына з гарантыяй (16+).
22.25 Пацалунак скрозь сцяну (16+).
0.00 Кіроўца для Веры (16+).
2.10 Галоўны (6+).
4.00 Аб чым маўчаць дзяўчаты (12+).

NATIONAL GEOGRAPHIC National Geographic

6.00 Як перамагаць ва ўсім (16+).
6.25 Зона будаўніцтва (16+).
7.15 Суперзбудаванні (16+).

8.50 Больш чым фокусы (16+).
9.35 Гульні розуму (16+).
10.20, 1.20 Аўта-SOS (16+).
11.55 Сведкі катастроф (16+).
12.40, 15.45, 19.45 У дзікай прыродзе з Беарам Грылсам (16+).
13.30 Закінутыя скарбы Егіпта (16+).
15.00 Інстынкт выжывання (16+).
16.35 Антарктыка (16+).
17.25 Аляска: выжыванне ў экстрэмальных умовах (16+).
18.10 Варожая планета: пераможцы холаду (16+).
19.00, 22.10, 2.50 Асучыць акян (16+).
20.35, 3.40 Расследаванні авіякатастроф (16+).
23.45 Закінутыя тайны Бібліі (16+).
5.10 Меганалісы (16+).

Discovery Discovery

8.00 Махінатары (12+).
9.40 Аўтабан А2 (12+).
10.30 Смяротны ўлоў (16+).
11.20, 23.05 Экспедыцыя Мунга (16+).
12.15, 22.10 Дальнабойшыч у Амерыцы (12+).
13.05, 5.00 Забытая інжынерія (12+).
14.50, 7.15 Чалавек супраць мядзведзя (12+).
15.45 Ратавальнікі маёмасці (12+).
16.40 Як гэта ўстроена? (12+)
17.35 Як гэта зроблена? (12+)
18.30 НАСА: невытлумачальныя матэрыялы (16+).
19.25 Навука магіі (12+).
20.20 Сакрэтныя базы нацыстаў (12+).
21.15 Невытлумачальныя і нявывучаныя (12+).
0.00, 6.30 Пагранічная служба (16+).
0.55 Самагоншчыкі (18+).
1.50 Паліяўнічыя на старцы (12+).

У праграме магчымы змяненні. Перадрукі і праграмы забаронены. [СЦ] — фільм трансляцыя са спецыяльным субітрам.

1 Беларусь 1

6.30 Меладрама «Клянуся ка- хачь цябе вечна». 3-я і 4-я се- рыі (16+). 8.15 Клуб рэдактараў (16+). 9.00, 12.00, 15.00 Навіны. 9.10 «Арсенал» (12+). 9.45 Гісторыі выратавання (12+). 10.25 «Усе за стол!» (12+). 11.15 Вакол планеты. 12.10 Навіны. Цэнтральны рэ- гіён. 12.35 Меладрама «Нулявы цыкл», 2-я серыя (16+). 13.30 «Я ведаю» (6+). 15.15 Твой горад. 15.30 Маршрут пабудаваны (12+). 16.05 Меладрама «Уцякачка». 1—4-я серыі (16+). 19.50 «На вылет!» (12+). 20.40 Навіны надвор'я. 21.00 Галоўны эфір. 22.10 Меладрама «Была табе любімая». 1—4-я серыі (16+).

2 Беларусь 2

7.00 «Не нарадзіся прыгожай». Серыял (12+). 8.30 М/с «Цімон і Пумба» (0+). 9.40, 19.35 Тэлебарометр. 9.45 «Жанна Пажані» (16+). 10.40 «Паненка-сялянка» (16+). 11.35 «Да пабачэння!» (16+). 12.25 «Свет навыварат. Бразі- лія» (16+). 13.15 Фантастыка «Стартрэк. Бясконца» (12+). 15.15 «Вячэра не патрэбна» (16+). 16.00 «Тата папаў» (16+). 17.40 Камедыя «Знаёмства з Факерамі» (12+). 20.05 «Арол і рэшка. Рай і пек- ла» (16+). 21.10 Спортлато 5 з 36. КЕНО. 21.15 «Супержонка» (16+). 22.10 Трылер «Званок-2» (16+). 23.55 «Трэці лішні» (16+) [СЦ].

3 Беларусь 3

7.35 «Святыні Беларусі». 8.00, 15.25, 20.15 Навіны куль- туры. 8.20, 15.45, 20.35 «Гэты дзень». 8.25 «Дзядзька Сцёпа — мілі- цыянэр». М/ф (0+). 8.40 «Штэпсель жыццё Тара- пуньку». Маст. фільм (12+). 10.00 «Наперад у мінулае». 10.25 «Беларуская кухня». Бул- дава. 10.55 «Нацыянальны хіт-па- рад».

11.45 «Вясковы дэтэктыў». Маст. фільм (12+) [СЦ]. 13.10 «Аніскін і Фантамас». Маст. фільм (12+). 15.50 «Запіскі на палях». Іван Навуменка: агнявая рубяжыя кнігалюба [СЦ]. 16.15 «Дом, у якім я жыў». Маст. фільм (12+) [СЦ]. 17.55 «Камертон». Заслужаная артыстка Рэспублікі Беларусь Людміла Станевіч. 18.20 «Па запалкі». Маст. фільм (12+). 20.00 «Архітэктура Беларусі». 20.40 «Калыханка» (0+). 21.05 «Пахроўскія вароты». Маст. фільм (12+). 23.25 «Арт-гісторыі». «І адчува- ючы... бачыць». Мастакі Натан Воранаў, Алеггерд Малішэўскі, Васіль Зянько.

5 Беларусь 5

7.00, 10.50, 14.35, 15.45, 16.55 Азбука спорту. 7.10 Бятлон. Чэмпіятат свету. Антолць — Антэрсельва. Спрынт. Мужчыны. 8.40, 18.00 Канькабежны спорт. Юніёрскі Кубак свету. 11.00, 13.30 Скачкі на батuce. Кубак свету. 12.00 Дзюдо. Чэмпіятат Бела- русі. 14.50 Бятлон. Чэмпіятат свету. Антолць — Антэрсельва. Гонка пераследу. Жанчыны. 15.55 Гульні «навыраст». 16.25 Піт-стоп. 17.05 Бятлон. Чэмпіятат свету. Антолць — Антэрсельва. Гонка пераследу. Мужчыны. 19.25 Футбол. Чэмпіятат Англіі. «Арсенал» — «Ньюкасл». (У пе- рапынку — Спорт-цэнтр.) 21.30 Вынікі тыдня. 22.15 Барацьба. Чэмпіятат Еў- ропы. 0.25 Тэніс. WTA.

Н АНТ

7.00, 9.00, 16.00 [СЦ] Нашы на- віны. 7.10 «Здароўе» (16+). 8.05 «Жыццё іншых» (12+). 9.10 «Нядзельная прапаведзь» [СЦ]. 9.25 «Метэгаід». 9.45 Маст. фільм «Кахаю цябе люблю» (16+). 11.35 «Бачылі відэа?» (6+). 13.20 «13 адценняў каханья». Канцэрт Іскія Абялян (6+). 15.10, 16.20 «Кропля ў кроплю» (16+). 18.15 «Лепш за ўсіх!» (6+)

20.00 «Контурь». 21.20 «Дансе Рэвалюцыя» (6+). 23.05 «Спарткуб» (16+). 23.25 Маст. фільм «Зімовы ра- ман» (12+).

С СТБ

6.35, 1.15 «Сакрэтныя тэрыто- рыі» (16+). 8.15 Документальны спецпраект (16+). 9.05 «Мінтранс» (16+). 10.00 «Скардзіцца дазваляец- ца». 10.30 «Вялікі горад». 11.00 «Невядомая гісторыя» (16+). 12.15, 13.40, 16.40 «Бацькі». Се- рыял (16+). 13.30, 16.30 Навіны «24 гадзіны». 17.40, 20.35 «Адплата». Серы- ял (16+). 19.30 «Тыздзень» (12+). 22.15 «Тыздзень спорту». 22.45 Спартыўныя бальныя тан- цы «Minsk open». Другі дзень. 23.55 «Засакрэчаныя спісы» (16+).

МІР МІР

6.00 «Мільён пытанняў аб пры- родзе» (6+). 6.10 «Беларусь сёння» (12+). 6.40 М/ф (6+). 7.50 «Культ/Турызм» (16+). 8.20 «Яшчэ танней» (12+). 8.55 «Сусветныя гульні розуму» (0+). 9.25 «Фазэндалайф» (6+). 10.00 Навіны (блгучы радок). 10.15 «Грай, дутар!» (16+). 10.50 Серыял «Запасны ін- стынкт» (16+). 15.15, 16.15, 19.30 Серыял «Першае правіла каралевы» (16+). 16.00 «Надвор'е». 18.30, 0.00 «Разам». 21.05, 1.00 Серыял «Заганы і іх прыхільнікі» (16+). 2.30 Маст. фільм «Таямнічы востраў» (6+).

РТР— Беларусь

7.00 Маст. фільм «Права на ка- ханне» (12+). 10.20 «Калі ўсе дома» (12+). 11.15 «Вуснамі дзіцяці». 12.05 «Тэст». 13.05 Маст. фільм «Мама вы- ходзіць замуж» (12+).

15.00 Маст. фільм «Жанаты ха- ласцыя» (12+). 16.40 Маст. фільм «Папяровы самалётчэк» (12+). 20.00 Весткі тыдня. 21.15 «У людзях». 21.45 Маст. фільм «Ты маё святло» (12+). 23.20 Масква. Крэмль. Пуцін. 0.00 «Нядзельны вечар з Уладзі- мірам Салаўевым».

НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз». 6.10 Спорт-мік. 6.20 Тетра інтэлігент. Беларусь не- вядомая (6+). 6.50 «Гісторыі рамонту» (0+). 7.25 Жанчыны і спорт. 8.00, 10.00, 16.00 Сёння. 8.20 «Адночы...» (16+). 9.05 Родныя людзі. 9.30 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+) 10.25 «Першае перадача» (16+). 11.00 «Цуд тэхнікі» (12+). 11.55 «Дачны адказ» (0+). 12.55 «Наш СпажыўНагляд» (16+). 14.00 Серыял «Чарноў» (16+). 16.20 «Следства влі...» (16+). 18.00 «Новыя рускія сенсацыі» (16+). 19.00 «Вынікі тыдня». 20.15 «НЗ. Расследаванне» (16+). 20.45 «Зоркі слышліся» (16+). 22.15 Ты не паверыш! (16+). 23.20 «Зразумець і абясшко- дзіць» (12+). 23.50 Камедыя «Муж па выклі- ку» (16+).

8 канал

7.00, 14.30, 18.30, 21.05, 1.00 «Надвор'е» + «Эрана». 7.05 «Мульт-парад». 8.00 Камедыя «Дарагі тата» (12+). 9.30 «Утрамдзіць». 9.35 «Гатуй як шэф». 10.00 «Законы прывабнасці». 10.45 Меладрама «Найлепшае ўва мне» (12+). 12.40 Трылер «Паміж намі го- ры» (16+). 14.35 «Глядзіць усёй сям'ёй». «Трус Пітэр» (6+). 16.15 Серыял «Пуаро Агаты Крысі»». 17.10 Серыял «Касл» (12+). 18.00 «BELFASHION.TV». 18.35 Драма «Метро» (16+). 20.50 «Вечарніца». 21.10 Вестэрн «Касцяны тама- гаўк» (18+). 23.25 Трылер «Гульні памяці» (16+).

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+). 7.20 «Лаві момант» (16+). 8.35 «Галерэя прыгажос- ці» (16+). 9.30 «КВЗ. Па-нашаму» (16+). 10.30 Баявік «Турыст» (12+). 12.25 Скэтч-шоу «Даеш моладзь» (16+). 13.35 «Справа была ве- адыма» (16+). 14.35, 2.10 Серыял «Па- куль цвіце папараць» (16+). 16.30 Серыял «Шчаслі- выя разам» (16+). 17.30, 0.25 «Уральскія пельмені» (16+). 1.8.3.0 С е р ы я л «#СеняФедзя» (16+). 20.00 Серыял «Бамбізы» (16+). 21.00 Серыял «Івано- вы — Івановы» (16+). 22.00 Фантастыка «Пяты элемент» (16+). 1.20 Серыял «Цацкі» (16+). 3.50 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+). 5.10 Скэтч-шоу «6 ка- раў» (16+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 На- вiны культуры. 6.35 «Пешшу...» Масква пушкінская. 7.05, 20.05 «Правiлы жыцця». 7.35 «Міколка Пушкін». Дак. фільм. 8.20 «Станцыйны нагляд- чыі». Маст. фільм [СЦ]. 9.30 «Ншчыя Раманавы». «Спадчына для Кацяры- ны» [СЦ]. 10.15 «Назiральнік». 11.10, 1.10 XX стагоддзe. «Слова Андронікава». «Тагiльская знаходка». 1976 год. 12.25, 18.45, 0.30 Улада факта. 13.10 «Лiнiя жыцця» [СЦ]. 14.05 Прыгожая плане- та. 14.20 Замежная справа. 15.10 Навiны. Падрабяз- на. АРТ.

15.25 «Барыс Пастэрнак: расказаны голас» [СЦ]. 15.55 «Агора». Ток-шоу. 16.55 Да 100-годдзя з дня нараджэння Міхаіла Швейцэра. «Мёртвыя ду- шы». Серыял. 1-я серыя. 18.05 «Несталічныя тэатры». Краснаярскі тэатр оперы і балета [СЦ]. 19.45 Галоўны роля. 20.30 «Добрай ночы, ма- лыя!» 20.45 Ступені цывілізацыі [СЦ]. 21.40 «Саці. Нясумная класіка...» 22.20 «Раскол». Серыял (16+) [СЦ]. 23.10 «Маналог у 4 част- ках. Аляксандр Адабаш- вая. Частка 1-я [СЦ]. 0.00 «Адкрытая кніга». Алег Дзямідаў [СЦ]. 2.25 Раман у камені. «Аў- стрыя. Зальцбург. Палац Альтэнау». Дак. фільм.

НОВАЛЬГІЯ Настальгія

6.00 Маст. фільм «Федзь- ка» (12+). 7.00, 9.50, 11.45, 13.00, 14.45, 15.45, 17.15, 21.45, 23.00, 1.05, 3.45, 5.00 Му- зычная настальгія (12+). 7.30 Дак. фільм «Мас- коўская элегія». 1988 год (16+). 9.00 «Быў час». 2009 год (16+). 10.00 Тэлеспектакль «Усяго некалькі слоў у гонар спадара дэ Мал'е- ра». 1973 год (16+). 12.00 Дак. фільм «Ю. В. Андропаў. Старонкі жыцця». 1985 год (12+). 13.10 «Вакол смеху». 1981 год (12+). 15.00, 21.00, 3.00 «Міну- лы час» (12+). 15.16.00 Маст. фільм «Маленькая ласка» (16+). 18.00 «СевАлогія» з Се- вама Наўгародцавым: «Музычны самвыдат». 2005 год (18+). 19.00 Фільм-спектакль «Прышыйшо мужчына да жанчыны». 1990 год (18+). 22.00 «Народжаныя ў СССР» (12+). 0.00 «Да і пасля...» з Ула- дзімірам Малчанавым. 2009 год (16+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

1.05 Скачкі на лыжах з трампліна. Кубак све- ту (12+). 2.30, 9.00 Горныя лыжы. Кубак свету. (12+). 4.15 Веласпорт. «Вуэльта Валенсіі» (12+). 5.00, 15.00 Снукер. Су- светны Гран-пры (6+). 7.00 Лыжныя гонкі. Кубак свету (6+). 11.30 Настольны тэніс. Кубак Еўропы (6+). 13.00, 15.45, 21.05 Сну- кер. Welsh Open.

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

0.55 Захачу і саскочу (16+). 3.30 Захачу і саскочу. Майстар-клас (16+). 5.40 Захачу і саскочу. Су- пергероі (16+). 7.40 Ну што прыехалі? (12+) 9.30 Авечка Долі бы- ла злая і рана памерла (6+). 11.50 Раство з няўдачні- камі (16+). 13.45 Старскі і Хатч (12+). 15.45 Бармен (16+). 17.30 Каханне жыве тры гады (16+). 19.30 Украдзі маю жонку (16+). 21.20 Пад маскай жыга- ла (16+). 23.00 1+1 (16+).

ТВ3 ТВ3

6.00 Документальная ка- лекцыя «Беларусь-філь- ма» (12+). 6.15 М/ф (6+). 7.30 «Варына варэнне» (6+). 7.50, 4.10 «Перыскоп» (16+). 8.10 «Прадмет абажан- ня». Драма (12+). 10.05, 4.30 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+). 11.05, 18.25 «Спялая» (16+). 12.10 «Асцярожна, мах- лярый!» (16+)

12.45 «ТБЗ вядзе рассле- даванне» (16+). 13.40 «Трамвай у Па- рыж». Меладрама (12+). 15.35 «Чалавек-невідзім- ка» (16+). 16.35 «Натуральны ад- бор» (12+). 17.25 «Развітанне» (16+). 19.30 «Відавочцы» (16+). 20.10, 3.20 «Гэта рэаль- ная гісторыя» (16+). 21.10 «Следства па це- лев». Серыял (16+). 23.00, 2.40 «Прысуд» (16+). 23.50 «Уся праўда» (12+). 0.25 «Звышнатураль- нае». Серыял (16+). 1.10 «Шліён па сусед- стве». Камедыя (12+).

TV 1000 ТВ1000

6.10, 16.10 Прабач, хачу на табе ажаніцца (12+). 8.20 Эвалюцыя (12+). 10.10 Легенды восені (16+). 12.30 Смurfікі (0+). 14.20 Смurfікі-2 (6+). 18.10 1+1 (16+). 20.10 Сем гадоў у Тыбе- це (16+). 22.40 Неверагодныя пры- годы факіра (16+). 0.20 Мой хлопчык (12+). 2.10 Гонка стагоддзя (16+). 4.05 Пацучыныя бегі (12+).

ТВ1000 Рускае кіно

7.20 СуперБабровы. На- родныя мсціўцы (12+). 9.10 Царэўна-жабка (6+). 9.50 Час першых (6+). 12.25 Стацкі саветнік (16+). 14.50 Апошняе выпраба- ванне (16+). 17.25 Дзеткі напратак (12+). 19.00 Вольф Месінг: які бачыў скрозь час (12+). 20.50 Пра любоў (16+). 23.00 Вучань (18+). 1.10 Вушылка (12+). 3.30 Кухня ў Парыжы (12+). 5.30 Мне не баліць (16+).

National Geographic Geographic

6.00, 5.35 Навуковыя не- дарэчнасці (16+). 6.50, 9.15 Асушыць акіян (16+). 7.40 Дзікі тунец (16+). 8.30 На пылтах па Юка- не (16+). 10.00 Непакорлівы вост- раў. 11.30, 3.15 Аўта-SOS (16+). 12.20 Сапраўдны супер- кар (16+). 13.05 Падарожжы з Гор- данам Рамзі (16+). 13.50 Міжнародны аэра- порт Дубай (16+). 14.40, 20.35, 2.30 Рассле- дванні авіякатастроф (16+). 16.15, 23.45 Геній (16+). 18.15, 21.25, 22.10, 1.40, 4.00 У дзікай прыродзе з Беарам Грылсам (16+). 19.45 Інстынкт выжыван- ня (16+). 22.55 Экстрэмальнае па- дарожжа: Другая сусвет- ная вайна (16+). 4.50 Космас: прастора і час (16+).

Discovery Discovery

8.00 Мільярдэр пад пры- крыццём (12+). 8.50, 15.45, 22.10, 0.0 Ма- хінатары (12+). 9.40, 13.55, 17.05, 21.15, 5.00 Як гэта ўстроена? (12+) 10.30, 17.35, 2.40 Мяцеж- ны гараж (16+). 11.20, 23.05 Паляўнічыя на рэліквіі (16+). 12.15 Выжыць любой цан- ой (16+). 13.05 Дальнабойшчык у Амерыцы (12+). 14.50, 16.40 Як гэта збро- лена? (12+) 15.15 Верф будучыні (12+). 18.30, 0.55 Паляўнічыя на старызну (12+). 19.25 Войны за малюс- каў (16+). 20.20, 3.30 Аляска: сям'я з лесу (16+). 1.50 Тыкл (16+). 4.15 Склады: бітва ў Ка- надзе (16+). 5.45 Лабараторыя выбу- ховых ідэй (16+). 6.30 Беар Грылс: па сля- дах тых, хто выжыў (16+). 7.15 Рака забыцця (16+).

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.20 Зона Х. Крымінальная хроніка (16+).
9.10, 22.10 Серыял «След» (16+).
10.45 Дзень у вялікім горадзе.
11.45, 12.10, 13.05, 18.35, 19.20 Меладрама «Дажджы да каханья» (12+).
14.00 «Здраваа здаровым быць!» (6+).
14.50, 15.25 Меладрама «Прыгожае жыццё» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Беларуская часінка.
21.00 Панарама.
21.50 Спецыяльны рэпартаж АТН (12+).
0.00 Сфера інтарэсаў.
0.45 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
9.00, 18.10 Тэлебарометр.
9.05, 20.00 «Зразумець. Даравець» (16+).
9.40, 20.35 «Сямейныя гісторыі» (16+) [СЦ].
10.10, 22.45 «Экстрасэнсы-дэтэктывы» (16+).
11.00, 18.15 «Маскоўская барзая». Серыял (16+).
12.45, 23.45 Серыял «Тэст на цяжарнасць» (16+).
13.40 «Свет навыварат. Бразілія» (16+).
14.55 М/с «Чарапашкі-ніндзя» (12+).
15.40 Нічога сабе ньюз (12+).
15.45 «Пін-код» (12+).
16.25 «Не нарадзіся прыгожай». Серыял (12+).
17.15 «Арол і рэшка. Рай і пекла» (16+).
21.10 Спортлато 6 з 49, КЕНО.
21.15 «Вяселле усляплюю» (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабранарак».
7.35, 15.25 «Беларуская кухня». Капуныя бліны і кіслая капуста з просам.
8.05, 12.00, 20.15 Навіны культуры.
8.25, 20.35 «Гэты дзень».
8.30, 21.05 «Доктар Жывага». Маст. фільм. 9-я серыя (16+).
9.15, 23.15 «Ігар Лучанок. Аб

песнях, Радзіме, аб сябрах». Дак. фільм (12+).
9.55 «Майстры і куміры». Пазтэса, перакладчыца, журналіст Людміла Паўлікава-Хейдарова.
10.45, 15.55 «Візіт да Мінатаўра». Маст. фільм. 2-я серыя (12+).
12.15, 17.30 «Апошні дзень». Валерыя Залатухін (12+).
12.55 «Вясна». Маст. фільм (12+).
14.35 «Музыка для ўсіх». Канцэрт.
17.00 «Дом, дзе жыве мастацтва». Дак. фільм да 80-годдзя Нацыянальнага мастацкага музея Рэспублікі Беларусь. Фільм першы.
18.05, 21.50 «Гаспадар тайгі». Маст. фільм (12+).
19.30 «Ваша лато», «Пяцёрчэка».
20.00 «Суразмоўцы».
20.40 «Калыханка» (0+).

5 Беларусь 5

7.00, 12.20 Азбука спорту.
7.10 Канькабежны спорт. Кубак свету.
9.55 Футбол. Чэмпіят Англіі. Агляд тура.
10.55, 23.30 Барачэба. Чэмпіят над Еўропы.
12.30 Матч-пойнт.
13.00 Тэніс. WTA.
18.00 Хакей. Чэмпіят Беларусі. «Юнацтва-Мінск» — «Гомель». (У пераліках — Спорт-цэнтр.)
20.20 Хакей. КХЛ. «Дынама» (Рыга) — «Дынама» (Мінск). (У пераліках — Спорт-цэнтр.)
23.00 Спорт-кадр.

Н АНТ

6.00, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
7.00 [СЦ], 8.00 [СЦ], 9.00 [СЦ].
11.00, 13.00, 16.00, 18.00 [СЦ], 20.30 Навіны.
7.05, 8.05 «Трывожная кнопка» (16+).
9.10 «Тэорыя змовы» (16+).
9.55 «Жыць здарова!» (16+).
11.10 Серыял «І ўсе-такі я кахаю...» (16+).
12.10 «Модны прыгавор» (6+).
13.10 Серыял «Пенелопа» (16+).
15.05 «Давай пажэнімся!» (16+)
16.20, 0.25 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.20, 18.20, 23.10 «На самай справе» (16+).
18.55 «Нахай гавораць» (16+).
20.00 Час.
21.10 Серыял «Трыгер» (16+).
22.10 «Док-ток» (16+).

С СТБ

6.00, 6.40, 7.45, 8.40 «Раніца СТБ».
6.30 [СЦ], 7.30 [СЦ], 8.30 [СЦ].
10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
9.00, 23.00 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40 «Баец». Серыял (16+).
12.25 «Вадзіца па-руску» (16+).
12.35, 21.15, 23.50 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45, 20.30, 1.15 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
14.45 «Як уладкаваны свет» (16+).
15.40 «Глядзець усім!» (16+)
20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 «Міншчына».
22.00 «Скардзіцца дазваляецца».

МІР МІР

6.00 «Любімыя акцёры. Г. Віцын» (12+).
6.30 Маст. фільм «Дзелавыя людзі» (0+).
8.20, 10.10 Серыял «Развод і дзясвоаче прозвішча» (12+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.45 Навіны (бягучы радок).
13.15 «Справы судовыя. Грашы вярніце!» (16+)
14.10 «Справы судовыя. Бітва за будучыню» (16+).
15.05 «Справы судовыя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 19.25 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.50 «Гульня ў кіно» (12+).
21.15 «Сусветныя гульні розуму» (0+).
21.55, 0.00 Серыял «Гульня. Рэванш» (12+).
1.00 «Сямейныя гісторыі» (16+).
1.30 «Паляўнічыя на прывідаў» (16+).
2.00 «Водпуск без пучёўкі» (16+).
2.50 AC/DC: Live at River Plate (16+).
4.55 «Мая-твая ежа» (16+).
5.20 «Здароўе» (16+).

МОЙ 8 канал

7.00, 15.40, 18.15, 21.05, 0.45 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 15.50 «Мультипарад». «Мой маленькі поні».
7.30, 15.45 «Гумарынка».
7.35 Трылер «Марскі бой» (12+).
9.40, 20.00 Драма «Ардынартар» (16+).
10.25 Дак. фільм «Ісландыя».
11.10 Прыгоды «Прынц Персіі. Пляскі часу» (12+).
12.55, 18.20 Серыял «Унутры» (16+).
14.30 Серыял «Вялікая імператрыца» (12+).
17.00 «Прызнайся, што смачна!»
17.25 Серыял «Агент Мак Гайвер» (16+).
20.50 «Вечарніца».
21.10 Камедыя «Загадкавае зайбавіцтва» (16+).
22.50 Трылер «Паміж намі горы» (16+).

БЕЛАРУСЬ РТР Беларусь

7.00 «Новая раніца».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.35 «Лёс чалавека» (12+).

13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.40 Серыял «Тайны следства».
17.25 «60 хвілін.
18.35 «Андрэі Малахаў. Прамы эфір» (16+).
20.40 Серыял «Вялікія надзеі» (12+).
22.30, 23.10 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ Беларусь

6.05 «Астрапрагноз».
6.10 Спорт-мік.
6.25 «50 рэцэптаў першага» (12+).
7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
7.10 «Здароўе» (12+).
8.20, 10.20 Серыял «ППС» (16+).
9.35, 22.00 «НЗ.б».
10.45 Серыял «Масква. Тры вакзалы» (16+).
12.35 Спецыяльны рэпартаж (12+).
13.25, 16.30 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.00 Пракурорская праверка. (16+).
15.05, 17.05 Баявік «Марскія д'яблы» (16+).
16.25, 19.40, 23.20 Сёння. Галоўнае.
17.55 «ДНК» (16+).
19.55 Дэтэктыву «Пёс» (16+).
21.00, 22.25 Дэтэктыву «Неўскі» (16+).
23.35 Серыял «Адсея сышчыка Гурава» (16+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30 «Лета Гасподня». Стрэчэнне Гасподня [СЦ].
7.05 «Шайбу! Шайбу!» «Матч-рэванш». «Метэор» на рынку». М/ф.
8.05 «Розыгрыш». Маст. фільм.
9.40, 0.50 Тэлеопак.
10.10 «Рабыня каханая». Маст. фільм [СЦ].
11.40 «Пятае вымярэнне» [СЦ].
12.10, 1.20 «Вясёлкавы свет прыроды Коста-Рыкі». Дак. фільм [СЦ].
13.05 Жыццё выдатных ідэй. «Новая фізика. Рэліктавае выпраменьванне» [СЦ].
13.30 «Тэатральны летапіс». Уладзімір Зельдзін. Абранае.
14.15 «Настаўнік танцаў». Маст. фільм.
16.35 Урачыстае адкрыццё XIII Зімовага міжнароднага фестывалю мастацтваў Юрыя Башмета ў Сочы.

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.20 «Лаві момант» (16+).
8.35 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).
9.35 М/с «Тры каты» (0+).
10.05 М/с «Качыныя гісторыі» (0+).
10.25 М/с «Цімон і Пумба» (0+).
11.00 Make-over шоу «Рогаў у горадзе» (16+).
12.00 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
13.00 Анімацыйны фільм «Замбезія» (12+).
14.30, 22.35, 2.40 «Уральскія пельмені» (16+).
15.55 Камедыя «Секс па дружбе» (16+).
18.05 Камедыя «Кухня. Апошняя бітва» (12+).
20.20 Камедыя «Зялёны шэршань» (12+).
0.00 Жахі «Прыстанакзла: апошняя глава» (18+).
1.50 «Саранж» (16+).
3.55 Скетч-шоу «Даеш моладзь» (16+).
5.10 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30 «Лета Гасподня». Стрэчэнне Гасподня [СЦ].
7.05 «Шайбу! Шайбу!» «Матч-рэванш». «Метэор» на рынку». М/ф.
8.05 «Розыгрыш». Маст. фільм.
9.40, 0.50 Тэлеопак.
10.10 «Рабыня каханая». Маст. фільм [СЦ].
11.40 «Пятае вымярэнне» [СЦ].
12.10, 1.20 «Вясёлкавы свет прыроды Коста-Рыкі». Дак. фільм [СЦ].
13.05 Жыццё выдатных ідэй. «Новая фізика. Рэліктавае выпраменьванне» [СЦ].
13.30 «Тэатральны летапіс». Уладзімір Зельдзін. Абранае.
14.15 «Настаўнік танцаў». Маст. фільм.
16.35 Урачыстае адкрыццё XIII Зімовага міжнароднага фестывалю мастацтваў Юрыя Башмета ў Сочы.

18.10 80 гадоў з дня нараджэння Паўла Лебешава. «Няскончая п'еса». Дак. фільм [СЦ].
18.50 «Кін-дза-дза!» Маст. фільм [СЦ].
21.00 «Агора». Ток-шоу.
22.00 Кіно на ўсе часы. «Паўночная жара». Маст. фільм.
23.55 Клуб 37.
2.10 «Шукальнікі». «Містычны Даргаус».

НОВАЎЛІНІЯ Настальгія

5.55 Фільм-спектакль «Рэвізор». 1982 год (12+).
9.00, 15.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
9.45, 11.00, 13.20, 15.45, 19.25, 23.25, 2.40, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
10.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
20.20 «Даіпастля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1979-ы. 2-я частка. 2009 год (16+).
13.25 Маст. фільм «Матылёк» (12+).
13.40 «Музычная гавань Элеаноры Філінай» (16+).
16.00 «Колба часу» (16+).
17.00 Фільм-канцэрт гурта «Дети». 1988 год (16+).
18.00 Маст. фільм «Багата нявеста» (12+).
19.50 «Каму ён патрэбна, гэты капіталізм?» 1992 год (16+).
21.00 «Быў час». 2009 год (16+).
22.00 Тэлеспектакль. Оскар Уайльд «Як важна быць сур'эзным». 1976 год (16+).
0.00 «Спяем, сябры!» з Наталіей Казалюкавай. 2005 год (12+).
1.15 «Вакол смеху». 1982 год (12+).

ТБЗ ТБЗ

6.00 Дакументальная калекцыя «Беларусьсфільма» (12+).
7.15 М/ф (6+).
8.40 «M&S» (12+).
9.10 «Пра здароўе. Знарок і ўсур'ёз» (12+).
9.40, 23.35 «Перыскоп» (16+).
10.00 «Варына варэнне» (6+).
10.20 «Далёка і яшчэ далей» (16+).
11.20, 1.20 Серыял «Чорны сабак» (12+).
15.15 «Пагоня за смакам» (12+).

3.30 Санны спорт. Чэмпіят свету (12+).
5.00 Снукер. Welsh Open (6+).
7.30 Бялтон. Чэмпіят свету. Антхольц. Змешаная эстафета (6+).
9.30 Тэніс. Australian Open (6+).
10.30, 20.35 Аўтагонкі. Формула Е (12+).
11.50, 14.45 Горныя лыжы. Кубак свету.
16.00, 18.05 Лыжныя гонкі. Кубак свету (6+).
16.40 Бялтон. Чэмпіят свету. Антхольц. Спрынт. Мужчыны.
21.45 Фрыстайл. Кубак свету (12+).

TV 1000 ТБ1000

6.10 Трыстан і Ізольда (12+).
8.45 Джэйм Эйр (12+).
11.05 Рамэа і Джульета (12+).
13.10 Код да Вінчы (16+).
15.50 Анёлы і дэманьы (12+).
18.15 Якія не спяць у Сіэтлі (6+).
20.10 Вясельны перапалюк (12+).
4.45 Пад маскай жыгала (16+).
6.25 Супергеройскае кіно (16+).
8.00 Каханне жыве тры гады (16+).
10.00 Бандыты (16+).
11.45 Калі б я была мужчынам (18+).
13.40 Саваіцкія каты (16+).
15.35 Больш чым сябар (16+).
17.35 Ходзяць чуткі (12+).
19.30 Нявеста, якая ўцякла (16+).
21.45 Сябар нявесты (16+).
23.40 «Горка!» у Мексіцы (18+).

ТВ1000 Рускае кіно

7.55 Бласпавіце жанчыну (12+).
10.05 Арол і рэшка (16+).
11.35 Аб чым маўчаць дзяўчаты (12+).
13.10 Цвярозы кіроўца (16+).
15.00 Граніца. Таежны раман (16+).
17.20 Няккі (16+).
19.00 Палюбоўніцы (16+).
20.45 Метро (16+).
23.05 Апаваднанні (18+).
1.05 Жаніх (12+).
2.45 Шчаслівы выпадак (12+).
4.10 Каралёў (12+).

National Geographic

6.00 Як перамагаць ва ўсім (16+).
6.25 Зона будаўніцтва (16+).
7.15 Варажыя планеты (16+).

8.55 Золата ў халоднай вадзе (16+).
9.40 Унутры неверагоднай механікі (16+).
10.25 Аўта-SOS (16+).
12.00 Сведкі катастрофы (16+).
12.45, 15.50, 19.45 У дзікай прыродзе з Беарам Грылсам (16+).
13.35 Асушыць акіяны: уцеці з «Алькатраса» (16+).
14.20 Асушыць акіян: без следу (16+).
15.05 Інстынкт выжывання (16+).
16.40 Антарктыка (16+).
17.25 Экстрэмальныя даследчыкі (16+).
19.00, 21.20, 3.40 Апакаліпсіс: вайна светаў (16+).
20.35 Генуя: храналогія катастрофы (16+).
22.55 Апакаліпсіс: Другая сусветная вайна (16+).
0.25 Служба бяспекі аэрапорта: Бразілія (16+).
2.00 Злавіць кантрабандыста: аэрапорт Кэнэдзі (16+).
4.25 Разумныя гарады свету: Бухарэст (16+).
5.15 Разумныя гарады свету: Мэксэрама (16+).

Discovery Discovery

8.00, 9.40 Як гэта зроблена? (12+)
8.25, 9.15 Як гэта ўстроена? (12+)
8.50 Ручная работа (12+)
10.30 Аляска: апошні рубеж (16+)
11.20 Рака забыцця (16+)
12.15, 20.20 Махінатары (12+)
13.05, 3.30 Разбуральнікі легенд (16+)
14.50, 6.30 Стальныя хлопцы (12+)
15.45, 7.15 Паляўнічы на цацкі (12+)
16.40 Паляўнічыя на рэліквіі (16+)
17.35 Бітвы за кантэйнеры (12+)
21.15 Паляўнічыя на старызню (12+)
22.10 Залатая ліхаманка (16+).
0.00 Аўтабан А2 (12+).
0.55 Смартны ўлоў (16+).
1.50 Турбадзёт (12+).
5.00 НАСА: невытлумачальныя матэрыялы (12+).

1 Беларусь 1

6.00 Слова Мітрапаліта Паўла на свята Стрэчання Гасподняга. 6.10 Юнасць. 6.35 Меладрама «Клянуся кахаць цябе вечно». 1-я і 2-я серыі (16+). 8.20 Кулінарная дыпламатыя (12+). 9.00, 12.00, 15.00 Навіны. 9.10 Сянь жыцця. Андрэй і Вольга Смалыкі (12+). 9.45 Здароўе (12+). 10.45 Старое — новае (12+). 11.20 Гісторыі выратавання (12+). 12.10 Пакаленне.by (6+). 12.30 Меладрама «Нулявы цыкл». 1-я серыя (16+). 13.30 «Я ведаю». (6+). 15.15 Краіна. 15.45 «Кухня жыцця». (12+). 16.20 Меладрама «Была табе любімая». 1—4-я серыі (16+). 20.00 «Макаёнка, 9». 21.00 Панарама. 21.45 Меладрама «Клянуся кахаць цябе вечно». 1—4-я серыі (16+). 1.30 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 «Не нарадзіся прыгожай». Серыял (12+). 8.25 М/с «Пінгіны з Мадагаскара» (0+). 9.20, 21.15 Тэлебарометр. 9.25 Анімацыйны фільм «Прыгоды Шціна. Тайна Аднорога» (12+). 11.10 «Хто я?» (12+) 11.30 Калейка ў калейку (12+). 12.05 Камень, нажніцы, папера (16+). 12.35 «Свет навыварат. Бразілія» (16+). 13.25 «Чатыры вяселлі» (16+). 14.50 Трагікамедыя «Шоу Трумана» (12+). 16.35 Бялтон. Чэмпіянат свету. Спрынт. Мужчыны. 18.00 «Каханне на выжыванне» (16+). 19.40 Баявік «Хуткасць. Аўтобус 657» (16+). 21.10 Спортлаў 6 з 49, КЕНО. 21.20 «Чалавек-невідзімка» (16+). 22.15 Фантастыка «Стартэк. Бясконасць» (12+). 0.15 «Калі мы дома». Скетчком (16+).

3 Беларусь 3

7.25 «Сіла веры». 7.50 «Размовы пра духоўнае». Стрэчанне Гасподняга.

8.00, 14.20, 20.15 Навіны культуры. 8.20, 14.40, 20.35 «Гэты дзень». 8.25 «Па запалкі». Маст. фільм (12+). 10.00 «Жывая культура». Дзіцячы календы абрад «Куры» (вёскі Клічавскага раёна Магілёўскай вобласці). 10.25 «Беларуская кухня». Марыянавічы карась. 10.55 «Я хачу гэта убачыць!» (6+) 11.20 «Пакроўскія вароты». Маст. фільм (12+). 13.40 «Архітэктара Беларусі». 13.55 «Навукаманія» (6+). 14.45 Наталля Гайда. Віншаванні сяброў. 16.20 «Вясковы дэтэктыў». Маст. фільм (12+) [СЦ]. 17.45 «Аніскін і Фантамас». Маст. фільм (12+). 20.00 «Суразмоўцы». 20.40 «Калыханка» (0+). 21.05 «Штэсель жэніць Тарпуньку». Маст. фільм (12+). 22.20 «Дом, у якім я живу». Маст. фільм (12+) [СЦ].

5 Беларусь 5

7.00 Азбука спорту. 7.10 Свет англійскай прэм'ер-лігі. Відэачасопіс. 7.40 Бялтон. Чэмпіянат свету. Антхольц — Антэрсельва. Спрынт. Жанчыны. 9.00 «Вось гэта спорт!» 9.10 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Відэачасопіс. 9.40 Трэнервачны дзень. 10.10 Дзюдо. Чэмпіянат Беларусі. 12.15 Вялікі спорт. 13.00 Тэніс. WTA. 16.30 Авертайм. КХЛ. 17.00 Хакей. КХЛ. «Динама» (Мінск) — «Аўтамобіліст» (Екацярынбург). (У перапынках — Авертайм. КХЛ.). 19.30 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. «Манпелье» (Францыя) — БГК імя Мяшкова (Беларусь). (У перапынках — Спорт-цэнтр.) 20.50 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Норвіч» — «Ліверпуль». (У перапынку — Спорт-цэнтр.) 22.35 Фрыстайл. Кубак свету. 0.25 Барацьба. Чэмпіянат Еўропы.

Н АНТ

7.00, 9.00, 16.00 [СЦ] Нашы навіны. 7.10 «Маркаў. Нічога асабістага» (16+). 7.45 «Рэпарцёр» (16+). 8.05 «Ганна Герман. Дом каханя і сонца» (12+).

9.10 Маст. фільм «Забудзь мяне, мама!» (16+) 11.00 «Бачылі відаз?» (6+) 12.40 Серыял «Домік ля ракі» (16+). 16.20 «100 імянаў Беларусі» (16+). 17.15 «Сёння увечары» (16+). 20.00 «Нашы навіны». Суботні выпуск. 20.45 «Метэзагід». 21.10 «Клуб Вясёлых і Знаходлівых». Вышэйшая ліга (16+). 23.10 Маст. фільм «Кахаю цябе любю» (16+). 1.00 «Пра каханне» (16+).

С СТБ

6.10 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+). 7.50 «Анфас». 8.10 «Самая карысная праграма» (16+). 9.05 Дакументальны праект (16+). 10.00 «Мінск і мінчане». 10.30 «Цэнтральны рэгіён». 11.00 «Невядомая гісторыя» (16+). 13.30, 16.30, 19.30 Навіны «24 гадзіны». 13.40 Дакументальны спецпраект (16+). 14.35, 16.40 «Бацькі». Серыял (16+). 19.55 «СТБ-спорт». 20.05 «Паліяўнічыя на караваны». Серыял (16+). 23.15 Спартыўныя бальныя танцы «Minsk орен». Першы дзень. 0.20 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).

МІР МІР

6.00 «Мільёны пытанняў аб прыродзе» (6+). 6.10 «Саюзнікі» (12+). 6.40, 7.50, 5.45 М/ф (6+). 6.50 «Такія розныя» (16+). 7.20 «Сакрэтныя матэрыялы» (16+). 8.35 «Наша кіно. Гісторыя вялікага каханя» (12+). 9.10 «Слабае звяно» (12+). 10.00, 16.00, 19.00 Навіны (бягучы радок). 10.15 «Як у рэстаране» (12+). 10.45 «Сушветныя лэдзі» (12+). 11.20 Маст. фільм «Пакроўскія вароты» (0+). 14.15, 16.15, 19.15 Серыял «Любімая настаўніца» (16+). 23.30 Маст. фільм «Туз» (16+). 1.00 Маст. фільм «Яды, або Сушветная гісторыя атручвання» (16+). 3.00 Маст. фільм «Навагодні шлюб» (6+). 4.30 Маст. фільм «Маё каханне» (6+).

БЕЛАРУСЬ RTP— Беларусь

7.00 Маст. фільм «Я падару сабе цуд» (16+). 8.45 Маст. фільм «Розныя лёсы» (12+). 10.45 Маст. фільм «Пакуль б'ецца сэрца» (12+). 12.30 «Пяцёра на аднаго» (12+). 13.20 «Сто да аднаго» (12+). 14.10 «Смяцка дэвалюецца» (16+). 16.20 Маст. фільм «Слёзы на падушцы» (12+). 19.45 «Плюс-мінус». 20.00 Весткі ў суботу. 20.55 «Прывітанне, Андрэй!» (16+) 22.40 Маст. фільм «Ідэальны шлюб» (12+).

НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз». 6.10 Спорт-мікс. 6.20 Terra incognita. Беларусь невядомая (6+). 6.50 «Гісторыі рамонту» (0+). 7.20 Жанчыны і спорт. 8.00, 10.00, 16.00 Сёння. 8.20 «НЗ.by: час вынікаў». 8.50 «Гарады Беларусі» (6+). 9.25 «Урачэбныя тайны плюс» (12+). 10.25 Галоўная дарога (16+). 11.00 «Жывая ежа» (12+). 11.55 Квазарнае пытанне (0+). 12.50 Падзем, пядзімі! (0+) 13.45 Лёс гігантаў (6+). 14.15 Серыял «Чарноў» (16+). 16.25 «Следства вялі...» (16+) 19.00 «Цэнтральнае тэлебачанне». 20.35 Серыял «Пакараць нельга памілаваць» (16+). 0.20 «Таямнічая Расія» (16+).

8 канал

7.00, 14.40, 18.55, 21.15, 1.35 «Надвор'е» з «Эрана». 7.05 М/ф. 8.40 «Утрамдзія». 8.45 Камедыя «Смак жыцця» (0+). 10.30 «Прызыйнае, што смачна!» 10.50 Баявік «Веном» (16+). 12.45 Баявік «Людзі ў чорным» (12+). 14.45 «Глядзім усёй сям'ёй». М/ф. 16.35 Меладрама «Пасля» (16+). 18.15 «Законы прывабнасці». 19.00 Меладрама «Найлепшае ўва мне» (12+). 20.55 «Вечарніца». 21.05 «Фэшн is my прафэшн». 21.20 Баявік «Адночы ў Амерыцы» (16+).

ВТВ ВТБ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+). 7.20 «Лаві момант» (16+). 8.35 «Ералаш» (6+). 9.10 М/с «Тры каты» (0+). 9.30 М/с «Качыныя гісторыі» (0+). 9.50 М/с «Цімон і Пумба» (0+). 10.25 Фантастыка «Пяты элемент» (16+). 12.50 М/с «Чарадзейная кніга» (0+). 13.05, 18.30 Серыял «#СеняФедзя» (16+). 14.35, 1.45 Серыял «Пакуль цвіце папараць» (16+). 16.30 Серыял «Шчаслівы разам» (16+). 17.30, 0.00 «Уральскія пельмені» (16+). 20.00 Серыял «Бамбізы» (16+). 21.00 Серыял «Івановы — Івановы» (16+). 22.00 Фантастыка «Жывое» (16+). 0.55 Серыял «Цацкі» (16+). 4.45 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).

НОВАЛІГІ Настальгія

6.00 Дак. фільм «Ю. В. Андропаў. Старыні жыцця». 1985 год (12+). 7.00, 8.45, 9.45, 11.15, 15.45, 17.00, 19.05, 20.45, 21.45, 23.00, 1.00, 3.50, 5.45 Музычная настальгія (12+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 Навіны культуры. 6.35 «Пешшу...» Масква дзіцячая. 7.05, 20.05 «Правілы жыцця». 7.35 «Як узводзілі Вялікую Кітайскую сцяну». Дак. фільм [СЦ]. 8.25 «Легенды сусветнага кіно». Уладзімір Зельдзін. 8.55 Колер часу. Уільям Цёрнэр. 9.05, 22.20 «Раскол». Серыял (16+) [СЦ]. 10.15 «Назіральны». 11.10, 1.30 XX стагоддзе. «Дарагая Тацяна Івануна...» Фільм-прывісачнае Тацяна Пельцэр. 1992 год. 12.10, 16.25 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.

12.25, 18.40, 0.45 «Тым часам. Сэнсы». 13.10 «Больш, чым каханне». Васіль Качалаў [СЦ]. 13.50, 2.25 Раман у камені. «Спанія. Тартоса». Дак. фільм. 14.20 Замежная справа. «Вялікі пасол». 15.10 Навіны. Падрабязна. Кнігі. 15.25 «Барыс Пастэрнак: раскаваны голас» [СЦ]. 15.55 «Пятае вымарэнне» [СЦ]. 16.40 «Мёртвыя душы». Серыял. 18.00 «Несталічныя тэатры». Новасібірскі тэатр оперы і балета [СЦ]. 19.45 Галоўная роля. 20.30 «Добрай ночы, маляля!» 20.45 Ступені цывілізацыі [СЦ]. 21.35 «Раскаваны Араччэў». Дак. фільм. [СЦ]. 23.10 «Маналог у 4 частках. Аляксандр Адабаш'ян». Частка 2-я [СЦ]. 0.00 «Бурая і Бураў». Дак. фільм [СЦ].

EUROSPORT 1 EuroSport 1

2.05 Скачкі на лыжах з трампліна. Кубак свету (16+). 3.30 Веласпорт. «Тур Лангаві» (12+). 4.00 Тэніс. Australian Open (6+). 5.00, 10.30, 13.00, 15.00, 15.45, 21.15, 21, 45 Снукер. Welsh Open (6+). 7.00 Горныя лыжы. Кубак свету (12+). 9.00 Настольны тэніс. Кубак Еўропы (6+). 10.55 Фехтаванне. Серыя Гран-пры (6+). 12.00 Конны спорт. Кубак свету (6+).

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

1.00 Мільярд (12+). 2.55 Святочны перапалок (16+).

5.00 Падзем да чортавай бабулі (12+). 6.50 Старскі і Хатч (12+). 8.50 Дзень выбараў па-французску (16+). 10.35 Пад маскай жыгала (16+). 12.15 Супергеройскае кіно (16+). 13.55 Украдзі маю жонку (16+). 15.50 Чумавія боты жыцця (16+). 17.55 Любоў-маркоў па-французску (18+). 19.30 Пампушка (16+). 21.35 Калі б я была мужчынам (18+). 23.30 Сардэчна запрашаем у джунглі (12+).

ТВ3 ТВ3

6.00 Дакументальная калекцыя «Беларусь-фільма» (12+). 6.15 М/ф (6+). 6.50 «Школа доктара Камароўскага» (6+). 7.30 «Доктар І...» (16+).

3.00 «Буй час». 2009 год (16+). 4.00 Тэлеспектакль «Усяго некалькі слоў у гонар сладара дэ Мальера». 1973 год (16+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

2.05 Скачкі на лыжах з трампліна. Кубак свету (16+). 3.30 Веласпорт. «Тур Лангаві» (12+). 4.00 Тэніс. Australian Open (6+). 5.00, 10.30, 13.00, 15.00, 15.45, 21.15, 21, 45 Снукер. Welsh Open (6+). 7.00 Горныя лыжы. Кубак свету (12+). 9.00 Настольны тэніс. Кубак Еўропы (6+). 10.55 Фехтаванне. Серыя Гран-пры (6+). 12.00 Конны спорт. Кубак свету (6+).

TV 1000 ТВ1000

6.10, 18.15 Давайце патанцуем (12+). 8.20 Невергагодныя прыгоды факіра (16+). 10.10 Мой хлопчык (12+). 12.00 Сем гадоў у Тыбеце (16+). 14.30 Гонка стагоддзя (16+). 16.15 Пацучыныя скачкі (12+). 20.10 Код да Вінчы (16+). 22.50 Анёлы і дэмані (12+). 1.15 Каханне з першага погляду (18+). 2.45 Эвалюцыя (12+). 4.15 Даруй, хачу з табай ажаніцца (12+).

ТВ1000 ТВ1000 Рускае кіно

7.30 Дзеткі напратак (12+). 9.15 Вучылка (12+). 11.40 Пра любові (16+). 13.40, 19.00 Вольф Месінг: які бачыў скрозь час (12+). 15.25 Усё і адразу (16+). 17.10, 5.35 Цырызозы кіроўца (16+). 20.45 Палюбоўніцы (16+). 22.30 Граніца. Таежны роман (16+).

ТВ3 ТВ3

6.00 Дакументальная калекцыя «Беларусь-фільма» (12+). 6.15 М/ф (6+). 6.50 «Школа доктара Камароўскага» (6+). 7.30 «Доктар І...» (16+).

National Geographic National Geographic

6.00 Навуковыя недарэчнасці (16+). 7.05 Асушыць акія (16+). 7.55 Дзікі тунец (16+). 8.40 На пляхах па Юконе (16+). 9.25, 18.10 У дзікай прыродзе з Беарам Грылсам (16+). 10.15 Непакорлівы востраў (16+). 11.45, 3.40 Аўта-SOS (16+). 12.30 Спраўды суперкар (16+). 13.20 Егіпет з найвялікшым даследчыкам у свеце (16+). 14.05 Міжнародны аэрапорт Дубай (16+). 14.50, 20.30, 2.05 Расследаванні авіякатастроф (16+). 16.25, 23.35 Геній (16+). 19.00, 22.05, 1.20, 4.30 Гісторыі выратавання (16+). 19.45 Інстытут выжывання (16+). 21.20 Служба бяспекі аэрапорта: Перу (16+). 22.50 Сведкі катастроф (16+).

5.15 Космас: прастора і час (16+).

Discovery Discovery

8.00 Мільярдэр пад прыкрыццём (12+). 8.50, 14.50, 22.10, 7.15 Махінатары (12+). 9.40, 21.15, 5.00 Як гэта ўстроена? (12+) 10.30, 17.35, 2.40 Мяцежны гараж (16+). 11.20 Бтвы за кантайнеры (16+). 13.05 Турбадуэт (12+). 16.40 Як гэта зроблена? (12+)

ТВ1000 ТВ1000 Рускае кіно

7.30 Дзеткі напратак (12+). 9.15 Вучылка (12+). 11.40 Пра любові (16+). 13.40, 19.00 Вольф Месінг: які бачыў скрозь час (12+). 15.25 Усё і адразу (16+). 17.10, 5.35 Цырызозы кіроўца (16+). 20.45 Палюбоўніцы (16+). 22.30 Граніца. Таежны роман (16+).

ТВ3 ТВ3

6.00 Дакументальная калекцыя «Беларусь-фільма» (12+). 6.15 М/ф (6+). 6.50 «Школа доктара Камароўскага» (6+). 7.30 «Доктар І...» (16+).

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.15 Зона Х. Крымінальная хроніка (16+).

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
9.00, 18.15 Тэлебарометр.
9.05, 20.10 Серыял «Сляпяя» (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабрананак».
7.35 «Беларуская кухня». Ба- боўнікі.
8.05, 12.00, 20.15 Навіны куль- туры.

9.15, 23.20 «Казімір Семяновіч. Вялікае майстэрства артыле- рыі». Дак. фільм (12+).
9.55 «Майстры і куміры». На- родны артыст Беларусі Міхаіл Дрынеўскі.
10.45, 15.40 «Візіт да Мінатаў- ра». Маст. фільм. 3-я серыя (12+).

5 Беларусь 5

7.00, 12.40 Азбука спорту.
7.10 Хакей. КХЛ. «Дынама» (Рыга) — «Дынама» (Мінск).
9.10 Матч-пойнт.
9.40, 20.00 Барацьба. Чэмпіянат Еўропы.

Н АНТ

6.00, 7.05, 8.05 «Наша раіца».
7.00 [СЦ], 8.00 [СЦ], 9.00 [СЦ].
11.00, 13.00, 16.00, 18.00 [СЦ].
20.30 Нашы навіны.
9.10 «Тэорыя змовы» (16+).

С СТБ

6.00, 6.40, 7.45, 8.40 «Раіца СТБ».
6.30 [СЦ], 7.30 [СЦ], 8.30 [СЦ], 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
9.00, 23.00 «Загадкі чалавец-тва» (16+).

МІР МІР

6.00 Серыял «Закон і парадак. Злачынны намер» (16+).
8.50, 10.10 Серыял «Закон і па- радак. Адрэзаны аператыўныя расследаванні» (16+).

БЕЛАРУСЬ РТР РТР— Беларусь

7.00 «Новая раіца».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае».
22.40 Баявік «Воблачны ат- лас» (16+).

13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Наві- ны — Беларусь.
14.40 Серыял «Тайны след- ства».
17.25 «60 хвілін».
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).

НТБ—Беларусь

6.05 «Астрапрагноз».
6.10 Спорт-мік.
6.25 «05 рэцэптаў першага» (12+).

8 канал

7.00, 15.55, 18.20, 21.05, 1.35 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 16.05 «Мультипарад». «Мой маленькі поні».
7.30, 16.00 «Гумарынка».
7.35 Камедыя «Французскі па- цалунка».

ВТВ ВТБ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.20 «Лаві момант» (16+).
8.35 «Ералаш» (6+).
9.10 М/с «Тры каты» (0+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.00 Наві- ны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква вясковая.
7.05 «Правілы жыцця».

EUROSPORT 1 EuroSport 1

2.05, 9.30, 12.35 Бялтон. Чэмпіянат свету. Антхольц. Змешаная эстафета (6+).

15.10 «Лісты з правін- цы». Барнаул (Алтайскі край) [СЦ].
15.40 «Энігма». Паата Бурчудзэд.
16.20 «Мёртвыя душы». Серыял, заключная се- рыя.

НОВАЛІГІЯ Настальгія

6.00 «Спяем, сябры!» з Наталляй Казялковай. 2005 год (12+).

EUROSPORT 2 EuroSport 2

2.05, 9.30, 12.35 Бялтон. Чэмпіянат свету. Антхольц. Змешаная эстафета (6+).

3.00, 8.30 Веласпорт. «Тур Лангкаві» (12+).
3.30, 7.00 Алімпійскія гульні. «Насуперак уся- му» (12+).

КІНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

0.55 Сэрцаед (16+).
2.40 Калі б я была муж- чынам (18+).

ТВБ ТВБ

6.00 Дакументальная ка- лекцыя «Беларусьфіль- ма» (12+).

15.25 «Мой герой» (12+).
16.15, 3.00 «Знакі лёсу» (16+).
19.30 «Чалавек-невідзім- ка» (16+).

TV 1000 ТВ1000

6.10 Сем гадоў у Тыбеце (16+).
8.40 Апусканне (16+).
10.40 Госьця (16+).

ТВ1000 Рускае кіно

7.30 Кіроўца для Веры (16+).
9.40 Каралёў (12+).
11.55 Дзеткі напратат (12+).

National Geographic National Geographic

6.00 Навуковыя недарэч- насці (16+).

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15 Зона Х. Крымінальная хроніка (16+).
9.10 Серыял «След» (16+).
10.45 Дзень у вялікім горадзе.
11.45, 12.10, 13.05, 18.45, 19.20 Меладрама «Даждзь да каханьня» (12+).
14.05 «Здарава здаровым быццём» (6+).
14.50, 15.25 Меладрама «Прыгожае жыццё» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Сэнс жыцця. Мікалай Пінігін (12+).
17.30 Маршрут пабудаваны (12+).
21.00 Панарама.
21.50 Клуб рэдактараў (16+).
22.30 Меладрама «Жэраб лёсу». 1—4—я серыі (16+).
2.10 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
9.00, 18.15 Тэлебарометр.
9.05, 20.10 Серыял «Спялая» (16+).
10.00 «Чалавек-невідзімка» (16+).
10.55, 18.20 «Маскоўская барзая». Серыял (16+).
12.35 Серыял «Тэст на цяжарнасць» (16+).
13.35 «ЖаннаПажані» (16+).
14.30 М/с «Чаралашкі-ніндзя» (12+).
15.40 Нічога сабе нюз (12+).
15.45 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
16.25 «Не нарадзіся прыгожай». Серыял (12+).
17.15 «Арол і рэшка. Рай і пекла» (16+).
21.10 Спортлато 5 з 36, КЕНО.
21.15 Камедыя «Знаёмства з Факерамі» (12+).
23.20 Трылер «Званок-2» (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабрананак».
7.35 «Беларуская кухня». Курыца, запечаная ў цесце.
8.05, 12.00, 20.15 Навіны культуры.
8.25, 12.20, 20.35 «Гэты дзень».
8.30, 21.05 «Сын за бацьку...» Маст. фільм (16+) [СЦ].

9.50 «Мой бацька — Юрый Цвяткоў». Дак. фільм.
10.45, 15.55 «Візіт да Мінатаўра». Маст. фільм. 5-я серыя, заключная (12+).
12.25 17.40 «Апошні дзень». Ганна Герман (12+).
13.05, 18.15 «Паўлінка». Маст. фільм (12+).
14.20 «Сіла веры».
14.45 «Залаты шлягер-2019». Канцэрт.
17.10 «Дом, дзе жыве мастацтва». Дак. фільм да 80-годдзя Нацыянальнага мастацкага музея Рэспублікі Беларусь. Фільм чацвёрты.
19.35 «Артефакты».
20.00 «Архітэктура Беларусі».
20.40 «Калыханка» (0+).
22.30 «Я выбіраю цэбе!» Канцэрт Тарыела Майсурадзе.

5 Беларусь 5

7.00, 9.50 Азбука спорту.
7.10 На шляху да «Токія-2020». Відэачасопіс.
7.40 Бятлон. Чэмпіятат свету. Антхольц — Антэрсельва. Змешаная эстафета.
9.20 Авертайт.
10.00, 18.00 Тэніс. WTA.
16.05 Хакей для ўсіх.
16.35 Бятлон. Чэмпіятат свету. Антхольц — Антэрсельва. Спрынт. Жанчыны.
20.00 Барацьба. Чэмпіятат Еўропы.
22.00 Свет англійскай прэмьерлігі. Відэачасопіс.
22.30 «Вось гэта спорт!»
22.40 Спорт-цэнтр.
22.50 Футбол. Чэмпіятат Англіі. «Вулвэрхэмптан» — «Лестэр». (У пералічку — Спорт-цэнтр.)

Н АНТ

6.00, 7.05, 8.05 «Наша раніца». 7.00 [СЦ], 8.00 [СЦ], 9.00 [СЦ], 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 [СЦ], 20.30 Нашы навіны.
9.10 «Тэорыя змоваў» (16+).
9.55 «Жыцьц здарова!» (16+)
11.10 Серыял «Спадчына» (16+).
12.10 «Модны прыгавор» (6+).
13.10 Маст. фільм «Дача» (6+).
15.05 «Давай пажэнімся!» (16+)
16.20, 1.55 «Трывожная кнопка» (16+).
16.40 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.35, 18.20 «На самай справе» (16+).
18.50 «Поле цудаў» (16+).
20.00 Час.
21.10 «Голас. Дзеці». Новы сезон (0+).

23.10 Маст. фільм «Забудзь мяне, мама!» (16+)
1.00 «Пра каханне» (16+).

С СТВ

6.00, 6.40, 7.45, 8.40 «Раніца СТВ».
6.30 [СЦ], 7.30 [СЦ], 8.30 [СЦ], 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
9.00, 23.00 «Загадкі чалавечтва» (16+).
10.40 «Баец». Серыял (16+).
12.10 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.35, 21.20, 23.45 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.50, 16.50 «Экстранны выклік».
14.00, 20.30, 1.10 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
14.55, 22.05 «Глядзець усім!» (16+)
15.25, 17.00 «Паляўнічыя за караванамі». Серыял (16+).
20.00, 22.50 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 «Міншчына».

МІР МІР

6.00 Серыял «Закон і парадак. Злачынны намер» (16+).
8.50, 10.20 Серыял «Закон і парадак. Аддзел апэратыўных расследаванняў» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.45 Навіны (бягучы радок).
10.10 «У гасцях у лічы» (16+).
13.15 «Справы судовыя. Грошы верніце!» (16+)
14.10 «Справы судовыя. Бтва за будучыню» (16+).
15.05 «Справы судовыя. Новая гісторыя» (16+).
16.20 «Прыгавор!» (16+)
17.25 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
18.25 «Сусветныя гульні розуму» (0+).
19.15 «Слабае звязно» (12+).
20.10 Маст. фільм «Пакроўскія вароты» (0+).
23.05 «Гульня ў кіно» (12+).
23.50 «Начны экспэс» (12+).
0.55 «Трымайся, шоубізі!» (16+)
1.20 Маст. фільм «Туз» (16+).
2.50 Маст. фільм «Навагодні шлюб» (6+).
4.20 Маст. фільм «Блізняты» (0+).
5.40 М/ф (6+).

8 канал

7.00, 16.00, 19.55, 21.05, 1.10 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 16.05 «Мультипарад». «Мой маленькі поні».
11.30 «Гумарынка».
7.35 Прыгоды «Раскрадальніца грабніц» (16+).
9.35, 20.00 Драма «Ардынартар» (16+).
10.20 Дак. фільм «Арктычная тундра».
11.10 Драма «На мяжы штата» (18+).
13.15, 18.20 Серыял «Унутры».
14.50 Серыял «Вялікая імператрыца» (12+).
17.30 Серыял «Агент Мак Гайвер» (16+).
20.50 «Вечарніца».
21.10 Баявік «Людзі ў чорным» (12+).
23.05 Баявік «Веном» (16+).

БЕЛАРУСЬ РТР РТР—БЕЛАРУСЬ

7.00 «Новая раніца».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.

11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.35 «Лёс чалавека» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.40 Серыял «Тайны следства».
17.25 «60 хвілін».
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
20.40 «Новае і найлепшае». Канцэрт Іны Афанасьевай.
22.30, 23.10 «Гумарына» (16+).

НТБ—БЕЛАРУСЬ

6.05 «Астрапрагноз».
6.10 Спорт-мікс.
6.25 «50 рэцэптаў першага» (12+).
7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
7.10 «Здароўе» (12+).
9.50, 12.50 Серыял «ППС» (16+).
9.35 «НЗ.by».
10.45 Серыял «Масква. Тры вакзалы» (16+).
12.35 Спецыяльны рэпартаж (12+).
13.25, 16.30 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.00 Пракурорская праверка (16+).
15.05, 17.05 Баявік «Марскія дзяблы» (16+).
16.25, 19.40, 23.20 Сёння. Галоўнае.
17.55 «ДНК» (16+).
19.55 «Экспертыза злачынстваў» (16+).
20.25, 23.00, 23.35 Серыял «Гульня з агнём» (16+).
22.25 «НЗ.by: час вынікаў».

МОЯ КULTYPA KULTYPA

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Таржок залаты.
7.05, 20.05 «Правілы жыцця».
7.35 «Кунг-фу і шаалінская манахі». Дак. фільм [СЦ].
8.25 «Легенды сусветнага кіно». Нона Мардзюкова.
8.55 Колер часу. Рэнэ Магрыт.
9.05, 22.20 «Раскол». Серыял (16+) [СЦ].
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.25 XX стагоддзе. «Дуэт». 1973 год.
12.25, 18.40, 0.40 «Што рабіць?»

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.20 «Лаві момант» (16+).
8.35 «Ералаш» (6+).
9.10 М/с «Тры каты» (0+).
9.30 М/с «Качыныя гісторыі» (0+).
9.50 М/с «Цімон і Пумба» (0+).
10.25 Фантастыка «Жывое» (16+).
12.25 Скетч-шоу «Даеш моладзь» (16+).
13.05, 18.30 Серыял «#СеняФедзя» (16+).
14.35, 1.30 Серыял «Пакуль цвіце папараць» (16+).
16.30 Серыял «Шчаслівы разам» (16+).
17.30, 23.45 «Уральскія пельмені» (16+).
20.00 Серыял «Бамбізы» (16+).
21.00 Серыял «Івановы — Івановы» (16+).
22.00 Фантастыка «Паўстанне» (16+).
0.40 Серыял «Цацкі» (16+).
3.10 Серыял «Бязмоўныя сведка» (16+).
4.30 Скетч-шоу «Адна за ўсіх» (16+).
5.10 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).

НОВАЛЬГІ НАСТАЛЬГІЯ

6.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Музычны самвыдат». 2005 год (18+).
7.00 Фільм-спектакль «Прышшоў мужчына да жанчыны». 1990 год (18+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
9.45, 11.00, 13.05, 14.45, 15.45, 17.00, 20.40, 21.45, 23.00, 1.00, 2.45, 3.45, 5.15 Музыкальная настальгія (12+).
10.00, 16.00, 22.00 «Нараджэння ў СССР» (12+).
12.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім. 2006 год (16+).
13.40 Кінаканцэрт «Дэ-тэктывы... Дэ-тэктывы... 1983 год (12+).
18.00 «Спяне, сябры!» з Наталляй Казялковай. 2005 год (16+).
19.15, 1.10 «Вакол смеху». 1982 год (12+).
8.55 Колер часу. Рэнэ Магрыт.
9.05, 22.20 «Раскол». Серыял (16+) [СЦ].
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.25 XX стагоддзе. «Дуэт». 1973 год.
12.25, 18.40, 0.40 «Што рабіць?»

13.10, 16.25 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
13.25 «Венецыя — дзёркая і бліскучая». Дак. фільм.
14.20 Замежная справа. «Гаспадыня Еўропы».
15.10 Навіны. Падрабязна. Кіно.
15.25 «Барыс Пастэрнак: раскаваны голас» [СЦ].
15.55 Біблейскі сюжэт.
16.40 «Мёртвыя душы». Серыял.
18.00 «Несталічныя тэатры» [СЦ].
19.45 Галоўная роля.
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
20.45 Ступені цывілізацыі [СЦ].
21.35 Да 100-годдзя дня нараджэння Міхаіла Швейцэра. «Астравы» [СЦ].
23.10 «Маналог у 4 частках. Аляксандр Адабаш'ян». Частка 3-я [СЦ].
0.00 «Кінескоп».
2.40 Прыгожая планета. «Данія. Сабор Роскіле».

NOVAЛГІЯ НАСТАЛЬГІЯ

6.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Музычны самвыдат». 2005 год (18+).
7.00 Фільм-спектакль «Прышшоў мужчына да жанчыны». 1990 год (18+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
9.45, 11.00, 13.05, 14.45, 15.45, 17.00, 20.40, 21.45, 23.00, 1.00, 2.45, 3.45, 5.15 Музыкальная настальгія (12+).
10.00, 16.00, 22.00 «Нараджэння ў СССР» (12+).
12.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім. 2006 год (16+).
13.40 Кінаканцэрт «Дэ-тэктывы... Дэ-тэктывы... 1983 год (12+).
18.00 «Спяне, сябры!» з Наталляй Казялковай. 2005 год (16+).
19.15, 1.10 «Вакол смеху». 1982 год (12+).
8.55 Колер часу. Рэнэ Магрыт.
9.05, 22.20 «Раскол». Серыял (16+) [СЦ].
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.25 XX стагоддзе. «Дуэт». 1973 год.
12.25, 18.40, 0.40 «Што рабіць?»

EUROSPORT 1 EuroSport 1

2.05 Аўтагонкі. Формула Е (12+).
2.40 Веласпорт. «Тур Лангкаві» (12+).
3.30 Горныя лыжы. Кубак свету (12+).
5.00, 11.35, 13.00, 15.00, 21.15 Снукер. Welsh Open (6+).
7.00 Лыжныя гонкі. Кубак свету (6+).
8.00 Скачкі на лыжах з трампліна. Кубак свету (12+).
10.35 Тэніс. Australian Open (6+).

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

1.00 Каманда мары (16+).
2.45 Ну што прыехалі? (12+)
4.20 Сем вячэр (12+).
5.50 Вельмі небяспечная штучка (16+).
7.35 Каханне жыве тры гадзі (16+).
9.30 Чумавыя боты (16+).
11.35 Калі б я была мужчынам (18+).
13.30 Пампушка (16+).
15.40 Раство з няўдачнікамі (16+).
17.35 Усе пары робяць гэта (16+).
19.30 Больш чым сябар (16+).
21.25 Горка ў Мексіцы (18+).
23.05 Старскі і Хатч (12+).

ТВ3 ТВ3

6.00 Дакументальная калекцыя «Беларусьфільма» (12+).
6.40 М/ф (6+).
7.15 «Школа доктара Камароўскага» (6+).
7.55 «Доктар І...» (16+)
8.25 «Трымайся за аблок». Серыял (12+).
10.15, 15.30, 4.30 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).
11.15, 18.35 «Спялая» (16+).
12.20, 19.45 «Варажбітка» (12+).
13.25, 17.30, 2.50 «Міс-тычныя гісторыі» (12+).

14.25, 2.20 «Паляўнічыя на прывідаў» (16+).
16.30, 3.40 «Знакі лёсу» (16+).
20.55 «Следства па целе». Серыял (16+).
22.45 «Лінія абароны» (16+).
23.20 «10 самых» (16+).
23.55 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
0.40 «Дваіное жыццё Чарлі Сан-Клаўда». Драма (16+).

TV 1000 ТВ1000

6.10 Перамотка (16+).
8.00 Гонка стагоддзя (16+).
9.45 Код да Вінчы (16+).
12.25 Анёлы і дэманьы (12+).
14.50 Елізавета (16+).
17.00 Залаты век (16+).
19.00 Афера па-амерыканску (16+).
21.30 Я Франкенштэйн (12+).
23.00 Прыгажуня для пацарыў (18+).

Discovery Discovery

8.00 Мільярдэр пад прыкрыццём (12+).
8.50, 15.45, 22.10 Махінатары (12+).
9.40, 17.05, 21.15, 5.00 Як гэта ўстроена? (12+)
10.05 Ручная работа (12+).
10.30, 17.35, 2.40 Мяцежны гараж (16+).
11.20 Бтвы за кантэйнер (16+)
12.15 Выжыць любой цаной (16+).
13.05 Чалавек супраць мядзведзя (12+).
13.55 Сталыныя хлопцы (12+).
14.50 Паляўнічы на цацкі (12+).
16.40 Як гэта зроблена? (16+)
18.30, 4.15 Паляўнічыя на старызну (12+).
19.25, 5.45 Войны за малюскаў (16+).
20.20, 3.30 Аляска: сям'я з лесу (16+).
23.05 Паляўнічыя на рэзлікі (16+).
0.00 Дальнабойшык у Амерыцы (12+).
0.55 Экспедицыя Мунга (16+).
1.50 Тыкл (16+).
6.30 Беар Грылс: па следзе тых, хто выжыў (16+).
7.15 Сакратныя базы нацыстаў (12+).

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 **Добрай раніцы**, Беларусь!
 7.00, 8.00 (з сурдаперакладам)
 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 **Навіны**.
 7.05, 8.05 **Навіны эканомікі**.
 7.10, 8.10, 18.15, 0.20 **Зона Х**. Крымінальная хроніка (16+).
 9.10, 22.10 **Серыял «След»** (16+).
 10.45 **Дзень у вялікім горадзе**.
 11.45, 12.10, 13.05, 18.35, 19.20 **Меладрама «Даждзь да каханя»** (12+).
 14.05 «Здрава здаровым быць!» (6+).
 14.50, 15.25 **Меладрама «Прыгожае жыццё»** (16+).
 15.15, 18.00 **Навіны рэгіёна**.
 17.05 **Беларуская часінка**.
 21.00 **Панарама**.
 21.50 **Родныя людзі** (6+).
 0.00 **Сфера інтарэсаў**.
 0.45 **Дзень спорту**.

2 Беларусь 2

7.00 «Уклячэйся!» (12+)
 9.00, 18.15 **Тэлебарметр**.
 9.05, 20.10 **Серыял «Спяная»** (16+).
 10.00, 22.55 «Экстрасэнсы-дэтэктывы» (16+).
 10.50, 18.20 «**Маскоўская барзая**». **Серыял** (16+).
 12.35, 23.55 **Серыял «Тэст на цяжарнасць»** (16+).
 13.30 «**Паненка-сялянка**» (16+).
 14.30 **М/с «Чарапашкі-ніндзя»** (12+).
 15.40 **Нічога сабе ньюз** (12+).
 15.45 «**Пін код**». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
 16.25 «**Не нарадзіся прыгожай**». **Серыял** (12+).
 17.15 «**Арол і рэшка**. Рай і пекла» (16+).
 21.10 **Спортлато 6 з 49**. КЕНО.
 21.15 «**Каханне на выжыванне**» (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «**Дабранакан**».
 7.35, 15.15 «**Беларуская кухня**». Бульбяны суп з салёнай рыбай.
 8.05, 12.00, 20.15 **Навіны культуры**.
 8.25, 12.20, 20.35 «**Гэты дзень**».
 8.30, 21.05 «**Доктар Жывага**». **Маст. фільм**. 11-я **серыя**, **заклучная** (16+).
 9.15, 23.25 «**Ігнацій Дамейка**. Доўгае вяртанне». **Гісторыка-біяграфічны фільм** (12+).
 9.55 «**Майстры і куміры**». **Заслужаны артыст** Рэспублікі Беларусь **Георгій Маляўскі**.

10.45, 15.40 «**Візіт да Мінатаўра**». **Маст. фільм**. 4-я **серыя** (12+).
 12.25, 17.20 «**Апошні дзень**». **Наталія Крачкоўская** (12+).
 13.05 «**Выкраданне Еўропы**, альбо **Тэатр Уршулі Радзівіл**». **Спектакль** Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы.
 14.45 «**Тэатр у дэталях**». **Спектакль** Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы.
 17.00 «**Дом, дзе жыве мастацтва**». **Дак. фільм** да 80-годдзя Нацыянальнага мастацкага музея Рэспублікі Беларусь. **Фільм трэці**.
 18.00, 21.50 «**Папярэдняе расследаванне**». **Маст. фільм** (12+).
 19.35 «**Артафакты**».
 20.00 «**Архітэктура Беларусі**».
 20.40 «**Калыханка**» (0+).

5 Беларусь 5

7.00, 18.10 **Азбука спорту**.
 7.10 **Гандбол**. Ліга чэмпіёнаў. «**Кіль**» (Германія) — «**Веспрэм**» (Венгрыя).
 8.50 **Слэм-данк**.
 9.20, 22.00 **Барцабца**. Чэмпіянат Еўропы.
 10.30 **Ангвыя рубез**.
 11.00 **Тэніс**. WTA.
 16.35 **Біятлон**. Чэмпіянат свету. Антхольц — Антэрсельва. **Змешаная эстафета**.
 18.20 **Авертайм**.
 18.50 **Хакей**. КХЛ. «**Лакаматыў**» (Яраслаўль) — «**Дынама**» (Мінск).
 21.30 **На шляху да «Токіа-2020»**. Відэачасопіс.

Н АНТ

6.00, 7.10, 8.10 «**Наша раніца**».
 7.00 [СЦ], 8.00 [СЦ], 9.00 [СЦ], 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 [СЦ], 20.30 **Нашы навіны**.
 7.05, 8.05 «**Трывожная кнопка**» (16+).
 9.10 «**Тэорыя змовы**» (16+).
 9.55 «**Жыццё здрава!**» (16+).
 11.10 **Серыял «Спадчына»** (16+).
 12.10 «**Модны прыгавор**» (6+).
 13.10 **Серыял «Пенелопя»** (16+).
 15.05 «**Давай пажнімся!**» (16+).
 16.20, 0.55 «**Мужчынскае/Жаночае**» (16+).
 17.20, 18.20, 23.40 «**На самай справе**» (16+).
 18.50 «**Удача ў прыдачу!**» **Дзённік** (12+).
 18.55 «**Няхай гавораць**» (16+).
 20.00 **Час**.
 21.10 «**Маркаў**. Нічога асабістага» (16+).

С СТБ

6.00, 6.40, 7.45, 8.40 «**Раніца СТБ**».
 6.30 [СЦ], 7.30 [СЦ], 8.30 [СЦ], 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 **Навіны «24 гадзіны»**.
 9.00, 23.00 «**Загадкі чалавецтва**» (16+).
 10.40 «**Баец**». **Серыял** (16+).
 12.20 «**Вадзіць па-парску**» (16+).
 12.35, 21.40, 23.45 «**Самыя шакіруючыя гіпотэзы**» (16+).
 13.45, 20.50, 1.10 «**Неверагодна цікавыя гісторыі**» (16+).
 14.40 «**Як уладкаваны свет**» (16+).
 15.20, 16.50 «**Адплата**». **Серыял** (16+).
 20.00, 22.55 «**СТБ-спорт**».
 20.05 «**Сталічныя падрабязнасці**».
 20.15 «**Міншчына**».
 20.30 «**Спецыяльны рэпартаж СТБ**».

МІР МІР

6.00 **Серыял «Закон і парадак**. **Злачынны намер**» (16+).
 8.50, 10.10 **Серыял «Закон і парадак**. **Адзел аператыўных расследаванняў**» (16+).
 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.45 **Навіны** (бягучы радок).
 13.15 «**Справы судовыя**. **Грошы вярніце!**» (16+).
 14.10 «**Справы судовыя**. **Бітва за будучыню**» (16+).
 15.05 «**Справы судовыя**. **Новыя гісторыі**» (16+).
 16.15, 19.25 **Серыял «Вяртанне Мухтара-2»** (16+).
 19.50 «**Гульня ў кіно**» (12+).
 21.15 «**Сусветныя гульні розуму**» (0+).
 21.55 **Серыял «Гульня**. **Рэванш**» (12+).
 0.00 «**Начны экспрэс**» (12+).
 1.20 «**Сямейныя гісторыі**» (16+).
 2.10 «**Палаўнічыя на прывідаў**» (16+).
 2.40 «**Водпуск без пущэйкі**» (16+).
 3.25 Tom Jones: Live on Soundstage (16+).
 4.45 «**Мая-твая ежа**» (16+).
 5.15 «**Здароўе**» (16+).

8 канал

7.00, 15.40, 19.55, 21.05, 1.30 «**Надвор'е**» + «**Эрана**».
 7.05, 15.50 «**Мультпарад**». «**Мой маленькі поні**».
 7.30, 15.45 «**Гумарынка**».
 7.35 **Баявік «Тэрмінатар**. **Лёс перапсінае**» (12+).
 9.45, 20.00 **Драма «Ардынатар**» (16+).
 10.30 «**Прызнайся, што смачна!**»
 10.50 **Прыгоды «Да зорак**» (16+).
 13.00, 18.15 **Серыял «Унутры»** (16+).
 14.35 **Серыял «Вялікая імператрыца**» (12+).
 16.50 **Серыял «Агент Мак Гайвер**» (16+).
 17.40 «**Гатуй як шэф**».
 18.00 «**Фэшн і ты прафэшн**».
 20.50 «**Вечарніца**».
 21.10 **Драма «На мяжы штата**» (18+).
 23.10 **Прыгоды «Першаму гульцу падрыхтавацца**» (12+).

БЕЛАРУСЬ РТР— Беларусь

7.00 «**Новая раніца**».
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 **Весткі**.
 11.25 «**Пра самае галоўнае**».
 Ток-шоу (12+).
 12.35 «**Лёс чалавека**» (12+).

13.50, 16.50, 19.50, 23.00 **Навіны** — Беларусь.
 14.40 **Серыял «Тайны следства»**.
 17.25 «60 хвілін».
 18.35 «**Андрэй Малахаў**. **Прамы эфір**» (16+).
 20.40 **Серыял «Вялікія надзеі»** (12+).
 22.30, 23.10 «**Вечар з Уладзімірам Салаўёвым**».

НТБ—Беларусь

6.05 «**Астрапрагноз**».
 6.10 **Спорт-мікс**.
 6.25 «00 рэзультат першага» (12+).
 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 **Сёння**.
 7.10 «**Здароўе**» (12+).
 8.20, 10.20 **Серыял «ППС»** (16+).
 9.35, 22.00 «**НЗ.бу**».
 10.45 **Серыял «Масква**. **Тры вакзалы**» (16+).
 12.35 **Спецыяльны рэпартаж** (12+).
 13.25, 16.30 **Агляд**. **Надзвычайнае здарэнне**.
 14.00 **Пракурорская праверка** (16+).
 15.05, 17.05 **Баявік «Марскія Злачынны намер**» (16+).
 16.25, 19.40, 23.20 **Сёння**. **Галоўнае**.
 17.55 «**ДНК**» (16+).
 19.55 **Дэтэктыў «Пёс**» (16+).
 21.00, 22.25 **Дэтэктыў «Неўскі»** (16+).
 23.35 **Серыял «Адсыяе сышчыка Гурава**» (16+).

Мой 8 канал

7.00, 15.40, 19.55, 21.05, 1.30 «**Надвор'е**» + «**Эрана**».
 7.05, 15.50 «**Мультпарад**». «**Мой маленькі поні**».
 7.30, 15.45 «**Гумарынка**».
 7.35 **Баявік «Тэрмінатар**. **Лёс перапсінае**» (12+).
 9.45, 20.00 **Драма «Ардынатар**» (16+).
 10.30 «**Прызнайся, што смачна!**»
 10.50 **Прыгоды «Да зорак**» (16+).
 13.00, 18.15 **Серыял «Унутры»** (16+).
 14.35 **Серыял «Вялікая імператрыца**» (12+).
 16.50 **Серыял «Агент Мак Гайвер**» (16+).
 17.40 «**Гатуй як шэф**».
 18.00 «**Фэшн і ты прафэшн**».
 20.50 «**Вечарніца**».
 21.10 **Драма «На мяжы штата**» (18+).
 23.10 **Прыгоды «Першаму гульцу падрыхтавацца**» (12+).

ВТВ ВТВ

6.05 «**Дурні і дарогі**» (16+).
 7.20 «**Лаві момант**» (16+).
 8.35 «**Ералаш**» (6+).
 9.10 **М/с «Тры каты**» (0+).
 9.30 **М/с «Качыныя гісторыі»** (0+).
 9.50 **М/с «Цімоні Пумба»** (0+).
 10.25 **Фантастыка «Паўстане»** (16+).
 12.10 **Скетч-шоу «Даеш моладзь»** (16+).
 13.10 **Серыял «#СяняФедзя»** (16+).
 14.40 «**Галерэя прыгажосці**» (16+).
 15.30 «**КВЗ**. **Па-нашаму**» (16+).
 16.30 **Серыял «Шчаслівы разам»** (16+).
 17.30, 0.10 «**Уральскія пельмені**» (16+).
 18.05 **Серыял «Бамбізы»** (16+).
 19.35 **Серыял «Івановы — Івановы»** (16+).
 21.00 «**Справа была вечарам**» (16+).
 22.00 **Фантастыка «Іншалаплетнае ўварванне: бітва за Лос-Анджэлес»** (12+).
 1.05 **Серыял «Цацкі»** (16+).
 1.55 **Фантастыка «Пастыр»** (12+).
 3.25 **Серыял «Бязмоўны сведка»** (16+).
 4.45 **Скетч-шоу «6 кадраў»** (16+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 **Навіны культуры**.
 6.35 «**Пешш...**» **Масква італьянская**.
 7.05, 20.05 «**Правілы жыцця**».
 7.35 «**Цынь Шыхуандзі**, кіраўнік вечнай імперыі».
 Дак. фільм. 1-я **серыя**. [СЦ].
 8.25 «**Легенды сусветнага кіно**». **Анатоль Кузняцоў**.
 8.55 **Колер часу**. **Павел Фядотаў**.
 9.05, 22.20 «**Раскол**». **Серыял** (16+) [СЦ].
 10.15 «**Назіралнік**».
 11.10, 1.25 **XX стагоддзе**. «**У нашым доме**». 1986 год.

12.30 **Дзённік XIII Зімовага міжнароднага фестывалю мастацтваў Юрыя Башмета у Сочы**.
 13.00, 18.45, 0.40 «**Гульня ў бісер**». «**Лырыка Барыса Пастэрнака**».
 13.40 «**Сапраўдная савецкая дзюдычына**». **Дак. фільм**.
 14.05 **Колер часу**. **Ван Дэйк**.
 14.20 **Замежная справа**. «**Дыпламатыя перамог і паражэнняў**».
 15.10 **Навіны**. **Падрабязна**. **Тэатр**.
 15.25 «**Барыс Пастэрнак: раскаваны голас**». «**Доктар Жывага**» [СЦ].
 15.55 **Пернікавы домік**. «**Традыцыі Абрамцава**» [СЦ].
 16.25 «**Першыя ў свеце**».
 16.30 **Серыял «Парашт Кальчыннікава»**.
 16.40 «**Мёртвыя душы**». **Серыял**.
 18.00 «**Несталічныя тэатры**» [СЦ].
 19.45 **Галоўная роля**.
 20.30 «**Добрай ночы, маляля**».
 20.45 **Ступені цывілізацыі** [СЦ].
 21.35 **Да 65-годдзя Пааты Бурчуладзе**. «**Энігма**».
 23.10 «**Маналог у 4 частках**. **Аляксандр Адабаш'ян**». **Частка 4-я** [СЦ].
 0.00 **Чорныя зіркі**. **Белья плямы**.
 2.40 **Прыгожая планета**. **Грошы**. **Сярэднявечны горад Родас**».

NOVA Альгія Настальгія

6.00 «**Быў час**» з **Аляксандрам Палітоўскім**. 2006 год (16+).
 7.05, 8.45, 9.45, 11.00, 14.40, 15.45, 17.00, 21.45, 23.00, 3.45, 5.00 **Музычная настальгія** (12+).
 7.40 **Кінаканцэрт «Дэтэктыў... Дэтэктыў... Дэтэктыў!»** 1983 год (12+).
 9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «**Мінулы час**» (12+).
 10.00, 16.00, 22.00, 4.00 «**Народжаныя ў СССР**» (12+).
 12.00 «**Спяем, сябры!**» з **Наталіяй Казялковай**. 2005 год (12+).
 13.15 «**Вакол смеху**».
 1982 год (12+).
 17.55 **Фільм-спектакль «Рэвізор**». 1982 год (12+).

0.00 «**СевАлогія**» з **Севам Наўгародцавым**: «**Музычны самывыдат**». 2005 год (18+).
 1.00 **Фільм-спектакль «Прышоў мужчына да жанчыны**». 1990 год (18+).
EUROSPORT 1 EuroSport 1

2.15, 7.30, 15.10 **Горныя лыжы**. **Кубак свету** (12+).
 3.00 **Веласпорт**. «**Тур Лангкаві**» (12+).
 3.30 **Алімпійскія гульні**. «**Насуперак усяму**» (12+).
 4.00 **Алімпійскія гульні**. **Shredding Monsters** (12+).
 5.00, 13.00, 18.00, 21.05 **Снукер**. **Welsh Open** (6+).
 7.00, 9.30, 12.30 **Аўтагонкі**. **Формула Е** (12+).
 8.30, 11.30 **Тэніс**. **Australian Open** (6+).
 10.00 **Алімпійскія гульні**. «**Насуперак усяму**» (12+).
 10.30 **Алімпійскія гульні**. **Shredding Monsters** (12+).
 16.00 **Біятлон**. **Кубак свету**. **Паукла**. **Змешаная эстафета** (6+).
 16.35 **Біятлон**. **Чэмпіянат свету**. **Антхольц**. **Змешаная эстафета**.
»»» КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

0.50 **Святочны пералалох** (16+).
 3.00 **Гітлер Капут** (16+).
 4.55 1+1 (16+).
 7.10 **Пад маскай жыгала** (16+).
 8.50 **Іронія каханя** (16+).
 10.35 **Любоў-маркоў па-французску** (18+).
 12.10 «**Горка!**» у **Мексіцы** (18+).
 13.50 **Больш чым сябар** (16+).
 15.50 **Украдзі маю жонку** (16+).
 17.45 **Бандыткі** (16+).
 19.30 **Мы — Мілеры** (16+).
 21.40 **Навагодні адрый** (16+).
 23.15 **Раство з нядачнікамі** (16+).

ТВ 3 ТБЗ

6.00 **Дакументальная лекцыя «Беларусьфільм»** (12+).
 6.15 **М/ф** (6+).
 6.40 «**Школа доктара Кармароўскага**» (6+).
 7.20 «**Доктар I...**» (16+).
 7.50 «**Трымайся за аблёкі**». **Серыял** (12+).
 9.40, 23.30 «**Улетцы**» (12+).
 10.10, 15.25, 4.30 «**Суд ідзе**». **Дак. серыял** (16+).
 11.10, 18.30 «**Спялая**» (16+).
 12.15, 19.40 «**Варажбіткі**» (12+).
 13.20, 17.25 «**Містычныя гісторыі**» (12+).
 14.20, 2.25 «**Палаўнічыя на прывідаў**» (16+).
 16.25 «**Знакі лёсу**» (16+).
 20.50 «**Следства па целе**». **Серыял** (16+).
 22.40, 3.45 «**Знак якасці**» (16+).
 0.00 «**Звышнатуральнае**». **Серыял** (16+).
 0.45 «**Фарсаж-3**». **Баявік** (16+).
TV 1000 ТБ1000

6.10, 16.30 **Смурфікі** (0+).
 8.15, 18.20 **Смурфікі-2** (6+).
 10.05 **Я Франкенштэйн** пад **прыкрыццём** (12+).
 8.50, 15.45, 22.10 **Махінатары** (12+).
 9.40, 17.05, 21.15, 5.00 **Як гэта ўстроена?** (12+).
 10.30, 17.35, 2.40 **Мяцежны гараж** (16+).
 11.20 **Бітвы за кантэйнеры** (12+).
 12.15 **Выжыць любой цаной** (16+).
 13.05 **Забыта інжынеры** (12+).
 14.50 **Сакрэтныя базы нацыстаў** (12+).
 16.40 **Як гэта зроблена?** (16+).
 18.30, 4.15 **Палаўнічыя на старыну** (12+).
 19.25, 5.45 **Войны за малюскаў** (12+).
 20.20 **Аляска**: **сям'я з лесу** (16+).
 23.05 **Палаўнічыя на рэліквіі** (16+).
 0.00 **Залатая ліхаманка** (16+).
 1.50, 6.30 **Тылькі 18+**.
 7.15 **Дзеньбайшчык у Амерыцы** (12+).

22.50 **Каралёў** (12+).
 1.10 **Вучань** (18+).
 3.15 **Апашняе выпрабаванне** (16+).

National Geographic

6.00 **Навуковыя недарэчнасці** (16+).
 6.25 **Асушыць акіян** (16+).<

РОСТУ ЦІ ДОНАРЫ?

Пам'яшканню хапае, а выкладчыкі прыедуць, лекцыі пачытаюць і майстры-практыкі, створацца кластары, з'явіцца сваё навуковае асяроддзе, якое будзе працаваць на прадпрыемства. І не трэба гэтага баяцца. Усё павінна быць у руху і дынаміцы, і мы не павінны стаць на месцы.

Юрый ПРАКОПАЎ: Андрэй Іванавіч, вы вывучалі пытанне аб падобнай практыцы замацавання маладых спецыялістаў на месцах?

Андрэй ЧАРНАБАЙ: Канешне, у нас ёсць прыклад Наваполацка, дзе студэнтаў пасля першага курса прымаюць на работу на чварці стаўкі, то-бок замацоўваюць на рабочых месцах, пакуль тыя працягваюць адукацыю. Я не бачу асаблівых праблем: калі ёсць БНТУ і факультэты, якія рыхтуюць на гэтых спецыяльнасцях, чаму не зрабіць філіял, напрыклад, у тым жа Салігорску? Няхай гэта будзе шматступенная сістэма: прафесійны ліцэй, на другім этапе каледж і потым — вышэйшая адукацыя. І няхай працуюць, вучацца.

Аляксандр ЧУБРЫК: Развіваць вышэйшую адукацыю на месцах з прывязкай да канкрэтных кампаній — гэта перспектыўная пры адной умове: даць магчымасць кампаніям фарміраваць адукацыйныя праграмы з улікам сваіх запытаў. І тут мы не павінны баяцца таго, што людзі, якія атрымаюць адукацыю ў Салігорску, з'едуць працаваць у іншае месца, — гэта нармальна-ная дынаміка. Іншая рэч, што ВНУ будзе прыцягваць людзей адусюль і атрымаецца дынамічны ўніверсітэцкі горад. Зноў жа,

у нас былі прыклады, калі адкрываліся філіялы ВНУ і потым закрываліся — гэта калі арыентавацца толькі на тое, што да нас прыедуць выкладчыкі з Мінска і пачытаюць. Ну хто прыедзе? Людзі павінны расці на месцах. Таму я лічу кірунак перспектыўным. Прынцыповае пытанне — аўтаномнасці ад Мінадукацыі. Наогул, мне здаецца, пытанне аўтаноміі наспела ўжо даўно: трэба даць шанец дынамічнай развівацца рэгіянальным ВНУ, для таго каб адаптавацца пад умовы, якія існуюць у кожнай вобласці.

Без догмаў, але з ініцыятывай

Міхаіл РУСЫ: Правільна, для таго каб развіццё цэнтраў прыцягнення і тых тэрыторый, для якіх яны стануць донарамі, было паспяховым, самае галоўнае — не падзяляць уладу, а мясцовыя, рэспубліканскія органы ўлады павінны ўсё гэта выбудоўваць у адзін ланцужок.

Язноў прывяду прыклад Слаўгарада, дзе «Чырвоны харчавік» стварае 100 рабочых месцаў: пайшоў будаўніцтва прадпрыемства, выканкам імгненна прымае рашэнне аб дзіцячым садку, доме, людзі ўжо навуваюцца ў Бабруйску, прадпрыемства ствараецца, чалавек ведае, дзе жыць, куды пойдзе яго дзіця, там добры заробкі, і ён будзе працаваць.

Што датычыцца адукацыі — догмаў не павінна быць, а павінна быць ініцыятыва. Я прывяду прыклад ПВТ: мы разумеем, што ІТ-спецыялісты сканцэнтраваны ў Мінску. Аказваецца, сітуацыя трохі іншая — яны гатовы працаваць усюды, дзе ім будуць створаны спрыяльныя умовы. У Магілёве пабудавалі «Атрыум» — буйны цэнтр на 43 тысячы квадратных метраў, — і пяць паверхаў занялі ІТ-спецыялісты. Нават з Расіі і з-за мяжы прыехалі і кажуць, што нікуды адсюль не з'едуць. І колькасць спецыялістаў расце: спачатку было 50, цяпер 270. Але ім стварылі ўмовы: заробкі, камфортныя ўмовы працы, магчымасць жыць, камунікацыю.

А колькі драйвераў павінна быць?

Алег МАКАРАЎ: Хачу развіць думку, звязаную з мабільнасцю. Мне трапілася інфармацыя, што беларусы адрозніваюцца ад суседзяў максімальна нізкай мабільнасцю, то-бок калі жыхары іншых краін арыентаваны на хуткую змену рэгіёна жыхарства ў залежнасці ад таго, дзе з'яўляецца выгадная вакансія, і для Беларусі — гэта пытанне. І гаворка ішла пра тое, што асноўная матывацыя звязана з жыллем: там, дзе з'яўляецца магчымасць яго атрымаць, з гэтым звязана мабільнасць. У выніку праблема заключаецца ў выбары шляху, па якім ісці: будаваць хуткасную чыгунку ці філіял ВНУ? Калі мы глядзім на еўрапейскія трэнды, бачым дакладны трэнд на павышэнне мабільнасці і перамяшчэнне працоўных рэсурсаў з аднаго цэнтра-драйвера да другога ў залежнасці ад іх развіцця. А калі мы глядзім на беларускі запат, бачым, што насельніцтва хацела б, каб у рэгіёне пражывання былі рабочыя месцы, каб яны прыйшлі да іх, а не наадварот. І гэта праблема: ці можам мы гэта змяніць? Другое пытанне: ці не атрымаецца так, што, вызначыўшы 11 гарадоў, мы пачнем працаваць з імі дырэктыва, а яны самі не гатовы стаць драйверамі? На самай справе тэрыторыі — гэта не «нарэзанія» кавалкі, куды было накіравана насельніцтва. Па сутнасці, усё тэрыторыі маюць гістарычныя карані, свой настрой. Ці, можа, адкрыць спіс і сказаць: калі іншыя гарады гатовы цягнуцца за драйверамі, калі ласка, далучайцеся?

З другога боку, мы ведаем, што ў падрыхтоўцы праграм развіцця актыўны ўдзел бралі самі гарады, фарміравалі свае пункты росту. Але ці дастаткова гэтага? Можа, трэба вярнуцца да настрою горада, каб была энергетыка людзей, звязаная з тым, якім яны хочуць бачыць свой рэгіён, горад, і больш за дзейнічаць магчымасці бізнесу і грамадства для таго, каб не толькі метадам націску выконваць паказчыкі?

Аляксандр ЧУБРЫК: Вы непасрэдна падышлі да такой важнай тэмы, як мясцовае самакіраванне. Цяпер фактычна ёсць вертыкаль выканаўчай улады, а тыя органы прадстаўнічай улады, якія існуюць, у значнай ступені чакаюць даручэнняў ад выканаўчай галіны. Сваю функцыю камунікацыі з выбаршчыкамі на месцах выконваюць, але функцыю прыняцця рашэнняў ад тых, хто іх абраў у мясцовыя Саветы, выконваюць усё менш. Як мы можам зразумець дух горада, тэрыторыі, калі людзі не маюць уплыву на прыняцце рашэнняў? А што гэта? Магчымаць размеркавання фінансавых сродкаў. І тут мы падыходзім да пытання бюджэтай дэцэнтралізацыі. Ёсць выдатны прыклад Польшчы, Украіны ў адносінах да рэформы мясцовага самакіравання, калі фактычна людзям прапануюць: вось частка мясцовага бюджэту, якую вы можаце размяркоўваць па вашым разуменні. Уключаецца мясцовае самакіраванне, і людзі пачынаюць бачыць, як яны могуць паўплываць на тое, куды выдаткоўваюцца бюджэтыныя сродкі на канкрэтнай тэрыторыі. Ёсць сэнс тут жыць! Калі мы хочам, каб людзі замацоўваліся і развіваюся дух, трэба разглядаць пытанне фіскальнай дэцэнтралізацыі мясцовага самакіравання.

толькі метадам націску выконваць паказчыкі?

Алег МАКАРАЎ: Вы непасрэдна падышлі да такой важнай тэмы, як мясцовае самакіраванне. Цяпер фактычна ёсць вертыкаль выканаўчай улады, а тыя органы прадстаўнічай улады, якія існуюць, у значнай ступені чакаюць даручэнняў ад выканаўчай галіны. Сваю функцыю камунікацыі з выбаршчыкамі на месцах выконваюць, але функцыю прыняцця рашэнняў ад тых, хто іх абраў у мясцовыя Саветы, выконваюць усё менш. Як мы можам зразумець дух горада, тэрыторыі, калі людзі не маюць уплыву на прыняцце рашэнняў? А што гэта? Магчымаць размеркавання фінансавых сродкаў. І тут мы падыходзім да пытання бюджэтай дэцэнтралізацыі. Ёсць выдатны прыклад Польшчы, Украіны ў адносінах да рэформы мясцовага самакіравання, калі фактычна людзям прапануюць: вось частка мясцовага бюджэту, якую вы можаце размяркоўваць па вашым разуменні. Уключаецца мясцовае самакіраванне, і людзі пачынаюць бачыць, як яны могуць паўплываць на тое, куды выдаткоўваюцца бюджэтыныя сродкі на канкрэтнай тэрыторыі. Ёсць сэнс тут жыць! Калі мы хочам, каб людзі замацоўваліся і развіваюся дух, трэба разглядаць пытанне фіскальнай дэцэнтралізацыі мясцовага самакіравання.

« Буйныя драйверы павінны быць, але разам з імі неабходна разглядаць і донарства на сумежныя тэрыторыі.

Што датычыцца мабільнасці і жылля, для нас гэта складана. Па апытаннях для большасці жыллі — галоўнае. Такое адчуванне, што дзяржава існуе для забеспячэння жыллём сваіх грамадзян. Мне бліжэйшая пазіцыя, калі чалавек павінен мець магчымасць зарабіць сабе на жылле. І большая частка працоўнай міграцыі ў Беларусі існуе для таго, каб чалавек паехаў, зарабіў грошы і купіў, адрамантаваў, пабудоваў жыллё. Праз гэта праходзіць большая частка беларускіх сем'яў. Вось мабільнасць, і яна звязана з жыллём. Гэтыя падыходы, якія ў нас існавалі дзесяцігоддзямі і далі эфект нараджальнасці ў гарадах, зжылі сябе ў значнай ступені. Так, жыллёвая падтрымка патрэбна, але ў якіх маштабах? Дзяржава падтрымлівае сем'і ці забудоўшчыка? Пакуль выглядае, што апошніх за кошт падаткаплацельшчыкаў, і не толькі іх, але і тых сем'яў, якія не трапляюць пад льготную катэгорыю, а ў выніку пераграву рынку жылля вымушаны плаціць вышэйшую цану.

На самай справе істотнымі з'яўляюцца пераход да мабільнасці і змена падыходаў да арэнднага жылля. Цяпер ты можаш мець арэнднае жыллё, пакуль працуеш, а не жылля няма. Магчымаць здымаць арэндную кватэру ты павінен мець, калі хочаш жыць тут у незалежнасці ад тваёй ведамскай падпарадкаванасці. Я лічу, гэта зменіць падыходы і людзей.

Таму што ўтрыманства з пункту гледжання жыллёвай палітыкі ў нас існуе і абмяжоўвае нашу мабільнасць. Праблема ў чым: што калі ты едзеш па жыллё, ты, з'ехаўшы, не вяртаешся. Калі едзеш на работу — вяртаешся. Таму тут важная задача для перафарматавання жыллёвай палітыкі.

Зарабі, а потым размяркоўвай

Алег МАКАРАЎ: Я хацеў спытаць экспертаў: што ў вашым разуменні ідэальны горад сярод 11 абраных? Ці ёсць прыклад, які трэба браць за аснову, а калі няма, давайце яго змадэлюем.

Міхаіл РУСЫ: Ідэальнага няма нічога. Будзе ён добры — нам трэба будзе яшчэ нешта развіваць.

А наогул горад павінен быць бездатыцыйны, які забяспечвае павышаныя стандарты пражывання людзей. Калі ёсць рабочыя месцы, зарплата, куды пайсці, дзе патраціць грошы, ёсць будучыня — вось такія рэгіёны вымалеўваюцца. А другі кірунак, як развіваць, ужо павінны бачыць органы ўлады, каб развіццё было не аднаго цэнтра, але і сумежных тэрыторый.

Што датычыцца мясцовага кіравання і самакіравання — гэта адно з цікавых пытанняў, і яно будзе атрымліваць пастаяннае развіццё. Я мяркую, чарговы крок па стварэнні ўмоў для рэалізацыі сваіх магчымасцяў будзе зроблены ў самы кароткі час. Аналізуючы выступленні ўсіх — дэпутатаў, аналітыкаў, палітыкаў, апазіцыі — можна убачыць, што ўсе дзеляць: я пабудоваў бы тое, я зарабіў бы тое, а самае галоўнае — трэба спачатку зарабіць. Вось калі мы зробім і гэта будзе ў бюджэце, тады дзяліць будзе лягчэй.

Самае важнае — стварыць умовы, каб чалавек меў магчымасць зарабіць: прычым сродкі ў бюджэт — тады лядзіць працаваць і мясцоваму самакіраванню. Калі раён датацыйны, не зарабляе на сваё ўтрыманне, якое самакіраванне мы там ні стварылі б, што атрымаецца? Настаўніку трэба заплаціць, сцяжынку праекласці, садок за кошт іншых тэрыторый пабудуем, а самакіраванне павінны развіваць па прынцыпе: зарабілі самі і размеркавалі. Цяпер прынята рашэнне: нават калі бюджэт датацыйны, усё, што зароблена звыш яго, мясцовыя органы ўлады размяркоўваюць самастойна. Зарабіў сельсавет — няхай ён вызначыць, калодзеж, водаправод пабудуе ці што іншае. Там, дзе трэба стварыць умовы для пражывання людзей, будзе зроблены сур'езны крок, і праблемаміка ў мясцовым самакіраванні ёсць. Ёсць адпаведныя даручэнні, мы працуем цяпер з рознымі варыянтамі. Я лічу, разам з вамі будзем прыходзіць да гэтага кірунку. У краіне ў нас 18 100 дэпутатаў, таму арсенал у выражэнні меркаванняў і інтэрэсаў людзей задзейнічаны вялікі. Гэта ў нейкім сэнсе і рэзерв нашых кадраў, і рэзерв развіцця тэрыторый.

Вольга АНУФР'ЕВА.
Фота БелТА.

«Грамадскую ініцыятыву важна пачуць і падтрымаць»

Старшыня Гродзенскага абласнога Савета дэпутатаў Ігар Жук правёў прамую тэлефонную лінію з жыхарамі рэгіёна

За тры гадзіны паступіла каля двух дзясяткаў зваротаў, большасць з якіх датычылася жылёвых праблем, сферы паслуг, сацыяльнай інфраструктуры індывідуальнай жылёвай забудовы.

Фота: уладзімір

Згодна з існуючай практыкай, разам са старшынёй абласвета на званкі адказвалі і прадстаўнікі шэрагу службаў абласной выканаўчай улады. Гэта дазволіла не толькі выслухаць максімальную колькасць зваротаў, але і аператыўна адрэагаваць на іх, растлумачыць грамадзянам алгарытм дзеянняў па той ці іншай праблеме. На думку Ігара Жука, колькасць зваротаў зніжаецца. Гэта абумоўлена тым, што многія набалельныя пытанні ўдалося вырашыць. Да таго ж расце ўзровень інфармаванасці грамадзян. Каб атрымаць адказ, жыхары звяртаюцца ў адпаведныя службы па месцы жыхарства. Многія пытанні здымаюцца пасля сустрэч дэпутатаў са сваімі выбаршчыкамі.

— Многае робіцца як мясцовымі ўладамі, так і дэпутацкім корпусам вобласці, — адзначае Ігар Жук. — Напрыклад, летас дэпутаты мясцовых Саветаў амаль у два разы павялічылі колькасць сустрэч з працоўнымі калектывамі і з жыхарамі сваіх выбарчых участкаў. Падчас такіх сустрэч жыхары даведваюцца пра тое, чым будзе жыццё і як развівацца той ці іншы населены пункт, што будзе зроблена ў бліжэйшы час, а што — у перспектыве. Такія інфармаванасць дапамагае здымаць многія пытанні. У выніку зменшылася колькасць зваротаў і да саміх дэпутатаў, і ў цэлым у Саветы.

І ўсё ж зваротная сувязь неабходна, лічыць старшыня Гродзенскага абласвета. І сустрэчы, і прамыя лініі дазваляюць абмяркоўваць сітуацыю як у асобным працоўным калектыве, так і ў цэлым па населеным пункце і нават па раёне.

Аналіз такога ўзаемадзеяння паказаў, што дэпутацкаму корпусу трэба ўдасканальваць работу, шукаць новыя яе формы і метады, каб узняць мясцовае самакіраванне на вышэйшы ўзровень. У першую чаргу варты прыцягнуць да сумеснай работы неаб'яжавых людзей.

— Адною з задач дэпутатаў якраз і з'яўляецца ўменне разглядаць канструктыўныя прапановы грамадзян, якія клапоцяцца аб развіцці свайго населенага пункта. Добрая грамадская ініцыятыва павінна быць не толькі пачутая, але і рэалізаваная. У гэтым сэнсе жыхары і дэпутаты робяць адну важную справу. Напрыклад, за парадка на той жа вясковай вуліцы ці гарадскім двары павінны адказваць не толькі мясцовыя выканкамы і іх службы, але і самі жыхары. Вось да чаго нам трэба імкнуцца, — упэўнены Ігар Жук.

Амаль кожная прамая лінія з прадстаўнікамі ўлады не абыходзіцца без слоў падзякі ад жыхароў. Чарговы тэлефонны дыялог — не выключэнне. Гэтым разам жыхар з Воранава падзякаваў старшыню абласнога Савета дэпутатаў за аператыўнае вырашэнне праблемы з энергазабеспячэннем.

Маргарыта УШКЕВІЧ.

ДАПАМОГА БУДЗЕ

Ніводзін зварот жыхароў Міншчыны на прамую лінію не застанеца без увагі

Самыя розныя пытанні хвалілі жыхароў цэнтральнага рэгіёна, якія звярнуліся на прамую тэлефонную лінію, што правяла старшыня Мінскага абласнога Савета дэпутатаў Наталля Якубіцкая. Гэта ўладкаванне дарог, атрыманне сямейнага капіталу, павышэнне пенсій, паляпшэнне медыцынскага абслугоўвання і шмат іншага. Адных заяўнікаў Наталля Віктараўна прапанувала, запыты іншых накіравала ў адпаведныя службы і органы мясцовай улады. У азначаныя заканадаўствам тэрміны яны атрымаюць адказы. А ў некаторых выпадках спецыялісты выведдуць на месца, каб разабрацца ў абставінах.

Любоў Сцяпаняўна са Слуцкага раёна хадайнічала за сям'ю свайго сына, дзе выхоўваюцца чацвёра непаўналетніх дзяцей. Апошні хлопчык нарадзіўся нядаўна — яму сем месяцаў. Калі бацькі звярнуліся па сямейны капітал, высветлілася, што яны не маюць на яго права. Дакументы неабходна было падаць у адпаведныя службы, пакуль немаўляці не споўнілася шэсць месяцаў. Куды толькі не звярталіся сужэнцы — адказ адзін: прапушчаны ўстаноўленыя заканадаўствам тэрміны. Бацькам парэкамендавалі звярнуцца ў суд. Калі ён палічыў, што пратэрміноўка адбылася па аб'ектыўных прычынах, то пытанне можа вырашыцца станоўча.

Наталля Якубіцкая паабяцала разабрацца ў сітуацыі.

Віктар Анатолевіч з вёскі Бабоўна Капыльскага раёна паскардзіўся, што жыхары населенага пункта засталіся без урача, якая на два месяцы з'ехала на курсы павышэння кваліфікацыі, пасля сышла ў водпуск. А дабірацца да раённай паліклінікі старым людзям, інвалідам далёкавата — дваццаць кіламетраў.

Наталля Віктараўна патэлефанавала старшыню Капыльскага раённага Савета дэпутатаў Ірыне Кісляк.

— Дайце даручэнне гадоўнаму ўрачу цэнтральнай раённай бальніцы, каб накіроўваў на ўчастак медыка хоць раз на тыдзень, а пра час яго прыезду папярэдзілі жыхароў.

У няпростай сітуацыі аказалася Марына Фёдаўна з вёскі Андрэаўшчына, зноў жа Капыль-

скага раёна. Яна ў разводзе з мужам, але жыве з ім пад адным дахам. Мужчына не плаціць аліменты, выносіць з кватэры і прадае яе рэчы. Жанчына звярталася ў міліцыю. Дзёбшыра забіралі, а праз некалькі гадзін адпускалі, і ўсё паўтаралася нанова.

Калі бацькі звярнуліся па сямейны капітал, высветлілася, што яны не маюць на яго права. Дакументы неабходна было падаць у адпаведныя службы, пакуль немаўляці не споўнілася шэсць месяцаў.

Наталля Якубіцкая даручыла Ірыне Кісляк узяць пытанне на асабісты кантроль, а таксама сабраць пасяджэнне Савета грамадскага пункта аховы парадку з запрашэннем на яго ўдзельнікаў міліцыянера.

— Нельга дапускаць, каб дзеці былі сведкамі сямейных сцен, якія траюцца іх псіхіку, — рэзюмавала яна.

Складаныя жыццёвыя абставіны прымуслі жыхара вёскі Яневічы Мядзельскага раёна Уладзіміра Віктараўна папрасіць дапамогі. Ён, які і яго грамадзянская жонка, атрымлівае зусім невялікую пенсію. Грашай, вядома, не хапае.

— У вас ёсць дзеці? — пацікавілася Наталля Якубіцкая.

— У жонкі ёсць сын, які даводзіцца мне пасынкам. Яму пяцьдзесят гадоў, лядачка, нідзе не працуе. І чакаць ад яго дапамогі не выпадае.

— А ці наведвае вас сацыяльныя работнікі? — спытала Наталля Віктараўна і атрымала адмоўны адказ.

Наталля Якубіцкая звязалася са старшынёй Мядзельскага раённага Савета дэпутатаў Алегам Бароўкам:

— Вы, калі ласка, разбярыцеся ў сітуацыі. Неабходна, каб сацыяльныя службы наведваліся на месца. Магчыма, сям'і неабходна матэрыяльная дапамога. А можа, варты замацаваць за ёй сацыяльнага работніка.

Усяго ж Наталля Якубіцкая выслухала 27 заяўнікаў.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

ЗВАРОТНАЯ СУВЯЗЬ

ПРАСЦЕЙ РАЗБІРАЦЦА НА МЕСЦЫ

На нядаўнім пасяджэнні Віцебскага аблвыканкама абмяркоўвалі тэму зваротаў грамадзян у мінулым годзе. На адрас адказных асоб, а некаторых з іх, напэўна, можна назваць безадказнымі, прагучала нямала крытыкі. Насамрэч асобныя факты непавагі да людскіх праблем проста шакіруюць. Чаму мясцовы ўлада не можа вырашыць нават самыя дробныя пытанні?

У прыватнасці, першы намеснік начальніка галоўнага ўпраўлення — начальнік ўпраўлення пісьмовых і электронных зваротаў галоўнага ўпраўлення па рабоце са зваротамі грамадзян і юрыдычных асоб Адміністрацыі Прэзідэнта Хрысціна Побаль паведаміла пра сігнал аб неабходнасці рамонту дзіцячай горкі. Жыхары Білева, спальнага мікрараёна Віцебска, аж тры гады (!) чакалі рамонт месца для гульні дзяцей у двары. Звярталіся ў розныя інстанцыі і спадзіваліся на паразуменне. Сярод іншых не дапамог і дэпутат гарадскога Савета, які тры тыдні быў вельмі заняты сваімі рабочымі і асабістымі справамі, а не дэпутацкімі абавязкамі. І толькі пасля звароту ў Адміністрацыю Прэзідэнта сітуацыя змянілася. А гэта ж пытанне ў кампетэнцыі мясцовай улады! І зразумела, каб вырашыць праблему, не трэба было патраціць шмат грошай. А хто-небудзь задумаўся з тых, да каго звярталіся, што праблемны «дзіцячы

гародок» мог стаць прычынай траўміравання, крыў Божа, гібелі дзіцяці?

Хрысціна Побаль таксама расказала пра жыхара Аршанскага раёна, які на асабістым прыёме прасіў адрамантаваць воданаліўную вежу, каб выключыць затопленне зямельных участкаў. У Адміністрацыю з мясцовай улады адрапартавалі ў лісце за подпісам намесніка старшыні райвыканкама, што ўсё неабходнае зроблена. Але пасля пераправеркі (заяўніку патэлефанавалі з Мінска) высветлілася, што зроблена гэта было толькі на паперы, якая, як вядома, усё сцерпіць.

А ў Гарадоцкім раёне толькі пасля звароту ў Адміністрацыю змаглі дабіцца аднаўлення дзейнасці крамы ў так званай крокавай дасягалнасці. Мясцовыя жыхары ну ніяк не хацелі хадзіць па пакупкі прыблізна за кіламетр...

Пры гэтым, як падкрэсліла прадстаўніца Адміністрацыі Прэзідэнта, ёсць у паўночнай вобласці краіны нагода для гонару мясцовай улады. Рост колькасці зваротаў у Адміністрацыю з Віцебшчыны летас склаў усяго 1% — найлепшы паказчык у краіне (2330 зваротаў).

А з Адміністрацыі ў аблвыканкам накіравана для рэагавання 562 звароты — на 3,8% больш, чым у 2018-м. І што цікава, патрабаванні па 26 зваротах (5%) задаволены.

Начальнік аддзела па рабоце са зваротамі грамадзян і юрыдычных

асоб Віцебскага аблвыканкама Ілона Шульга канстатвала, што летас у мясцовыя органы ўлады было каля 37,6 тысячы зваротаў, што меней на 3%, чым пазалетас.

Старшыня Віцебскага аблвыканкама Мікалай Шарснёў параіў старшынём райвыканкамаў і іх падначаленым не пазбягаць «нэрваў» тэм, пра якія сігналізуюць людзі. У ідэале трэба выехаць на месца, самі ўсё паглядзець, даручыць зрабіць хоць бы штосьці мінімальнае, каб чалавек адчуў клопат. Інакш грамадзяне працягваюць скардзіцца, але ўжо вышэй. І тады тыя лісты адпраўляюцца мясцовай уладзе на рэагаванне, каб (калі людзі маюць рацыю) было нешта зроблена. Губернатар параіў чыноўнікам у рэгіёнах старацца на мясцовым узроўні здымаць праблемныя пытанні.

Памочнік Прэзідэнта — інспектар па Віцебскай вобласці Анатоль Ліневіч адзначыў, што сам ужо не раз упэўніўся падчас прыёмаў грамадзян у раёнах, што некаторыя праблемныя пытанні можна зняць за некалькі хвілін. Трэба толькі зразумець сутнасць, разабрацца з тым, што можна зрабіць, доўга не чацяваючы час. І лепш вырашаць праблему з выездам на месца. У крайнім выпадку заўсёды можна знайсці нейкі часовы варыянт для наступнага вырашэння пытання, якое хвалюе грамадзян.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.
ЗВЯЗДА

МАЛЕНЬКАЯ ЗЯМЛЯ ВЯЛІКІХ МАГЧЫМАСЦЯЎ

**Извещение о проведении
12 марта 2020 года торгов
с условиями по продаже
имущества, принадлежащего
ОАО «ДОРОС»**

Предмет торгов (сведения о продаваемом имуществе)	Капитальное строение с инв. номером 630/С-65814 (наименование – бухгалтерия-склад), общей площадью 94,9 кв. м.; капитальное строение с инв. номером 630/С-65813 (наименование – кондитерский цех), общей площадью 122,8 кв. м.; капитальное строение с инв. номером 630/С-65811 (наименование – склад), общей площадью 157,6 кв. м.; капитальное строение с инв. номером 630/С-65816 (наименование – административное здание), общей площадью 42,0 кв. м.; капитальное строение с инв. номером 630/С-79669 (наименование – водопроводные сети), протяженностью 4,1 кв. м
Местонахождение продаваемого имущества	Минская обл., Молодеченский р-н, г. Молодечно, ул. Вокзальная, 4
Сведения о земельном участке	Площадь – 0,1382 га, кадастровый номер 62385010003001899, целевое назначение – земельный участок для содержания и обслуживания зданий и сооружений (административного здания, здания кондитерского цеха и здания складов)
Продавец имущества	ОАО «ДОРОС», ул. Брестская, 77/1-2, 220099, г. Минск
Организатор торгов	Государственное предприятие «МГЦН», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10
Начальная цена предмета торгов, с учетом НДС	65 318,94 бел. руб.
Сумма задатка	6500,00 бел. руб.
Условия торгов	Победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 3 процентов от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов

Торги проводятся в соответствии со ст. ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДОРОС», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток (задатки) и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копия свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копия устава (для юридических лиц); копия платежного документа о внесении задатка, документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» № BY34 BPSB 3012 1049 7101 9933 0000 в Региональной Дирекции № 700 по г. Минску и Минской области ОАО «БПС-Сбербанк», БИК BPSBBY2X, в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а высшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Торги проводятся **12 марта 2020 года в 12.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с **10.02.2020 по 10.03.2020** включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.30) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

По вопросу ознакомления с продаваемым имуществом следует обращаться по телефону: (017) 240-62-06.

Телефоны для справок: (017) 327-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»); (017) 240-62-06 (ОАО «ДОРОС»).

У датацыйным раёне, дзе каля паловы насельніцтва задзейнічана ў эканоміцы, а чвэрць жыхароў – дзеці і падлеткі, змагі за апошнія чатыры гады распрацаваць і ажыццявіць 12 мясцовых ініцыятыў. Як сацыяльны эфект абярнуць на карысць эканоміцы? Вопыт калег з Кармяншчыны вывучалі дэпутаты Гомельскай вобласці. У фармаце жывога дыялогу прайшоў традыцыйны выязны семінар старшыня Саветаў дэпутатаў базавага ўзроўню.

Гасцей на чале з кіраўніком Гомельскага абласнога Савета дэпутатаў Кацярынай Зенкевіч сустрэлі старшыня Кармянскага райвыканкама Андрэй Турук і старшыня раённага Савета дэпутатаў Тацяна Шэхцер. Спачатку быў зроблены невялікі экскурс у гісторыю і сучаснасць Кармяншчыны, коротка расказана пра асаблівасці тэрыторыі, насельніцтва, сацыяльнае і эканамічнае становішча. Праграму семінара гаспадары падрыхтавалі насычаную, таму не праз даклады, а на справе прапанавалі ацаніць вынікі работы органаў мясцовага кіравання і самакіравання.

— Пляцоўка для генерацыі і апрабаванні найлепшых ідэй па папулярызацыі здаровага спосабу жыцця, — прэзентавала першы аб'ект **начальнік аддзела адукацыі, спорту і турызму Наталія ЕУТУХОВА**. — Фізікультурна-аздраўленчы комплекс ДЮСШ Кармянскага раёна паўтара года таму быў перададзены з балансу Райжылкамгаса аддзелу адукацыі, спорту і турызму райвыканкама. Выраслы працягваюць на яго базе больш актыўную работу па праграме «Карма — здаровы гарадскі пасёлак».

Каб пасля заканчэння праекта засталіся вынікі — толькі з такой мэтай можна брацца за любыя праекты, лічаць куратары яшчэ адной ініцыятывы, якая дакладна падарыла дзясяткам вясковых жыхароў магчымасць атрымаць спецыяльнасць, працаўладкавацца ці адкрыць сваю справу.

Да работы падключыліся ўсе суб'екты прафілактыкі. Фінансавую дапамогу атрымалі па праекце садзевання развіццю на мясцовым узроўні ў Беларусі праз праграму ААН. У яе межах для дзяцей набылі 30 валантэраў, яшчэ сем падаравалі спонсары. Цяпер у комплексе для дзяцей бясплатна праходзяць заняткі па плаванні ў ба-

сейне. Бясплатныя групы і для пенсіянераў. Апошнія, дарэчы, — заўзятыя аматары пакрыццё педалі на спартыўных трэнажорах комплекса.

Пра тое, наколькі такая ініцыятыва ўлад атрымала шырокую папулярнасць, сведчаць фотасправаздачы і водгукі ў сацсетках, якія аматары здаровага спосабу жыцця пакадаюць пад хэштэгам: «Карма за здаровы спосаб жыцця». Да штогадовага краса-

ленных вёсках, — расказала пра сацыяльны клопат на Кармяншчыне **начальнік аб'яднанага ўпраўлення па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Чачэрскага раёна Вольга ЗАХАРАНКА**. — У гарадскім пасёлку Карма і ў сельскіх населеных пунктах ёсць дамы сумеснага, часовага пражывання, гасцявыя, прыёмныя, патранажныя сем'і. Валанцёры на базвыплатнай аснове бяруць да сябе ў дом зусім чужога састарэлага чалавека і даглядаюць яго.

Кармянскі раён, дарэчы, адзін з нямногіх у Гомельскай вобласці, дзе прынялі рашэнне ўзяць у арэнду кватэру з гарадскога жылфонду для аказання неабходных сацыяльных паслуг насельніцтву.

На базе Барсукоўскага сельскага Савета дэпутатаў рэалізаваны праект «Стварэнне ў Кармянскім раёне Гомельскай вобласці Цэнтра неформальнай адукацыі».

— Гэта адукацыйная ініцыятыва ў межах праекта «Вучыцца, каб дзейнічаць» пры суправаджэнні гомельскай пярвочнай арганізацыі «Беларускай асацыяцыі маладых хрысціянскіх жанчын», — расказала **старшыня гэтага сельсавета Святлана КАРАТКЕВІЧ**. Праект фінансаваны Еўрапейскім саюзам. Партнёрамі выступілі Кармянскі раённы Савет дэпутатаў, тэрытарыяльны цэнтр сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва і Барсукоўскі сельскі Савет дэпутатаў.

Мэта праекта — адаптацыя людзей, якія трапілі

віцкага велафестывалю ў Карме ўжо далучаюцца жыхары з іншых раёнаў, а таксама госці з Італіі, Бельгіі і Аўстрыі.

Кармянская ініцыятыва па новай форме сацыяльнай падтрымкі пажылых людзей таксама можа стаць добрым прыкладам для ўкаранення ў іншых раёнах Гомельшчыны, выказала ўпэўненасць старшыня абласнога Савета дэпутатаў Кацярына Зенкевіч падчас наведвання Кармянскага тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва.

У раёне цяпер на ўліку сацслужбай знаходзіцца больш за дзве тысячы грамадзян розных катэгорый. Працуюць і з тымі, хто звяртаецца самастойна, але і самі прапануюць дапамогу сталым, якія апынуліся ў цяжкай жыццёвай сітуацыі.

— Наша правіла: з кожным пажылым чалавекам павінен працаваць псіхолог. Мы цесна супрацоўнічаем са старшынёй сельсаветаў, бо наша дапамога вельмі патрэбна самотным пенсіянерам, інвалідам у адда-

— Гэтая двухпакаёвая кватэра знаходзіцца насупраць цэнтра сацыяльнага абслугоўвання. Цяпер там ідзе рамонт, а потым заселім туды некалькі пажылых людзей, якія апынуліся ў цяжкай жыццёвай сітуацыі ці якім не дазваляе здароўе зімаваць адным у аддаленай вёсцы, — расказвае спікер.

З мэтай зніжэння нагрузкі на бюджэт Кармянскі тэрытарыяльны цэнтр сацыяльнага абслугоўвання актыўна працуе з праграмамі міжнароднай тэхнічнай і гуманітарнай дапамогі. На сродкі аднаго з праектаў, напрыклад, закупілі веласпеды і неабходнае спецадзенне для сацыяльных работнікаў.

Каб пасля заканчэння праекта засталіся вынікі — толькі з такой мэтай можна брацца за любыя праекты, лічаць куратары яшчэ адной ініцыятывы, якая дакладна падарыла дзясяткам вясковых жыхароў магчымасць атрымаць спецыяльнасць, працаўладкавацца ці адкрыць сваю справу.

ў складаную жыццёвую сітуацыю, да патрабаванняў рынку працы і садзейнічае ім у пераадоленні крызісу. Жыхары не толькі сельсавета, але і ўсяго раёна ў мэтавых групам прайшлі тэорыю і практыку заняткаў мастацкай творчасцю, курсу па пачворку. Людзі навучыліся тэхніцы шыцця са шматкоўнымі атрымалі навыкі работы на швейнай машыцы, навучыліся рамантаваць адзенне. Акрамя таго, у межах праекта ў Гомелі жанчыны прайшлі курсы майстроў па маніторы, педыкюры, па цырульным майстэрстве.

Гэта шанц адкрыць свой маленькі бізнес. Цяпер, калі яны маюць на руках дакумент пра наяўнасць спецыяльнасці, гэта зрабіць праццей. Да таго ж у межах праекта кожны атрымаў парады ад юрыста па афармленні статусу самазайатага. Зараз у Кармянскім раёне ладзяць яшчэ адну адукацыйную праграму па развіцці фермерства і вядзенні прыватнай дапаможнай гаспадаркі.

Наталія КАПРЫЛЕНКА, фота аўтара.

Отчет об использовании своего имущества Благотворительного местного фонда «Открытые сердца» за 2019 год

Количество учредителей благотворительного местного фонда «Открытые сердца» — 1 человек, из них 1 — физические лица.

Единица измерения: тыс. бел. руб.

Информация о стоимости имущества благотворительного местного фонда «Открытые сердца» (далее — Фонд):

- остаточная стоимость основных средств на 31.12.2019 г. составляет 0,2 тыс. бел. руб., в том числе:

- видеокamera «Панасоник» — 0,2 тыс. бел. руб.

- поступлений из иных источников, не запрещенных законодательством, — 54,3 тыс. руб., в том числе дотации из ФСЗН — 0,2 тыс. бел. руб.;

- Общая сумма расходов, произведенных Фондом на достижение общественно полезных целей, указанных в Уставе Фонда, составляет 56,6 тыс. бел. руб. В том числе:

- на выплату заработной платы, пособия по уходу за ребенком и хозяйственных расходов — 40,6 тыс. бел. руб.;

- на оплату налогов и обязательных платежей из ФПЗ — 2,5 тыс. бел. руб.;

- на оплату поставщикам (бухлети, листовки, аренда и прочие) — 13,0 тыс. бел. руб.;

- прочие платежи (вознаграждения банку и др.) — 0,2 тыс. бел. руб.

Фонд не является учредителем юрлиц, предприятий, участником в иных хозяйственных обществах, юридических лицах, созданных для осуществления предпринимательской деятельности.

УНП 790627109

ШТО ХВАЛЮЕ?

КАБ НЕ ПАВЕСІЛІ ЗАМОК

Жыхары Бабіч не хочуць страціць адзіную ў вёсцы грамадскую ўстанову

Некалі ў Бабічах, што на Брэстчыне, была школа, быў магазін. Цяпер няма нічога, толькі ў памяшканні ранейшай крамы размяшчаецца дом сацыяльных паслуг. Апошні ў Камянецкім раёне. Ён служыць людзям медпунктам, калі прыязджае ўрач, залай пасяджэнняў — калі праводзіцца сход альбо сустрэча з прадстаўнікамі розных службаў, домам культуры — калі выступаюць самадзейныя артысты. А ў астатнія дні гэта сапраўдны клуб па інтарсах для жыхароў, якіх у вёсцы засталася тры дзясяткі.

Мясцовая славуцасць

У гэтым клубе мы сустрэлі яго кіраўніцу Лідзію Шамяцкую і жыхарку Бабіч Валянціну Праліска. Валянціна Аляксандраўна — мясцовая славуцасць. Яна малюе, спявае, піша вершы-сказанні, пячэ каравай. Яна аптыміст, а яшчэ вялікі аматар прыроды. Вясковая жанчына — самавучка, малюе найчасцей алоўкам, нават шарыкавай ручкай. Некаторыя яе сюжэты нагадваюць анімацыйны рад. Бацьчы пенсіянерка за акном буслоў, якія толькі вярнуліся з выраю на сваё гняздо, — і тут жа замалёўвае птушак: як яны стаць, нават абдымаюцца доўгімі шыямі, як папраўляюць гняздо, як бусел потым носіць ежу сваёй сяброўцы, што выседжае птушанят. Зламалася бярэзіна побач з домам — Валянціна Аляксандраўна яе тут жа замалёўвае ў альбоме, бо карцінка з гэтым самым дрэвам ва ўсёй красе ў яе ёсць.

Гэту ўстанову добра ведаю, бываў не раз на іх мерапрыемствах, калі свята вёскі праводзілі, напрыклад. Сюды ж бібліятэчны аўтобус раз на месяц прыязджае, кнігі прывозіць. Але ж установа стратная, прынятае рашэнне яе зачыніць. Толькі як пагаварыць з людзьмі, паглядзець у вочы гэтым руплівым жанчынам, паабяцаць ім яшчэ хоць на год клуб пакінуць.

— Усё жыццё, колькі сябе памятаю, малюю, — раскавае жанчы-

Валянціна ПРАЛІСКА.

на. — Калі была маладая, часу вечна не хапала. Працавала ў калгасе, дзяцей гадала, свая гаспадарка вялікая, адзін час тры каровы з мужам трымалі. Але ўсё роўна... у тры гадзіны ночы, у выхадныя, у святы запісвала, замалёўвала. Бягу, бывала, у сваю родную Мікалаеўшчыну, па дарозе убачу акацыю, якая так прыгожа расціла. Стаю ледзь не паўгадзіны — люблюся, знаю, што потым намалюю, можа, яшчэ верш напішу.

А яшчэ Валянціна Праліска спявае. Згадвае, як некалі ў школьнай самадзейнасці бліскава выступала на сцэне. А потым да бацькоў прыехалі са школы і музычнага вучылішча, раілі адпусціць дачку вучыцца ў Брэст. Але бацькі не маглі сабе гэтага дазволіць, бо старэйшы сын вучыўся ў інстытуце ў Львове, трэба было яму дапамагаць. «Так і скончылася мая музычная кар'ера», — з іроніяй згадвае пенсіянерка. Але ж яна не крыўдуе на бацькоў: сама не вельмі хацела з дому ад'язджаць у горад. Пасля сямігодкі дапамагала па гаспадарцы. Рана выйшла замуж. Сусед прыйшоў пасля службы ў марфлюце — як убачыла яго ў бесказырцы ды паласатай цяльняшцы, ёкнула сэрца. Пражылі паўвека разам, дзяцей выгадалі, дачкаліся не толькі ўнукаў, але і праўнукаў.

Цяпер вось адна. Таму часцей дастае сшытак з ранейшымі творами, больш перачытвае, чым запісвае. Згадала, як аднойчы муж раскаваў пра свайго бацьку, які не вярнуўся з вайны. Ён тады быў найменшы ў сям'і. Калі праводзілі бацьку, трымаў яго за руку — думаў, калі будзе трымаць вельмі

моцна, той не захоча адпусціць і не сідзе ад іх. А потым не верыў пахаванцы. Чакаў яго доўга. З таго аповеду яна напісала доўгі верш-сказанне. І прачытала яго мужу толькі адзін раз, бо дарослы мужчына вельмі расстроіўся, разнерваваўся, доўга не мог супакоіцца.

Але ж больш Валянціна Аляксандраўна піша не пра вайну, а пра прыроду, гэта заўсёды была любімая тэма. І піша, вядома, не толькі для сябе. Шмат яе малюнкаў упрыгожваюць Дом сацыяльных паслуг. Убаку за сталом стаіць калядная звязда. Яе ўпрыгожыла і аздабіла Валянціна Аляксандраўна. Самадзейныя артысты з іншых вёсак нярэдка пазычаюць.

Культурны і духоўны ачаг

— А колькі караваёў напякла на вяселі наша Аляксандраўна! — кажа Лідзія Шамяцкая. — Словам, таленавіты чалавек таленавіты ва ўсім.

Лідзія Пятроўна, у мінулым настаўніца пачатковых класаў, — умелы арганізатар і пастаноўшчык усіх мерапрыемстваў. Старшыня сельскага Савета Віктар Міхайлоўскі раскаваў, што ў цяперашнім клубе выступалі найлепшыя самадзейныя калектывы раёна:

— У Бабічы няпроста прыехаць, сюды яшчэ трэба трапіць. Паміж калектывамі нават бывае канкурэнцыя за выступленне менавіта ў Бабічах. Бо тут не проста сустракаюць гасцей, а рыхтуюць

сапраўднае шоу з боку гаспадароў. Лідзія Пятроўна збярэ ўсіх людзей, хто толькі можа стаяць на нагах, прыходзяць і з суседніх вёсак. Для артыстаў ладзяць цэлую чайную дырымонію, сустракаюць іх пірагамі. Аднойчы з Жабінкі прыехаў калектыв з 28 чалавек. Калі убачылі гэты будынак былога магазіна, крыху сумеліся. Маўляў, што гэта за культурная ўстанова. А калі зайшлі, пагаварылі, паспавалі, то і ад'язджаць не спяшаліся.

Адзіную грамадскую ўстанову жанчыны ўладкавалі з любоўю. На падлозе паланыя вытканыя іх рукамі ходнікі. Сцены, сталы ўпрыгожваюць вышыванкі, карціны. Асобны куток прысвечаны рэлігійнай тэматыцы — сюды ж прыязджае айцец Міхаіл з Трасцяніцы, праводзіць гутаркі, сустракаецца з прыхаджанамі, зусім старых і нямоглых спявае, перад святам Вялікадня асвятчае кулічы. Так што ролю культурнага і духоўнага ачага гэты дом цалкам выконвае. На стале заўважаюць вялізны альбом працоўнай славы з фотаздымкамі.

Лідзія ШАМЯЦКОУ.

Фотаздымкі, якія не згарэлі

Цікавая аказалася яго гісторыя. Гэтае фатаграфічнае сведчанне дзясяткаў гадоў калгаснай работы выхапілі ледзь не з агню. Калі тутаўшчы калгас скасавалі, ці, правільней сказаць, далучылі да іншага, кантора збіралася вязьдзяць, дакументы альбо вывозілі, альбо палілі. Вось у топку

атрымаў накіраванне і гэты альбом, яго ўжо прынеслі ў кацельную, каб спаліць. Але ж качагары пагарталі, можа, каго знаёмага на здымках убачылі — і не здолелі кінуць у агонь — казалі Лідзіі Пятроўне, яна і забрала рарытэт. Цяпер той грунтоўны альбом у цвёрдым пераплёце ляжыць на пачэсным месцы. Многія дзеці, унукі былых калгасных перадавікоў заходзяць паглядзець. Некаторыя з дазволу гаспадынь забралі фотаздымкі родных — аказалася, у іх сямейных архівах не было такіх, дзе маладыя маці альбо бацька сфатаграфаваны на сваіх рабочых месцах.

Клуб ці дом — абы не зачынілі

Паводле дакументаў гэты дом называецца клубам, бо знаходзіцца на балансе аддзела культуры райвыканкама. І яго аматары хвалюцца, што ўстанову могуць закрыць. Тым больш што гаворка аб гэтым вялася.

Начальнік аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі райвыканкама Мікалай ГРОМІК

расказаў карэспандэнту газеты, што аднойчы ўжо прыязджаў на сход у Бабічы, каб абвясціць людзям, што клуб закрываецца:

— Гэту ўстанову добра ведаю, бываў не раз на іх мерапрыемствах, калі свята вёскі праводзілі, напрыклад. Сюды ж бібліятэчны аўтобус раз на месяц прыязджае, кнігі прывозіць. Але ж установа стратная, прынятае рашэнне яе зачыніць. Толькі як пагаварыць з людзьмі, паглядзець у вочы гэтым руплівым жанчынам, паабяцаць ім яшчэ хоць на год клуб пакінуць.

На развітанне жыхаркі Бабіч прасілі мяне напісаць у газеце, каб іх установу пакінулі. Не таўка ўжо вялікія грошы на яе ўтрыманне выдаткоўваюцца нават у маштабах раёна. У крайнім выпадку айцец Міхаіл гатовы ўзяць гэты дом пад крыло царквы, калі б перадалі яго бязвыплатна альбо за адну базавую вельчыню. Бо лягчы за ўсё павесіць замок і сказаць, што пытанне вырашана.

Святлана ЯСКЕВІЧ. Камянецкі раён.

МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15

ад 17 лютага 2009 года выдана

Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Выдавец — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова
«Выдавецкі дом «Звязда»

Дырэктар — галоўны рэдактар
СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

Адказны за выпуск: АНУФРЫЕВА В. А.

www.zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by(для зваротаў):
zvarot@zviazda.by

АДРАС РЭДАКЦЫІ:

220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 287 18 31;

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэкавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 14.804. Нумар падпісаны ў 19.30
6 лютага 2020 года.